

Aktualno

Ptuj • Za gradnjo enote v Žabjaku dodatnih 1,2 milijona evrov

➔ Stran 2

Aktualno

Ormož • Bivša policijska stavba za hotelsko depandanso

➔ Stran 2

3 TOČKE
vrednost v
MEDIA BAR

Štajerski TEDNIK

Ptuj, torek, 3. januarja 2023

Letnik LXXVI • št. 1 • Odgovorna urednica: **Simona Meznarič** • ISSN 1581-6257 • Cena: **1,70 EUR**

Aktualno

Ormoško • Za 1,3 milijona evrov dražja izgradnja vodovoda

➔ Stran 3

Podravje

Sv. Tomaž • Praznična obdarovanja: »To pomeni, da nekdo še ve zame ...«

➔ Stran 5

Podeželje

Majšperk • Nejc Nekrep: »Pivovarna bo! Želja je postala še večja.«

➔ Stran 9

Ljudje in dogodki

Markovci • Pred občinsko zgradbo kip Toneta Kmetca

➔ Stran 10

Črna kronika

Slovenija • Na leto 160 kazenskih ovadb za spolno zlorabo otrok

➔ Stran 24

Podravje • Kmetje po hudi suši ostali brez sena, državna pomoč minimalna

Trgovanje s krmo postalo donosen posel

Cene suhih senenih in silažnih bal so poskočile v nebo. Slovenski kmetje krmo uvažajo tudi iz tujine, mnogi pa ugotavljajo, da je posel z balami postal izjemno donosen in da dogovorjena beseda le malo velja.

Več na strani 9.

Foto: CG

Evropski denar v Podravju

Kam je poniknilo 10 milijonov evrov?

➔ Stran 3

V središču

Mladostnikov z željo po voznškem izpitu je vse manj

➔ Strani 6 in 7

torkova
izdaja

kurentovanje

3.2. – 20.2. 2023
KARNEVALSKA DVORANA
CAMPUS SAVA PTUJ

Podravje • Za gospodarstvo prihaja zahtevno leto

Višji davki slab odgovor na krizo

Poslovanje podjetij v 2022 je najbolj zaznamovala energetska druginja. Direktorica Štajerske gospodarske zbornice (ŠGZ) Aleksandra Podgornik pravi, da je bilo leto v zgodovini podravskega podjetij zapisano kot eno bolj, če že ne kot najzahtevnejše.

Foto: ČG

Direktorica ŠGZ Aleksandra Podgornik je povedala, da nekatera podjetja zaradi energetske druginje razmišljajo o opuščanju dejavnosti, saj visokih cen energentov in energije ni moč vkalkulirati v cene izdelkov ali storitev.

„Komaj so podjetja po dveh letih epidemije nekoliko normalneje zadihala, so se vse leto soočala z zgodovinskimi dvigi cen energentov, strateških surovin in prekinjenimi dobavnimi verigami, kar je posledica še vedno trajajoče vojne v Ukrajini. Tako rekoč vsakodnevno sodelujemo s podjetji in predstavniki države, da sooblikujemo ukrepe, ki podjetjem omogočajo preživetje in konkurenčne pogoje poslovanja. Razmere so zahtevne, saj brez upoštevanja odločitev na nivoju EU, ki se pa hitro spreminjajo, ni mogoče sprejeti dovolj učinkovitih ukrepov za vedno bolj izčrpano gospodarstvo. Prizadevamo si, da bi bili v prihajajočih ukrepih predlogi gospodarstva upoštevani v večji meri. Zavedati se je namreč treba, da so podjetja že v času epidemije v veliki meri porabila notranje rezerve,“ je dejala Podgornikova. Poudarila je, da je med podjetniki vedno več takih, ki razmišljajo o zapiranju dejavnosti, saj tolikšnega povišanja cen energije v svoje izdelke ali storitve ne morejo vkalkulirati.

O negotovem položaju gospodarstvenikov govori tudi direktor Območne obrtno-podjetniške zbornice (OOZ) Ptuj Boris Repič. „Po dveh letih epidemije covid-19, ki je poslovanje nekaterih dejavnosti zelo prizadela, smo zaradi vojne v Ukrajini prešli v energetske krize. Na Ptujskem so obrtniki in podjetniki s svojo vztrajnostjo in iznajdljivostjo to težko obdobje preživeli in večina jih posluje dobro. Vsekakor sta negotovost glede cen energentov in visoka inflacija tista dejavnika, ki vzbujata med člani zaskrbljenost, predvsem pa previdnost pri poslovnih odločitvah.“

Foto: ČG

Boris Repič, direktor OOZ Ptuj: „Obrt in podjetništvo ne potrebuje proračunskega denarja, potrebuje predvsem konkurenčne pogoje, kot jih imajo podjetja v drugih državah.“

Želijo enake pogoje kot konkurenca v tujini

Repič je dodal, da bo to leto za obrt in podjetništvo zelo zahtevno. Že tako zaostrene gospodarske razmere se lahko poslabšajo še na račun neposrečenih političnih odločitev. „Ob višjih cenah in višjih obrestnih merah se lahko po napovedih države zgodijo še višji davki, ki v krizi zagotovo niso dobra popotnica. Obrt in podjetništvo ne potrebuje proračunskega denarja, ampak predvsem konkurenčne pogoje, kot jih imajo podjetja v drugih državah. Zmanjševanje porabe energije bo po našem mnenju zmanjšalo obseg poslovanja, hitro se lahko nato zgodi odpuščanje delavcev, česar si ne želimo, saj sta uspešna obrt in podjetništvo ključna za blaginjo vseh v Sloveniji.“

Javna poraba bo edini generator rasti

„Projekcije za 2023 kažejo, da bo Slovenija majhno gospodarsko rast dosegla samo zaradi rasti javne porabe, zasebna potrošnja bo upadla, nižje bodo investicije. Cene energentov naj bi se opazno znižale šele spomladi, vendar bodo ostale višje kot v preteklih letih in do sedaj sprejeti ukrepi pomoči države niso dovolj, kar pomeni, da energetske odvisne dejavnosti nikakor ne bodo konkurenčne večjemu delu Evrope, kaj šele Aziji in ZDA,“ je pojasnil direktor ptujске obrtne zbornice.

Mojca Zemljarič

Ormož • Namesto brezplačnega prenosa stara policijska stavba na dražbo

Fiposor želi poleg butičnega hotela urediti depandanso

Zapuščeno stavbo nekdanje policije v središču Ormoža, v kateri je nameravala občina urediti stanovanja za mlade, je kupilo ormoško podjetje Fiposor.

Pred dobrim letom dni je župan Danijel Vrtnjak s takratnim ministrom za zunanje zadeve Alešem Hojsom podpisal pismo o nameri za brezplačen prenos stavbe stare policije v samem centru Ormoža (Vrazova ulica 2). Vrtnjak je ob podpisu pogodbe napovedoval, da so na to dolgo čakali ter da želijo v njej urediti nova stanovanja za mlade za reševanja prvega stanovanjskega problema. Občina pa bi državi oz. ministru v zameno za brezplačen prenos prepustila eno stanovanje. Toda iz te moke ne bo kruha. Objekt je namreč pristal v zasebnih rokah. »Pogodba o brezplačnem prenosu je bila v zaključni fazi usklajevanja. K temu so bile pozvane tudi ostale institucije ministrstva, načeloma pa je bila pogodba tik pred podpisom. Ko je prišlo do zamenjave vodstva, smo bili obveščeni, da bo ministru vseeno še enkrat poskusilo z javno dražbo, če ne bo uspešna, bodo nadaljevali z brezplačnim prenosom. Nanjo se je prijavil kucec, kolikor nam je znano, tudi kupil. Ta zgodba je tako končana. Razlog, zakaj se je brezplačen prenos ustavil, pa mi ni poznan. Obnova omenjene stavbe, s katero bi dobili sedem ali osem stanovanj, bi sicer stala slab milijon evrov,« je pojasnil župan in nadaljeval, da ima kljub temu občina rešitev glede stanovanjske problematike za mlade.

Foto: MH

To je stavba, v kateri namerava novi lastnik urediti depandanso. V nasprotnem objektu (nekdanjem baru Maček) nastaja butični hotel.

Želijo urediti depandanso

Nov lastnik omenjene stavbe je postalo domače podjetje, Družba za finančno poslovne storitve in davčno svetovanje Fiposor, ki je v lasti Mitja in Amalije Lukner. Podjetje ima sedež v sosednji stavbi. Po besedah Mitje Luknerja so bili edini dražitelj. Stavbo so odkupili po izklicni ceni 179.000 evrov. »Povedano nam je bilo, da se je Občina Ormož odpovedala predkupni pravici. Kot edini dražitelj smo tako stavbo kupili. Postopek sicer še ni končan, saj papirje še urejajo,« je dejal in spregovoril še o načrtih: »Gre za stavbo, ki je nasproti Mačka, kjer urejamo butični hotel, ki ga name-

ravamo odpreti v letu 2023. Stavba je kot naročena – loči ju samo parkirišče. V njej želimo razširiti dejavnost in urediti dodatne sobe bodočega hotela – depandanso.«

Občina z načrti za 80 novih stanovanj

Kljub »izgubi« stavbe, ki jo je kupilo podjetje Fiposor, pa imajo na občini velike načrte glede stanovanjske problematike za mlade. V tem mandatu želijo zgraditi 80 do 100 novih stanovanj, ne samo v centru občine, temveč tudi drugod po krajevnih skupnostih. V občinskem proračunu za leto 2023 imajo zagotovljena sredstva za odkup

zemljišč. Za stanovanjsko sosesko v Ormožu planirajo okoli 350.000 evrov. Po zagotovilih Vrtnjaka imajo resnega investitorja za gradnjo stanovanj: »Kar nekaj stanovanj bi občina preko stanovanjskega sklada nato odkupila in jih prioritarno namenila ravno za mlade za reševanje stanovanjske problematike. Glede časovnice nismo nič kaj dosti izgubili. Predvideva se, da prvi bloki nastanejo leta 2024.« Kar se tiče nesojene stavbe, pa je še razmišljala: »Glede na to, da potrebujemo nočitvene kapacitete in glede na načrte novega lastnika bi lahko rekli, da se včasih vse zgodi z razlogom. Morda bo tako še bolje...«

Monika Horvat

Ptuj • V Domu se s predlaganim zahtevkom za povišanje cene ne strinjajo

Za gradnjo enote v Žabjaku dodatnih 1,2 milijona evrov

Pogodba za izvedbo gradbenih, obrtniških in instalcijskih del za novogradnjo enote Doma upokoencev Ptuj v Žabjaku je vredna 13.818.007 evrov (brez davka). Izvajalec, podjetje GIC gradnje, je na Dom naslovil zahtevek za dodatna plačila v vrednosti okrog 1,2 milijona evrov. »Borimo se z vsemi štirimi, ne želimo se pogoditi, ker se ne strinjamo s tem, gradbinec namreč pogodbo bere po svoje,« je jasna Vesna Šiplič Horvat, direktorica DU Ptuj.

Skupna vrednost naložbe znaša 17.030.933 evrov (brez davka), od tega gradbeni del znaša okrog 14 milijonov evrov. Glavnino, kar 12 milijonov evrov, so si zagotovili iz naslova razpisa REACT in še 1,4 milijona evrov državnih sredstev za namene dnevnih in začasnih namestitev, razliko krijejo iz lastnih sredstev.

»Direktor podjetja GIC gradnje je ob podpisu pogodbe dal zavezo, da se ta investicija ne bo dražila, da bo v dogovorjenih okvirih, zdaj pa takšne zahteve. Nas bodo peljali žejne čez vodo, tako kot sem predvideval, že preden smo šli v to naložbo,« se je na zadnji seji sveta zavoda spraševal član sveta Milan Klemenc. Tudi predsednica sveta Simona Lacko ga je podprla v razmišljanju, da je treba vodstvo podjetja, ki gradi novo enoto, opomniti na obljube in zahtevati pri tem, da se jih držijo. Šiplič Horvatova je zavrnila, da na podražitev nikakor ne pristajajo, a da ne znajo napovedati, kako se bo spor razpletel: »Nikakor se ne želimo pogoditi. Ne strinjamo se z njihovo argumentacijo, uporabili bomo vsa sredstva, da dokažemo, da zahtevek ni upravičen.«

Foto: ČG

Spor med naročnikom del, Domom upokoencev Ptuj, in izvajalcem, podjetjem GIC gradnje, bo razreševala tričlanska Fidic komisija.

Kdo ima prav, naročnik ali izvajalec, bo odločala tričlanska komisija za razreševanje spora po določilih Fidica. Enega člana komisije je predlagal dom, drugega GIC gradnje, tretji je član Gospodarske zbornice Slovenije. Komisija je že začela delati, časa, da reši spor, pa imajo 84 dni. Na njihovo odločitev je možna še samo arbitražna. »Izvajalec gradbenih del bere pogodbo

tako, da naj bi mu pripadala valorizacija cen na podlagi indeksacije, od nič navzgor, naše stališče pa je, da jim pripada šele razlika nad desetimi odstotki, po indeksu nizke gradnje,« je ključni razlog za različno tolmačenje predstavila Šiplič Horvatova. Po izračunih gradbinca naj bi bili oškodovani, saj da se je dvig cen gibal med 8 in 10 odstotkov.

V Žabjaku bo sicer prostora za 150 stanovalcev, od tega 20 za začasne namestitve (do treh mesecev), 12 mest pa za dnevno varstvo. Več kot polovica bo enoposteljnih sob, preostale dvoposteljne. Nova enota mora biti v celoti zgrajena do septembra 2023. Termnsko zadeve tečejo skladno z zastavljenimi roki.

Dženana Kmetec

Spodnje Podravje • Občine različno uspešne pri črpanju evropskih sredstev

Nekateri zadovoljni, drugi ostali praznih rok

Podravska regija, ki jo sestavlja 41 občin, se v minuli finančni perspektivi EU s črpanjem evropskih sredstev ne more najbolj pohvaliti. V kvoti denarja, ki ji je bil namenjen, je ostalo neporabljenih deset milijonov evrov, obenem je za dve mesti nazadovala po indeksu razvitosti. 19 občin v Spodnjem Podravju je evropska sredstva črpala zelo različno.

Na ormoškem koncu so se s pomočjo evropskih sredstev intenzivno lotili zagona gospodarskih dejavnosti, gradili vodovodni sistem in obnovili čistilno napravo. Ptujčani, ki so kot mestna občina evropska sredstva lahko črpali še iz dodatnega vira, so zgradili tržnico, uredili staro mestno pokopališče, obnavljajo staro steklarsko delavnico, gradijo kanalizacijo in kolesarske steze. Čeprav je bila minulo obdobje marsikatera od občin v Spodnjem Podravju pri črpanju evropskega denarja neuspešna, na Ptuj tega občutka nimajo. Prepričani so, da so bili učinkoviti in uspešni. „Zadovoljni smo z opravljenim delom, bili smo uspešni. Od leta 2016 nam je uspelo pridobiti 19 milijonov evrov nepovratnih sredstev za 17 projektov, ki so ali še bodo pomembno vplivali na kakovost življenja občanov in širše. Gre za zajeten delež občinskega proračuna, brez kate-

Obdobje izgubljenih priložnosti

Številni občinarji na podeželju so mnenja, da je bila finančna perspektiva 2014–2020 obdobje izgubljenih priložnosti in da lokalne skupnosti svoje vloge pri črpanju evropskih sredstev niso pravilno odigrale. Bodo v naslednjih petih letih zmožne stopiti skupaj in sestaviti mozaik projektov, ki jih posamezna lokalna okolja potrebujejo? Ali pa bodo koščki mozaika še dalje ostali nesestavljeni?

rega ne bi mogli izvesti vseh teh pomembnih naložb. Z njimi smo naslavljali različne ciljne skupine in poskrbeli za višjo kakovost bivanja vseh,“ so navedli v kabinetu županja MO Ptuj.

Nedvomno so z izkupičkom zadnje finančne perspektive EU lahko zadovoljni tudi v občini Kidričevo. Država je zgradila obvoznico, lokalna skupnost ob njej novo obrtno cono, v povezavi z občinami Ptuj, Hajdina in Majšperk pa še krak kolesarske steze. Izvedli so tudi energetske prenose.

„Ocenjujemo, da smo bili v obdobju 2014–2020 zelo uspešni. V novem finančnem obdobju EU bo potrebno več povezovanja in dogovarjanja, če želimo realizirati skupni projekt obnove vodovodnega omrežja. V prihajajočem obdobju bi poleg obnove regijskega vodovodnega sistema želeli z evropskimi sredstvi v industrijski coni izvesti intermodalni terminal, nadaljevati gradnjo kolesarskih povezav in urediti namakalni sistem,“ je pojasnil direktor občinske uprave Damjan Napast.

Foto: CG

V MO Ptuj so prepričani, da so bili pri črpanju evropskih sredstev uspešni, v šestih letih so občinski proračun iz tega vira obogatili za 19 milijonov evrov in izvedli 17 projektov.

Kam je poniknilo 10 milijonov evrov?

Kar nekaj občin je v minulem obdobju ostalo brez evropskih sredstev iz Dogovora za razvoj regije.

Med njimi denimo Videm, Dornava, Cirkulane, Zavrč, Podlehnik, Žetale in še katera. Denar, ki bi jim pripadal, se je razdelil med ostale občine – tiste, ki so imele projekte in so sredstva črpale. Županja občine Sv. Andraž Darja Vudler Berlak je povedala, da so v Spodnjem Podravju denar, ki je bil na voljo, počrpali. Se pa sprašuje, kam so razporedili 10 milijonih evrov za celotno Podravje, ki je ostal neizkoriščen. „Pošteno bi bilo, da bi denar ostal v regiji in bi ga porabile občine ali pa bi nam dvignili delež sofinanciranja za projekte v izvajanju. Najprej so obljubljali nov razpis, potem pa je ta denar kar izginil,“ je poudarila andraška županja.

Časa za popravni izpit več ni veliko

Sedaj je čas, da se občine dogovorijo o razvojnih potrebah in oblikujejo nabor projektov, s katerimi bodo v novem EU-obdobju, ki je

sicer že v teku (do 2027), kandidirale za denar. Časa in manevrskega prostora več ni veliko, saj se lahko zgodi, da bo financiranje investicij z evropskimi sredstvi, kot smo ga poznali zadnji dve desetletji, čez pet let ugasnilo. Da bi se to lahko zgodilo, je omenjal minister za evropsko kohezijsko politiko Aleksander Jevšek. Podravske regije in njenim občinam se torej čas za popravni izpit izteka.

Kaj so povedali novi župani

Kako se nameravajo lotiti črpanja denarja, smo povprašali nekatere nove župane. Župan Majšperka Sašo Kodrič je pojasnil, da so bili zlati časi črpanja evropskih sredstev v obdobju 2007–2013. „Ta perspektiva je bila prav gotovo najuspešnejša. Dejstvo je, da je v pretežni meri naslavljala infrastrukturo, ki smo je bili najbolj potrebni. Celotna perspektiva je izhajala iz potreb od spodaj navzgor, za razliko od perspektive 2014–2020, ki je Slovenijo uvrstila med razvitejšo državo in osnovne infrastrukture ni več sofinancirala.“ Kodrič je poudaril, da brez povezovanja lokalnih skupnosti pri črpanju regijskih

sredstev ne bo šlo. „Naš cilj je črpanje sredstev iz najširših virov, tudi sredstev Regionalnega razvojnega programa, za katere je ključno povezovanje. Ciljamo tudi na Načrt za okrevanje, kjer imamo pripravljen projekt Centra za integrirano oskrbo starejših.“

Juršinski župan Robert Horvat je povedal, da se bodo poskušali povezovati z zainteresiranimi občinami in prijavitelj na vse možne razpise. Najprej bo treba končati gradnjo kolesarske steze. Projekta za naslednje obdobje bi bila nadaljevanje gradnje kolesarske in obnova vodovoda, pa tudi prijava na razpise, kjer bi imeli možnost uspešne kandidature.

Tudi dornavski župan Matej Zorko pravi, da se bodo poskušali na novo finančno perspektivo čim bolj pripraviti. „Ker smo majhna občina, bo zelo pomembno povezovanje s sosednjimi občinami, da se lahko skupaj prijavimo in tako računamo na večji uspeh pri dodelitvi sredstev. V naši občini bomo veseli, če bodo denar EU namenjen široki paleti raznoraznih projektov, ki bodo vključevali vse od t. i. mehkih vsebin do sofinanciranja gradnje ali sanacije objektov v javni rabi.“

Mojca Zemljarič

Foto: CG

Občina z jasnimi cilji

V Majšperku so okvirni nabor projektov, ki jih želijo izvesti s pomočjo evropskih sredstev, že oblikovali. To so center za integrirano oskrbo starejših, širitev vrtca v Majšperku, povezovanje s haloškimi občinami na področju turizma in sosednjimi občinami v okviru projekta Donačka gora, gradnja gasilskega doma v Stopercih in zdravstveni dom.

Ormoško • Obnova vodovoda vseh treh občin pri koncu

Za 1,3 milijona evrov dražja dela

Obsežen projekt oskrbe s pitno vodo treh ormoških občin (Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž) je pri koncu. Zaradi podražitev in dodatnih del pa je končna vrednost narasla za kar 1,3 milijona evrov na blizu 7,7 milijona evrov.

Zahteven projekt prinaša ustrezno infrastrukturo za kakovostno oskrbo s pitno vodo in izboljšavo hidravličnega stanja sistema. »Objekti so končani, potekajo le še manjši popravki in zaključna dela. Prav tako so položene vse vodovodne cevi. V projektu je bilo predvidenih slabih 26 kilometrov glavnih vodovodnih cevi. Dejansko pa smo izvedli dobrih 28 kilometrov glavnih cevi in prevezav na obstoječe cevovode ter obnovilo preko 470 priključkov (8 % vseh priključkov) na celotnem vodovodnem sistemu, kamor sodijo prebivalci občin Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž. Kakovostnejše oskrbe z vodo bo deležnih krepko čez 15.000 prebivalcev, saj smo obno-

vili tudi velik del transportnih cevovodov in vodohram Hajndla, preko katerega gre celotna distribucija,« je povedal skrbnik projekta Roman Rozman iz ormoške občine in nadaljeval, da so obnovili in na novo zgradili tudi nov vodohram (Kostanj) ter dve hidroforski postaji, rekonstruirali tri stare vodohrame (poleg Hajndla še Hum in Vičanci) in prečrpalnico v Pušencih: »Nove cevi so že v uporabi, nekateri objekti so v uporabi, nekateri v preizkušanju oz. testni fazi. Treba je tudi poudariti, da je izvajalec del med samo gradnjo moral prilagajati dela, tako da uporabniki niso skorajda nikoli čutili, da so cevi zamenjali in objekte vmes obnavljali ...« Hkrati so obnovili tudi več

cest, kot je bilo prvotno planirano, ki so se dodatno poškodovale ob rekonstrukciji vodovoda: »V sklopu projekta smo asfaltirali 13,3 kilometra in sanirali štiri kilometre cest.«

Drugič podaljšali rok

Dela, ki jih vse od lanskega poletja izvaja Komunalno podjetje Ormož skupaj s Cestnim podjetjem Ptuj, bi sicer po prvotnem roku morala biti končana v drugi polovici oktobra 2022, a so se nekoliko zavlekla. Pred dnevi so rok podaljšali že drugič; novi rok je 7. februar 2023.

Obnova vodovoda bo stala okoli 1,33 milijona evrov več od prvotne cene. Pogodbena vrednost del se

Foto: KP

»Objekti so končani, potekajo le še manjši popravki in zaključna dela. Prav tako so položene vse vodovodne cevi,« so glede večmilijonske investicije obnove vodovoda sporočili z občine.

je namreč s 6,35 milijona povečala na 7,68 mio evrov (brez DDV, prav tako nista vključena nadzor in obveščanje javnosti v višini okoli 106.000 evrov). Razlogi za poveša-

nje so podražitve materialov, predvsem cevi in asfalta ter dodatna dela. Projekt bo s slabimi petimi milijoni evrov sofinanciran z državnim in evropskim denarjem, preostalo

pa bodo pokrile občine–Ormož okoli 2,2 mio evrov, Središče ob Dravi nekaj več kot 230.000 evrov in Sveti Tomaž okoli 465.000 evrov.

Monika Horvat

Videm • Ne le eno, temveč kar zaboj ‚kisljeh jabolk‘

Nad vodstvom občine visijo časovni meči

Brane Kolednik je župan občine Videm, ki bo moral zagristi v več kot le eno ‚kisljo jabolko‘. Občina se sooča z vrtčevsko prostorsko stisko, kaže se tudi pomanjkanje prostorov v osnovni šoli in v zdravstvenem domu, občina zaostaja z izgradnjo kanalizacije, znano je, da je obstala energetska obnova javnih stavb. Kolednik se ne boji dela, želi pa si najprej ustvariti jasno sliko o stanju projektov ter povleči pravilne poteze, zaveda se namreč, da bodo štiri leta mandata hitro minila.

Foto: Mojca Vtič

Župana Braneta Kolednika v prihodnjih štirih letih čakajo številni izzivi, med večjimi je zagotovitev vrtčevskega prostora za videmske otroke.

Že dolgo je znano, da vrtčevske igralnice v Vidmu, Leskovcu in na Selih pokajo po šivih. Povsod je v oddelke vključeno maksimalno število otrok, a še vedno premalo glede na potrebe. Pred dvema letoma so svetniki potrdili projektno dokumentacijo o razširitvi vrtca Videm, a lani se investicija ni izvedla, razlog naj bi bile podražitve v gradbeništvu. O rešitvi zatečenega stanja Kolednik razmišlja: »Razširitev obstoječega vrtca je bila sprojektirana tako, da bi bila pridobljena cena enega m² na razpisu preko 6.000 evrov, v to ceno pa ni vključena niti notranja oprema. To je za Videm absolutno preveč. Trenutno pretresamo drzne ideje o novogradnji vrtca na novi lokaciji, in sicer na zemljišču, ki je bilo prvotno namenjeno gradnji doma upokojenec. Znano je, da država gradnje manjših domov upokojenec ne podpira, zato razmišljamo o medgeneracijskem centru, del zemljišča pa bi namenili gradnji vrtca.« Kolednik je pojasnil, da če bi vrtec razširili na obstoječi lokaciji, potem bi morali poiskati dodatne zelene površine za vrtčevske otroke, kar bi pomenilo, da bi se morali odpovedati koškarskemu in rokometnemu igrišču, prav tako zmanjka gradbenih površin za širitev šole in

športne dvorane. »Že sedaj imamo težave s parkirišči, tudi šolska kuhinja postaja premajhna, ob vse več učencih in učencih z oddelki o dodatni učni pomoči pa nam zmanjkuje tudi prostora v šoli. S preselitvijo vrtca na drugo lokacijo bi pridobili dodatne prostore za šolo in športne dejavnosti. Išče mo rešitev, ki bi bila dolgotrajna.« A časa za razmišljanje ni na pretek, saj nad vodstvom občine visijo časovni meči, kot se je izrazil Kolednik. Občina je namreč leta 2022 od države prejela milijon evrov za rešitev vrtčevske stiske, časovni rok pa poteče sredi prihodnjega leta.

Občina Videm šepa tudi na področju izgradnje kanalizacije, trenutno je v gradnji kanalizacijsko omrežje v Lancovi vasi, za kar je občina prav tako prejela milijon evrov državnih sredstev, ter v Šturmovcih, izzivi so še na cestni infrastrukturi v Haložah, prav tako na internetni povezavi. Župan si želi še čimprejšnjo energetsko sanacijo stavb v občinski lasti, predvsem zaradi nujnosti zamenjave energentov. »Osrednji energent je trenutno kurilno olje. Kako bomo izvedli energetske sanacije, še ne vemo. Ponovno razmišljamo o vzpostavitvi javno-zasebnega partnerstva, druga možnost bi bila tudi, da bi se

podjetje v občinski lasti prijavi na razpis za evropska sredstva.« Odprtih projektov oz. izzivov je veliko in župan se zaveda, da bo treba čez štiri leta pred volivce stopiti z rezultati in ne izgovori. »Želim si delati tako, da čez štiri leta ne bi imel niti protikandidata ter dokazati da so volivci pravilno izbrali na lokalnih volitvah.«

Brane Kolednik, ki je bil tri mandate svetnik v Vidmu in je torej seznanjen z delovanjem lokalne politike, od občinskih svetnikov pričakuje, da bodo dobre projekte podprli, ne glede na politično obarvanost. »Vsem nam more biti skupen cilj razvoj in napredek občine Videm,« pravi in zato računa na širšo podporo občinskega sveta in ne opredeljevanja na koalicijsko in opozicijsko. Kakšna bo ta podpora, bo znano že kaj kmalu, po konstitutivni seji sredi decembra bodo v začetku leta svetniki oblikovali občinske odbore, nato pa bodo obravnavali proračun za leto 2023, ki ga občinski svetniki lani niso prejeli v obravnavo, kot je to sicer storila večina občin. A preteklosti in morebitnih napetosti Kolednik ne želi pogrevati in dodaja: »Kar je bilo dobrega, želim nadaljevati, morebitnih napak pa ne želim ponavljati.«

Mojca Vtič

Majšperk • Sveže ideje župana Saša Kodriča

Ponosen Haložan vselej v iskanju novih izzivov

Sašo Kodrič – odločen, vztrajen in ljudski kandidat za župana občine Majšperk, se je glasil predvolilni slogan novoizvoljenega župana, ki bo na čelu občine vsaj prihodnja štiri leta. Odločnost izžareva, mladosti ne izpostavlja, povezuje jo z obilo energije za delo, željan je uspeha oz. izpolnitve zadanih ciljev, ob tem pa ne skriva drugačnih pogledov in novih idej razvoja lokalne skupnosti.

Foto: Občina Majšperk

Sašo Kodrič, župan občine Majšperk

Med vidnejšimi novostmi, ki jih želi vpeljati, je participativni proračun. To pomeni, da bo del denarja namenjen projektom, ki jih bodo predlagali in jih potrdili občani in občanke oz. na ravni krajevne skupnosti – krajanj. »Znesek denarja, ki ga bomo namenili za izvajanje projektov na ravni treh krajevnih skupnosti Majšperk, Stoperce in Ptujška Gora v okviru participativnega proračuna, sicer še ni usklajen, bo še stvar dogovora. S to novostjo pa dajemo večjo težo krajevnim skupnostim ter priložnost krajanom oz. občanom, da podajo predloge za projekte,« je pojasnil župan Sašo Kodrič. Proračun za leto 2023 je sicer že sprejet, a Kodrič ne vidi težav, da z rebalansom proračuna ter prerazporeditvijo denarja ne bi mogli zagotoviti sredstev za izvajanje participativnega proračuna. Osrednja projekta v proračunu 2023 pa ostajata dokončanje kolekarskih stez ter izgradnja kompetenčnega centra na Bregu.

V načrtih občine je še izgradnja centra integrirane domske oskrbe na območju novega naselja v Majšperku, a časovnica tega projekta je odvisna od državne podpore ter ureditev in širitve vrtca v smeri, da bi bili vsi vrtčevski otroci združeni pod skupno streho. Sedaj so majšperški vrtičkarji na treh lokacijah: v vrtcu, v osnovni šoli in v prostorih nekdanjega Mercatorja na Bregu. »Načrt, da bi dodatne vrtčevske prostore zagotovili v stavbi nekdanjega Mercatorja, smo v dogovoru

še s prejšnjim vodstvom zaustavili, kajti menim, da bi lahko obstoječi vrtec dogradili tako, da bi bili vsi otroci pod eno streho. Čaka nas priprava projektov in dogovor z najemniki v prostorih sedanjega zdravstvenega doma in lekarnе.«

Področje, v katerega želi Sašo Kodrič intenzivneje zagristi, je tudi turizem oz. dajanje vsebin zgrajeni infrastrukturi. »V občini je bilo veliko narejenega in navzven dajemo vtis razvite občine, sedaj je treba poiskati ideje in vsebino za vse, kar imamo. V občini deluje tudi obilo aktivnih društev, vendar ta temeljijo na entuziazmu oz. prostovoljskem delu članov društva, razmišljam v smeri ustanovitve zavoda oz. zaposlitve osebe, ki bi skrbela za podporo pri organizaciji kulturnih in športnih dogodkov ter na področju turizma. O tem se pogovarjamo tudi z ostalimi kolegi županji z območja Halož. Seveda gre za novo finančno obvezo, vendar če nič ne daš, težko kaj pričakuješ.« Ob tem ne želi projektov zaradi projektov samih ali zavoda, ki ne bo služil interesu ljudi oz. občine. »Karkoli bomo vzpostavili, želim, da je ustanovljeno z jasnimi nameni in cilji. Seveda pa moramo najprej vedeti, kaj imamo in kaj bi še potrebovali.« Cilj Saša Kodriča je tudi večja prepoznavnost občine Majšperk. »To želim doseči z dobrimi zgodbami in prireditvami, koncerti večjega ali višjega formata. Želja je tudi, da bi se dogodki društev razporedili čez celo leto, sicer še vedno v največji

meri v času občinskega praznika, a da ne bi bil v sklopu občinskega praznika vrhunec kulturnega in koncertno-zabavnega dogajanja zgolj ena ‚veselica‘ v organizaciji občine.«

Kodrič ne želi odkrivati tople vode

Novoizvoljeni župan ne skriva ambicioznosti, svojih pogledov, morda na neki točki bolj drznih idej. »Cenim in spoštujem predhodnico Darinko Fakin, njeno delo in vlošek v občino. Ostajava v stiku, da si izmenjava izkušnje ali mnenja, namreč ne želim odkrivati tople vode, kjer ni potrebe po tem. Dodal bi še, da si skoraj ne predstavljam boljšega načina predaje/menjave oblasti, kot se je zgodil pri nas v Majšperku. Sicer pa se želim dokazati s svojimi projekti,« je dejal. Na (pre)pogosto vprašanje, kako je stopiti v čevlje dolgoletne županje Darinke Fakin, pa je v šaljivem tonu, a samozavestno odgovoril: »Mlad sem in noga mi še raste, prepričan sem, da mi bodo njeni, čeprav ženski čevlji, zelo kmalu prav.«

Sašo Kodrič bo župansko funkcijo opravljal nepoklicno, vodenje občinske uprave je zaupal dosedanjemu direktorju Maticu Šinkovcu, za podžupana pa je imenoval Dragomirja Murka. In kdo je Sašo Kodrič zasebno? »Sem pozitivno naravnani, družaben in družinski človek, oče dveh otrok, ponosen Haložan, aktiven občan vselej v iskanju novih izzivov.«

Mojca Vtič

Spodnje Podravje • Kaj bodo delali nekdanji županji

Eden v službo, drugi po svetu

Na zadnjih lokalnih volitvah se je za županski stolček v Spodnjem Podravju z ormoškimi potegovalo kar 15 aktualnih županov. Trije so morali zapustiti župansko pisarno. Preverili smo, kje bodo nadaljevali pot, kje si iščejo službe ...

Razplet županskih volitev je prav gotovo pri sogovornikih pustil kanček razočaranja, še zlasti v občini Središče ob Dravi, kjer je Toni Jelovica v drugem krogu z enim glasom razlike premagal dotedanjega župana Jurija Borka, ki je občino vodil kar 16 let. Kje bo nadaljeval pot, po tem, ko se je njegova županska funkcija zaključila,

Borko odgovarja, da za zdaj še ne ve: »Najprej me pot vodi v počitek, in to tisti ta pravi. Dopusta sicer ne morem več koristiti, preko 60 dni ga je ostalo od lani in predlani. Ni mi žal, da odhajam. S tem sem se hitro sprijaznil. Pravzaprav sem si že v času med prvim in drugim krogom sam pri sebi morda želel, da se to zgodi. Ni dobro, ko po do-

mače rečeno ne znaš odklopiti, ko si dan in noč vpel v službo, nimaš časa za družino, ne greš na dopust ... Tudi nisem več mlad, čez tri mesece bom star 55 let. Kje bom nadaljeval pot, še ne vem. Zagotovo pa bom delal, še slabih šest let mi manjka do pokojnine ... Seveda se počutim še sposobnega. Ampak kot rečeno, najprej oddih. Defini-

tivno pa se poslavljam od politike.«

Janko Merc, ki je dornavsko občino vodil en mandat in je zadnji časa za družino, ne greš na dopust ... Tudi nisem več mlad, čez tri mesece bom star 55 let. Kje bom nadaljeval pot, še ne vem. Zagotovo pa bom delal, še slabih šest let mi manjka do pokojnine ... Seveda se počutim še sposobnega. Ampak kot rečeno, najprej oddih. Defini-

Poklicni župan lahko zaprosi za nadomestilo

Nekdanji županji, ki so poklicno opravljali funkcijo, lahko zaprosijo za nadomestilo plače. V konkretnem primeru to velja le za bivšega župana Središča ob Dravi Jurija Borka, ki bo imel pravico do prejemanja nadomestila najdlje tri mesece. Višina nadomestila znaša 80 odstotkov zadnje mesečne plače.

in Singapurja. Februarja načrtujem potovanje na Maldive. V novem letu imam še v planu Novo Zelandijo, Avstralijo ... Žena ima potovalno agencijo in potovanja so mi zlezla pod kožo. Prav gotovo želim obiskati še kakšno destinacijo, kjer

še nisem bil,« nam je zaupal.

Z videmskega županskega stolčka se je po štirih letih poslovil tudi Branko Marinič. Na naše klice se ni odzval, pričakovati pa je, da se tudi on vrača med upokojenca.

Monika Horvat

Sveti Tomaž • S prazničnimi paketi razveselili 18 družin in posameznikov

»To pomeni, da nekdo še ve zame ...«

Tomaževska občina je tudi lani polepšala praznične dni tistim, ki sicer živijo zelo skromno. S prazničnimi paketi v vrednosti okoli 50 evrov s prehranskimi artikli (od riža, sladkorja, soli, testenin, praznične salame itd.) so razveselili 18 družin ali posameznikov. »To pomeni, da nekdo še ve zame. Res lepo, da so se spomnili name. Veste, hudo je biti sam ... Mama mi je umrla pred dvema mesecema. Osamljenost bo postala vse večji problem. Saj se družim ljudmi, ampak ni več enako,« nam je zaupal eden izmed obdarovancev, 62-letni Viktor Bratuša iz Koračic.

Skromni možakar se trudi po svojih najboljših močeh. Čeravno se težko prebija, ne stoka. Vedno je bil vaje delati in skromno živeti. »Kako se preživljam? Tak bolj ... Imam dve kravi, kar ni ravno veliko ... Ampak tako sem navajen. Prej je sicer bilo malo več prihodkov, ker je še mama kaj dobila in je nekako šlo. Sedaj bo malo težje, a bo že ... Znam delati ...,« je dejal.

Tudi z 200 evri in dvema kravicama nekako gre ...

Viktor prejema 200 evrov invalidske pokojnine. Boleha za astmo: »Bil sem zaposlen na Ptuju kot ključavničar, kar je bilo slabo za pljuča. Težko diham, ves čas mi primanjkuje zraka. Doktorica mi vsakič reče, zakaj imam še kravi ... Ko pridem k njej na pregled, bi radi, da bi šel kar

v bolnišnico ... Bolj me skrbi zdravje kot to, kako bom preživel,« je odločen Viktor. Kot je povedal, še vedno dela. Obdeluje zemljo, redi kravi, zase tudi prašiča. »Eh, kaj bom lačen. Moraš poskrbeti zase. Če živiš skromno, paziš na vsak evro, potem gre. Morja še nikoli nisem videl, pa ga niti ne bom. Nikoli ne bom jamral, čeprav mi prav lepo ravno ne gre ...,« zamahne z roko. Poleg tega v vaški zbiralnici pri gasilskem domu za ptujsko mlekarno zbira mleko: »Nekoč se je zbralo veliko mleka. Sedaj prinesejo samo štirje. Menda bo konec z mlekarstvom ... Mladim je bolje, da si najdejo dobro službo z dobro plačo ...,« še na glas razmišlja. Do zadnjega je skrbel tudi za mamo, ki je bila zadnjih pet let na postelji, kar je občudovanja vredno.

Skromen Stanko: »Če bo tako, bo še šlo ...«

Vidno ganjen se je paketa razveselil tudi 67-letni Stanko Magdič.

Viktor Bratuša v družbi župana Mirka Cvetka in svetnika Albina Belšaka.

»Človek od veselja ostane brez komentarja. Zelo sem hvaležen za vse. Hvala lepa. Če si sam, ti takšna stvar res veliko pomeni. Že sam obisk, kaj šele darilo,« s cmokom v grlu pripomni in nadaljuje: »Živim sam, leta 2019 mi je umrla mama. Leta hitro minejo ...«

Tudi on pravi, da mu delo ni bilo nikdar tuje. Rad gre v gozd, še vedno si sam pridela drva. Ima osem ovac, par kokošk ter mačko in psa. Dolga leta je obdeloval tudi zemljo, dokler je šlo. »Vse življenje sem delal za preživetje. Pri hiši nikoli nismo imeli veliko, le štiri

suhe krave. Ko smo kupili traktor, ni bilo za verjeti. Z očetom sva delala malarijo dolga leta na Gorenjskem. Takrat ni bilo tako strogo glede obrti in vsega, glavno, da je bilo delo. Dostikrat je bilo lepo, pa tudi hudo. Tako pač je v življenju. Težave pa so povsod ...,« se ne da Stanko ter pohvali svoje sosede in okoličane: »To je važno. Tudi rodovina je dobra, hvala bogu. Ampak sosed je pa tisti prvi ...«

Z nizkimi dohodki se kljub vsemu uspeva preživljati in pokrivati stroške. »Ostal sem sam, tako je življenje hotelo. Živim, kakor pač

lahko. Skromno, saj nikdar nisem bil vaje razkošja. Glavno, da je še tako. Nekih posebnih želja nimam ... Samo zdravje naj bo in zadovoljstvo. Zaradi sive mreže sem bil na operaciji enega očesa, po novem letu me čaka še druga. Še dobro, da obstajajo tudi slušni aparati, kajti slabo slišim. Zdravnica je rekla, da je to najbrž posledica hrupa in tresljev od teh starih traktorjev. Ti novi so sedaj drugačni. To nam je pač čas prinesel ...,« je še dejal vztrajen možakar.

Župan Mirko Cvetko je povedal, da se ljudje omenjenih paketov zelo razveselijo. »Odzivi so povsod dobri, ponekod tudi ganljivi. Drži sicer, da so ljudje tega že malce vajeni, saj to počnemo že nekaj let. Je pa res tudi, da smo pozorni na to, da niso vsakič isti obdarovanci.« Te izberejo svetniki, ki najbolj poznajo svoj teren. »Pogledal sem, kakšen standard imajo vaščani. Izbral sem Viktorja in Stanka, saj sta me prepričala s svojo skromnostjo, pa tudi s tem, da se kljub vsemu trudita in da ne trošita denarja po nepotrebem po gostilnah,« je za območje Koračic povedal občinski svetnik Albin Belšak.

Monika Horvat

Foto: Pexels

Največji reveži so zaposleni z minimalnimi dohodki

S prazničnimi paketi sicer tomaževska občina že leta razveseljuje pomoči potrebne družine in posameznike. Župana Mirka Cvetka pa žalosti, da je teh vse več, še zlasti, ker so med njimi zaposleni: »Mislil, da za občine kakršna je naša, ni primerno, da bi denar namenili za ognjemet in ga takorekoč spustili v zrak. Veliko lepša gesta je osebni pristop, pomoč potrebnim. Žal je takšnih družin vse več. Prihodkov je vedno manj, plače pa veste, kakšne so ... Niso reveži tisti, ki živijo od socialne pomoči. Največji reveži so dandanes tisti, ki pridno delajo, pa zaradi minimalnega dohodka ne morejo shajati! Prav teh je vse več na seznamih Rdečega križa, Karitasa, obračajo se tudi na nas. Država bo glede tega morala nekako ukrepati!«

Foto: MH

»Človek od veselja ostane brez komentarja. Zelo sem hvaležen za vse,« je dejal Stanko Magdič.

Ptuj • Harbova bo sodelovala pri pripravi nacionalnega programa izobraževanja

Šolstvo je razvojno zastalo

Darja Harb, ravnateljica ptujske Šole za ekonomijo, turizem in kmetijstvo, je bila izbrana v delovno skupino za pripravo nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023–2033. Že pred desetimi leti je aktivno sodelovala pri prenovi srednješolskih poklicnih in strokovnih programov. Njena želja je, da bi s svojim znanjem in izkušnjami doprinesla k razvoju in nadgradnji šolstva na nacionalnem nivoju.

Področja, ki jo najbolj zanimajo, so: poklicno in strokovno izobraževanje, vpletenost gospodarstva v šolstvo in vključevanje gospodarstvenikov v poučevanje, praktično usposabljanje. »Že dalj časa zaznam, da je šolstvo razvojno nekoliko zastalo. Pri zadnji prenovi smo ogromno naredili, modernizirali programe in jih implementirali. Sedaj pa nas spet vse prehitava – okoli se hitro razvija, tehnologija gre naprej, drugačna sta način razmišljanja in organizacijske strukture. Vmes pa se je zgodila še korona,« je izpostavila Harbova, ki je velika zagovornica odprtega kurikula (20 odstotkov izobraževalnega programa). Slednjega lahko šole dolo-

čijo same oz. s socialnimi partnerji ter lokalnimi in regijskimi združenji ter gospodarstvom. Na ta način se lahko učinkovito prilagajajo potrebam delodajalcev in lokalnega okolja. Hkrati odprti kurikulum nudi možnost individualizacije učnega procesa, saj lahko ponudi izbirnost predmetov oz. modulov in tako upošteva interese dijakov.

Ključno je večje sodelovanje šolstva in gospodarstva

»Odprti kurikulum moramo ohraniti, saj omogoča sodelovanje z lokalnim okoljem. Si pa v prihodnje želimo več povezanosti šolstva in go-

sodarstva. Na trgu je na nekaterih področjih velik primanjkljaj delovne sile, na šolah pa ravno na teh programih nimamo dijakov. To pomeni, da je nekaj narobe. Če bomo želeli ohraniti določene dejavnosti, bo

treba zasnovati prave strategije, pri katerih bi morali sodelovati tako predstavniki šolstva kot gospodarstva. Poleg tega se tudi na šolah soočamo z vse večjimi kadrovskimi težavami,« je povedala sogovornica

Delovna skupina bo delovala do konca leta 2023

Kot je znano, je šolsko ministrstvo konec lanskega leta javno pozvalo strokovnjake in strokovnjakinje, da kandidirajo za člana oz. članico delovne skupine za pripravo nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja za obdobje 2023–2033. Za vodjo delovne skupine so izbrali Janeza Vogrinca iz ljubljanske Pedagoške fakultete. Naloga skupine je tudi svetovanje ministrstvu glede vprašanj, povezanih z razvojem šolstva.

Foto: CG

Darja Harb je ena izmed 31 članov in članic delovne skupine za pripravo nacionalnega programa vzgoje in izobraževanja

in dodala, da bi morali najti lažji način za prehod zaposlenih iz gospodarstva v šolstvo. »Pri tem bi se lahko zgledovali po številnih evropskih državah, kjer so gospodarstveniki v šolstvu izjemno zaželeni. Prav tako

bi lahko učiteljem strokovnih predmetov omogočili obnovo in nadgradnjo znanja v podjetjih. Tudi učitelji se bodo morali znati prilagoditi novim okoliščinam.«

Estera Korošec

Podravje • Hrvaška v schengnu

Konec kolon na Gruškovju

Hrvaška se je v nedeljo, 1. januarja 2023, pridružila schengenskem in evrskemu območju in odpravila 73 mejnih prehodov na kopenski meji in 12 mejnih prehodov na morski meji. Nadzor na letališčih bo za potnike, ki potujejo znotraj schengna, odpravila 26. marca.

Foto: CG

Vsak, ki od sobote opolnoči prehaja mejo med Hrvaško in Slovenijo, jo lahko posej prestopi kadarkoli, kjerkoli in brez osebne kontrole. Vendar pa morajo imeti potniki še vedno s seboj osebno izkaznico ali potni list.

Slovesnosti ob vstopu Hrvaške v obe območji se je udeležila tudi predsednica republike Nataša Pirc Musar, ki se je na mejnem prehodu Obrežje ob tej priložnosti sestala s hrvaškim premierjem Andrejem Plenkovićem in predsednico Evropske komisije Ursulo von der Leyen. Slednja je bila pred tem na obisku v Zagrebu, kjer sta s premierjem razpravljala o novem režimu brezmejnih nadzorov.

Hrvaška je vstop v schengen na mejnem prehodu Obrežje obeležila že v soboto opolnoči, ko so dvignili zapornice na vseh mejnih prehodih med Hrvaško ter Slovenijo in Madžarsko. Meje med Hrvaško ter Bosno in Hercegovino, Srbijo in Črno goro so tako postale zunanja meja schengenskega območja, namesto dosedanjih 6445 pa jo bo nadzorovalo 7141 policistov.

S 1. januarjem Hrvaška ni postala samo del schengna, ampak je na dan prevzela tudi evro. Kupci bodo storitve in izdelke še 14 dni lahko plačevali tako v evrih ali kunah, 15. januarja pa bo evro postal edina uradna plačilna valuta na Hrvaškem in plačevanje s kunami ne bo več mogoče. Zamenjava kun bo v Sloveniji možna v prvih mesecih prihodnjega leta, nato jo bo mogoče opraviti le še na Hrvaškem. Banke na Hrvaškem bodo kune za evre menjale še celotno leto 2023.

Hrvaška je z novim letom postala 20. članica evrskega območja in 23. država članica Evropske unije, ki so del schengenskega prostora. Poleg članic EU so v schengnu še Norveška, Švica in Liechtenstein, ki se je temu območju kot zadnji pridružil leta 2011.

Z novim letom imata Slovenija in Hrvaška tako po 31 letih spet isto valuto, na meji med njima pa ni več nadzora.

Sta, Ur

Slovenija • Turizmu je kazalo slabše

Dosežena raven iz leta 2019

Čprav so turistični delavci napovedovali, da se številke o potovanjih in prenočitvah v slovenskem turizmu do konca leta 2022 še ne bodo izenačile s tistimi pred epidemijo, pa je okrevanje očitno potekalo hitreje od pričakovanega.

Foto: M.A.

Od januarja do novembra lani je bilo tako zabeleženih nekaj manj kot 14,9 milijona prenočitev, kar je za 42 % več kot v enakem obdobju 2020 in samo za slab odstotek manj kot v primerjalnem obdobju leta 2019. Medtem ko so med epidemijo prevladovali domači gostje, se je razmerje med domačimi in tujimi zdaj znova obrnilo v prid slednjim: prvi so ustvarili 5,2 milijona oziroma 35 % prenočitev, drugi pa 9,6 milijona oziroma 65 % prenočitev. Od tujih turistov je v Sloveniji tradicionalno prenočilo največ nemških turistov, sledili so Avstrijci, Italijani, Nizozemci in Čehi.

Po podatkih Banke Slovenije so se tudi prihodki od tujih turistov v prvih desetih mesecih leta 2022 skoraj izenačili s tistimi v letu 2019; znašali so namreč 2,49 milijarde evrov, pred epidemijo pa v istem obdobju 2,5 milijarde evrov. V Slovenski turistični organizaciji (STO) so glede obiska in izpleta optimistični, vendar direktorica Maja Pak pravi, da še ni razlogov za večje zadovoljstvo, saj je leto 2022 po zapiranjih v zadnjih dveh letih slovenskemu turizmu prineslo tudi številne izzive, zlasti kadrovske in finančne. Kljub uspešnemu ponovnemu zagonu turizma se namreč panoga sooča s podražitvami energentov in pomanjkanjem kadrov, marsikje zlasti zaradi slabega plačila. V primerjavi s svetovnim pa si je slovenski turizem bistveno bolj in hitreje opomogel.

SD

Podravje • Mladostnikov, ki bi komaj čakali na voziško dovoljenje, je vse manj

Na podeželju je voziški izpit še v mestih interes mladih upada

V številnih evropskih državah upada zanimanje mladih za opravljanje voziškega izpita in samostojno vožnjo. Glavni razlogi za tako stanje so večja dostopnost javnih prevozov, ugoden javni potniški promet in nove oblike mobilnosti. Nekateri mladostniki se bojijo vožnje, vse več pa je tudi takih, ki si voziškega izpita ne morejo privoščiti. Na ta problem je že pred časom opozorila Dijaška organizacija Slovenije.

Na Javni agenciji RS za varnost prometa (AVP) so dodali, da je tudi pandemija koronavirusa prav gotovo vplivala na zmanjšanje števila najstniških voznikov. Povečal se je obseg rabe mikromobilnosti (e-skiroji, e-kolesa), predvsem za premagovanje krajših razdalj, do deset kilometrov. Po podatkih AVP vse več mladih pritrjuje, da raje uporabljajo aplikacijo za deljenje prevozov ali javni prevoz. Nekateri na ta način izražajo tudi skrb za okolje. Spet drugi menijo, da so z lastništvom vozila povezani visoki stroški, vključno z višjimi stroški goriva in vzdrževanja avtomobilov. Prišteti je treba je še dodatno zavarovanje voznika začetnika. Mnogi dojemajo vožnjo kot preveč stresno, saj se obseg prometa večja. »Mladi bodo v prihodnje ne glede na različne oblike mobilnosti prav gotovo potrebovali voziški izpit. Se pa postavlja vprašanja, v kakšni obliki vozil? Nova vozila so opremljena z vse večjimi zasloni na dotik, multimedijo in povezljivostjo z aplikacijami pametnega telefona. Trend e-vozil in vozil z vse več asistenčnimi sistemi pa gre v postopno smer avtonomnih vozil. Njihov razvoj je v polnem zamahu. Naslednja stopnja avtonomnosti, ki bo na voljo, je 3. stopnja po lestvici združenja avtomobilskih inženirjev. To so pogojno avtonomna vozila, ki lahko v določenih situacijah prevzamejo nadzor nad vožnjo – na primer na avtocestah ali med parkiranjem. Kljub hitremu tehničnemu napredku pa za zdaj avtomobili za vožnjo še vedno potrebujejo dobro usposobljene voznike z znanjem prve pomoči in cestnoprometnih predpisov.

V avtošolah je vse manj kandidatov, starih pod 17 let

V ptujski avtošoli Center v zadnjih letih opažajo, da k njim prihajajo nekoliko starejši kandidati, večinoma so stari med 18 in 20 let. »Včasih je prišlo k nam veliko mladih, starih komaj sedemnajst let, ki so opravili zdravniški pregled, prvo pomoč, tečaj CPP in teoretični del voziškega izpita. Hitro po osemnajstem rojstnem dnevu pa jih je čakala samo še izpitna vožnja. Na slednjo se prej ni mogoče prijaviti,« je pojasnila vodja avtošole Sanja Pintar in dodala, da je to najverjetneje povezano z nekoliko slabšim socialnim statusom družin. Velika večina kandidatov namreč sama poskrbi za plačilo vseh stroškov, ki lahko znašajo med 1.100 in 1.500 evri. Ura vožnje na primer stane že okoli 38 evrov. Mladostniki si pomagajo na različne načine, največkrat s študentskim delom. Ko jim uspe privarčevati dovolj denarja, pa začnejo razmišljati o opravljanju voziškega izpita. Vse več je tudi takih, ki se vključijo v program izobraževanja s spremljevalcem. V tem primeru morajo biti kandidati stari najmanj 16 let, po uspešno opravljenem teoretičnem delu izpita in dvajsetih urah lahko nadaljujejo vožnjo skupaj z ustreznim spremljevalcem, ki mora izpolnjevati določene kriterije. Po dopolnjenem osemnajstem letu starosti pa lahko pristopijo k izpitni vožnji. »V času korone se je povečalo povpraševanje za program spremljevalca, predvsem

V letu 2020 se je zaradi korone število pridobljenih voziških izpitov precej zmanjšalo.

Uspešnost kandidatov pri opravljanju teoretičnega dela

Leto	Vsi prijavljeni kandidati	Uspešnost
2017	53.072	49,63
2018	51.738	48,45
2019	53.450	47,15
2020	40.056	54,09
2021	43.819	61,83

Vir: AVP

zaradi dolgih čakalnih dob na izpitno vožnjo in tudi podražitev. Na ta način se lahko nekaj prihrani pri urah vožnje,« je povedala sogovornica.

Na podeželju so mladostniki še vedno odvisni od avtomobila

Je pa v Sloveniji glede na statistične podatke še vedno veliko mladih, ki se takoj po osemnajstem letu starosti odločijo za opravljanje voziškega izpita. V

letu 2015 jih je bilo 13.421, v letu 2021 pa nekaj več kot 13.700. V letu 2020 se je sicer število pridobljenih izpitov tako v celotni Sloveniji kot v posameznih regijah precej zmanjšalo, vendar izključno zaradi omejitev, povezanih z epidemiološkimi ukrepi. »Opažamo, da mestni otroci v primerjavi s podeželskimi nimajo tako velike potrebe po opravljanju voziškega izpita. Na podeželju so mladi še vedno zelo odvisni od avtomobila, izpit za B-kategorijo je zanje življenjskega pomena, posledično so na urah vožnje veliko bolj zagnani. Zavedajo se tudi, da jim bo voziški izpit prinesel prav ob iskanju zaposlitve. To je namreč velikokrat eden izmed pogojev za zaposlitev,« je povedala Pintarjeva in dodala, da pa se najdejo posamezni

Povprečna starost kandidatov ob opravljanju voziških izpitov

Leto/Starost kandidatov	15–17 let	18–20 let	21–30 let	31–40 let	41–50 let	51–60 let	Več kot 60 let
2015	1.061	13.421	5.691	2.847	1.520	611	114
2021	849	13.719	5.453	2.001	1.280	540	133

Vir: AVP

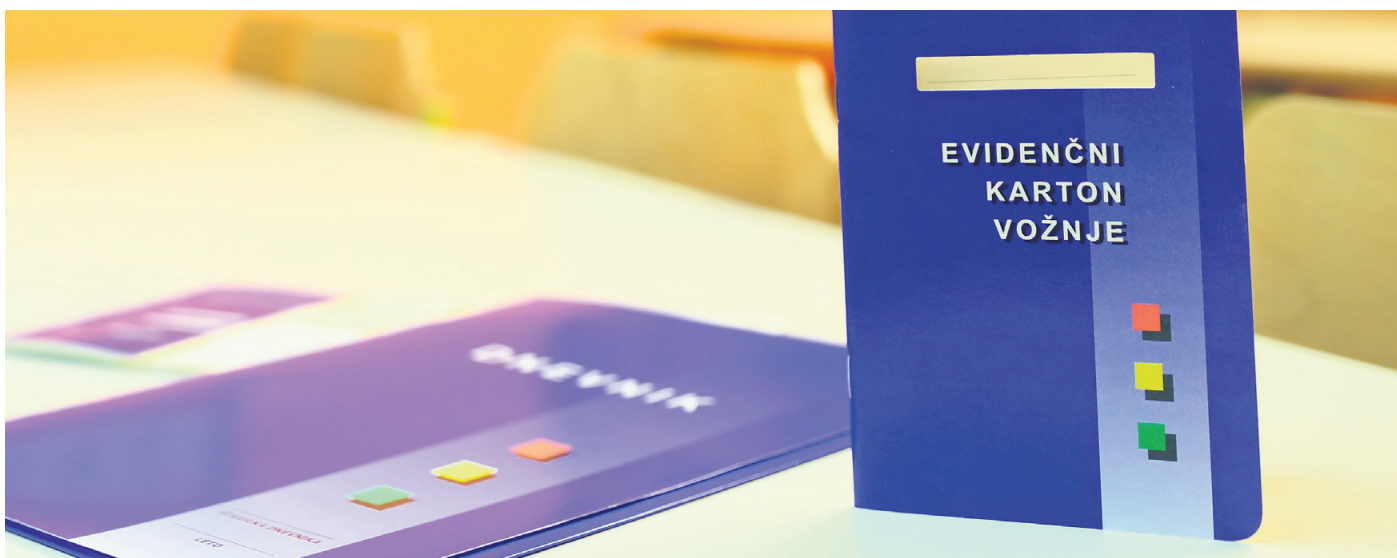

Foto: CG

Vse več mladih si voziškega izpita ne more privoščiti.

vedno nuja,

Foto: CG

Uspešnost kandidatov pri opravljanju praktičnega dela

Leto	Vsi prijavljeni kandidati	Uspešnost
2017	45.714	56,43
2018	47.204	54,58
2019	45.589	55,79
2020	33.273	57,03
2021	42.153	56,88

Vir: AVP

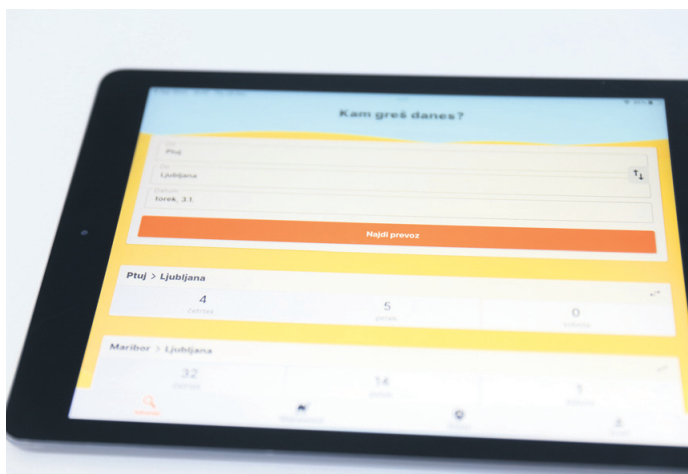

Foto: CG

Mladina, predvsem iz večjih mestnih središč, je vse bolj naklonjena aplikacijam za deljenje prevozov ali javnemu prevozu.

ki, ki so mnenja, da je avtomobil samo strošek. »Mobilnost se ne bo spremenila kar čez noč, ljudje bodo še vedno vozili avtomobil. Tudi če si vozilo izposodimo, še vedno potrebujemo vozniški izpit. Se pa generacije spreminjajo, vse več družin ima doma le avtomatike, ročnih menjalnikov sploh

ne poznajo več. Mi sicer še vedno priporočamo, da kandidati raje opravljajo izpit za avtomobil z ročnim menjalnikom, v tem primeru lahko vozijo oba modela. To pride še kako prav vsem tistim, ki imajo na voljo službene avtomobile samo z ročnim menjalnikom.«

Estera Korošec

Število kandidatov, ki je pridobilo vozniško dovoljenje

Leto:	Št. kandidatov v Sloveniji	Št. kandidatov v Mariboru, Ptuj in M. Soboti
2017	19.636	4.364
2018	20.140	4.210
2019	19.780	4.029
2020	14.768	3.078
2021	19.314	4.206
2022*	22.582	4.957

Vir: AVP

*Zajeti so podatki do konca novembra 2022.

Mladi o nujnosti in potrebnosti vozniškega izpita

Špela Emeršič iz Vidma pri Ptujju, 18 let

»O vozniskem izpitu sem začela razmišljati že nekaj mesecev pred osemnajstim rojstnim dnevom. Ne morem si namreč predstavljati, da v današnjem svetu ne bi imela izpita za avto. Avtošolo sem že izbrala, uspešno sem tudi v prvem poizkusu opravila teoretični del, sedaj so na vrsti še ure vožnje. Plačilo vseh stroškov so prevzeli starši, ki me tudi podpirajo pri tem, da v čim krajšem obdobju izpit pridobim. O svojem avtomobilu za zdaj še ne razmišljam, saj bi to bil zame prevelik finančni zalogaj.«

Foto: EK

Foto: EK

Sanja Ilesič iz Vitomarcev, 18 let

»Vozniškega izpita še nimam, bom pa ga začela opravljati takoj po novem letu. Zanj varčujem že dobro leto dni. Najprej me čaka prva pomoč, pa zdravniški pregled, tečaj cestnoprometnih predpisov, izpit iz teorije in šele nato ure vožnje. Upam, da bom že jeseni držala v rokah vozniški izpit. Oktobra bom namreč nadaljevala izobraževanje na eni izmed fakultet v Mariboru ali Ljubljani in veliko lažje bom premagovala razdalje z avtomobilom. Pri nas so tudi avtobusne povezave do večjih mestnih središč zelo slabe.«

Lara Petrovič iz Pacinja, 18 let

»Zelo sem vesela, da mi je lani že uspelo pridobiti vozniški izpit, teoretični del mi je uspelo narediti v drugem poskusu, praktični del pa v prvem. Zares je neverjeten občutek, ko se lahko sama z avtom zapeljem, kamorkoli želim. Sem veliko bolj samostojna, predvsem pa neodvisna od staršev, prej sem vedno morala prositi za prevoz. V naši družini že od nekdaj nekako velja, da izpit za avto pa res moraš imeti. Strošek je sicer kar velik, okoli 1.100 evrov, stroške sta mi v celoti plačala starša. Podarila sta mi tudi avtomobil, za katerega pa s pomočjo štipendije skrbim sama.«

Foto: EK

Foto: EK

Nina Repič iz Kicarja, 18 let

»Teoretični del sem že uspešno opravila, sedaj me čakajo samo še vožnje. Kot sopotnica v avtomobilu budno spremljam vožnjo in cestna pravila. Menim, da je vozniški izpit nujno potreben, prav tako je prednost pri iskanju zaposlitve. Moja sestra je imela precejšnje težave z iskanjem prevoza do Maribora, ker v prvem letniku še ni imela izpita za avto. Če bo vse po sreči, bom letos marca že mlada voznica, česar se zelo veselim.«

Blaž Žitnik iz Starošinc, 18 let

»Za opravljanje vozniškega izpita sem se odločil tako hitro zato, da bom lahko pomagal staršem pri prodaji izdelkov naše kmetije. Sedaj ne morem sam na tržnico, ampak me mora vedno nekdo peljati. Eden izmed razlogov so tudi slabe avtobusne povezave. V začetku so bile ure vožnje precej naporne, nato pa sem se nekako privadil. Kmalu me čaka izpitna vožnja, babici pa sem že obljubil, da bo prva, ki jo bom peljal na izlet.«

Foto: EK

Foto: EK

Kaja Vajda iz Markovcev, 18 let

»Tudi jaz že komaj čakam, da bom lahko sama vozila osebni avtomobil. Sedaj moram za vsak opravek, ki ga imam v mestu, prositi nekoga za prevoz, največkrat so to starši. Še za pijačo s prijateljico se težko dogovorim. Zdaj, v januarju, bom že imela izpitno vožnjo. Avto trenutno vozim skupaj s spremljevalcem, kar je res super.« Svojega avtomobila še nekaj časa ne bom imela, ker je prevelik strošek.«

Estera Korošec

Dornava • Pogovor z županom Matejem Zorkom

Za dvorec bodo ustanovili zavod

Vodenje občine Dornava je decembra prevzel 35-letni Matej Zorko. Je Dornavčan, po izobrazbi inženir prometa, na poklicni poti se je doslej srečeval z različnimi izzivi in delom. Bil je sodelavec za odnose z javnostmi, strokovni sodelavec v državnem zboru, asistent evropske poslanke, zadnja leta dela v svojem poklicu – opravlja delo dispečerja v železniškem prometu.

Župansko funkcijo namerava opravljati nepoklicno. „Delo v svoji stroki in vodenje občine bi opravljal hkrati. Menim, da če se bodo obveznosti razporedile, bi moralo iti oboje vzporedno. Na začetku bo več koordinacije, potem bo pa steklo.“

Zorko je že izkusil prve obveznosti v županski funkciji. „Nekaj sestankov, bil sem gost na kulturnih in šolskih dogodkih, obdarovanih otrok ... Veseli me, da je obdobje epidemije mimo in se ljudje lahko srečujemo, družimo, kulturniki in drugi prirejajo nastope, se veselijo ob glasbi in plesu. Po prvih dneh županovanja lahko rečem, da so občutki zelo pozitivni, takšna je tudi energija med ljudmi.“

Denar za kurilnico in stari vrtec

Občina Dornava proračuna za leto 2023 nima potrjenega. Z novim letom so tako na začasnem trimesečnem financiranju. Župan je dejal, da bodo januarja obliko-

vali odbore in komisije občinskega sveta, nato bo sledila seja s prvim branjem proračuna, ki bi ga dokončno potrdili konec februarja ali v začetku marca. Najpomembnejša investicija leta bo končanje energetske prenove starega vrtca in kurilnice. Glede namembnosti in opremljanja prostorov v obnovljenem starem vrtcu se bo župan posvetoval še z vodstvom šole, ali jih bodo namenili za varstvo vrtčevskih otrok ali za izvajanje pouka osnovnošolcev. Trenutna situacija je namreč takšna, da bi bolj kot vrtčevske igralnice potrebovali šolske učilnice. Še najboljše bi bilo, če bi lahko namembnost spremenili glede na potrebe, je dejal župan. „Vsekakor je to investicija, ki bo zaznamovala proračun 2023. Če bo na voljo še kaj denarja, ga bomo vložili v ceste. Načrtujemo zvišanje financiranja društev in vaških odborov. Vaški odbori najbolj poznajo potrebe svojega kraja in bi sredstva, ki jim bodo namenjena, porabili za manjše naložbe. Med cilji je tudi ustanovitev javne-

ga zavoda za dvorec Dornava. Z ustanovitvijo za zdaj ne bo prevelikih stroškov, potem pa bomo že videli, kako naprej. Stroški bodo, a bi bili v začetku zadovoljni že s tem, če bomo na nuli. Oranžerija in kapela sta obnovljeni, vsekakor se bo treba z ministrstvom za kulturo pogovarjati o nadaljnjih vsebinah.“

V štiriletnem mandatnem obdobju bodo po besedah župana vsako leto nekaj denarja namenili za obnovo cest, okoli 200.000 evrov letno. Med načrti je razširitev in obnova pokopališke vežice v Dornavi, da bi se lahko bogoslužje ob pogrebu izvedlo v vežici. Za Polenšak se želijo s Cerkvijo pogovoriti o možnostih odkupa pokopališča ali pa vsaj pokopališke vežice. „Problem z lastništvom bi bilo dobro rešiti, ker bi bilo to naša last in lahko tudi vlagamo, posodabljam.“

V prihodnje dvorana in razvoj turizma

Vsekakor bo v Dornavi v prihodnje treba razmišljati o novi večna-

Foto: MZ

Župan Matej Zorko ima v mislih imenovanje dveh podžupanov, glede na to, da bo funkcijo opravljal nepoklicno. O oblikovanju koalicije ne razmišlja, saj meni, da delajo vsi skupaj za enak cilj, to pa je razvoj občine.

menski dvorani, saj je telovadnica pri šoli za večje dogodke ali popoldanske vadbe pretesna. „Med volilno kampanjo sem začutil, da bi bili ljudje temu projektu naklonjeni. Najprej bo treba najti najboljšo prostorsko in arhitekturno rešitev, morda odkupiti še kakšen del zemljišča. Vsekakor bi dvorano gradili v središču občine, nekje pri šoli ali

igrišču. Kar se tiče Polenšaka, vidim priložnost v razvijanju turistične dejavnosti, ena od znamenitosti je Marijina cerkev. Sicer je pa v naši občini možnosti za turistični obisk kar veliko, od kulture, etnografije do rekreacije. Ideja je, da bi po celi občini namestili informativne table, ki bi kazale pot do turistično zanimivih lokacij. Čeprav nimamo kolesar-

skih stez, imamo po občini lepe poti za kolesarjenje. Na nekaj točkah bi postavili klopi, namestili pitnike, zasadili drevesa, ki bi dajala senco, da se lahko usedeš, spočiješ, odžajaš. To niti ne bi bil prevelik finančni zalogaj, bi pa to ljudem ogromno pomenilo,“ je ideje za prihodnje obdobje opisal novi dornavski župan. **Mojca Zemljarič**

Središče ob Dravi • Za novega župana izbrali samostojnega podjetnika

Jelovica tudi uradno prevzel vajeti

Po dramatičnem drugem krogu volitev, ki se je končal z zgolj enim glasom razlike, je občina Središče ob Dravi dobila novega župana – neodvisnega kandidata Tonija Jelovico. Slednji je s konstitutivno sejo in napovedano pri-mopredajo poslov tudi uradno prevzel vajeti središke občine.

S 578 glasovi je premagal dolgoletnega župana Jurija Borka, ki je bil na čelu občine vse od njene ustanovitve leta 2006 (slednji je prejel 577 glasov). Borko je že dan po volitvah dal vedeti, da se na Državno volilno komisijo, ki je v nedeljo po končanih volitvah dvakrat preštela glasove, glede rezultata ne bo pritožil, in izrazil pričakovanje, da bo volilna komisija uradno potrdila Jelovico za novega župana.

Nov župan je pred novim letom prevzel občinske vajeti. Jelovica je zmagal pripisal svojemu volilnemu programu, ob tem pa dodal, da so se občani očitno odločili za spremembe oz. si želijo nove akterje v središkem političnem prostoru. »Volilna udeležba je bila tako v prvem kakor tudi v drugem krogu zelo visoka. V drugem krogu je bila celo druga najvišja v državi, takoj za Veržejem. Izkazalo se je, da si ljudje želijo sprememb,« je pokomentiral rezultat volitev.

Jelovica sicer ni popoln novinec na političnem parketu. Pred ustanovitvijo občine je bil namreč predsednik tedanje krajevne skupnosti, mandat poprej član sveta krajevne skupnosti. Izkušnje v lokalnih političnih vodah si je tako v preteklosti že pridobil, po drugi strani pa ima tudi izkušnje v gospodarstvu, saj je že nekaj let samostojni podjetnik. Zato ne preseneča, da je na prvo mesto volilnega programa posta-

Foto: zasebni arhiv

Nov župan Toni Jelovica

vil razvoj gospodarstva v občini. »Moj program gre zlasti v smeri zagona industrijske cone in novih delovnih mest, s čimer bomo skušali ustaviti odseljevanje mladih,« je dejal. Želi se odzvati potrebam gospodarstva, obrtnikom in podjetnikom pa zagotoviti optimalne pogoje za delo in nemoten razvoj svoje dejavnosti.

Kot je še povedal, namerava veliko pozornosti nameniti projektom, za katere bo mogoče pridobiti evropski denar: »Želim čim bolj oplemeniti proračun. Med prioriteta mi je sicer obnova vrtca.«

Novega direktorja za zdaj ne bo iskal

Kar se tiče sestave novega občinskega sveta, težav ne pričakuje. V primerjavi s prejšnjim občinskim svetom so samo trije stari obrazi. »V drugem krogu me je podprlo pet od devetih novoizvoljenih občinskih svetnikov. Kljub temu bom poskušal sodelovati in najti soglasje z vsemi, najbolj pametno rešitev za vse. Nikogar vnaprej ne izključujem,« je odločen.

Sprememb v občinski upravi ni napovedal. Povedal je še, da me-

njave na vrhu središke občinske uprave ne načrtuje: »O tem za zdaj še nisem razmišljal. Načrtujem pa, da bo glede direktorice občinske uprave ostalo tako, kot je. Ima mojo podporo.«

Funkcijo župana bo opravljal profesionalno. Svoje podjetje, v katerem se ukvarja s projektiranjem, bo – tako pravi Jelovica – najprej preoblikoval v popoldanski s. p., da bo zaključil odprte aktivnosti, nato pa ga zaprl. »Svojo energijo bom popolnoma posvetil županski funkciji,« je še zaključil.

Monika Horvat

Lenart • Sprejeto začasno financiranje

Pisana družina – brez koalicije

Lenarški svetniki so morali na svoji prvi redni seji v novem mandatu poskrbeti, da bo financiranje občine do sprejema proračuna za 2023 teklo nemoteno.

Foto: arhiv občine

Lenarški svetniki so na prvi redni seji potrdili odlok o začasnem financiranju do konca marca.

Potrdili so začasno financiranje od januarja do marca, ko bo, kot pravi novi stari župan Janez Kramberger, proračun pod streho. »Nisem pristaš tega, da bi svetniki, ki se jim izteka mandat, določali tistim, ki prihajajo, kaj naj delajo. Prvo branje proračuna načrtujemo že v januarju.« Pisana politična sestava novega 15-članskega občinskega sveta ga ne skrbi. V njem ima SLS, s podporo katere je kandidiral kot neodvisni županski kandidat, štiri mesta, prav toliko SDS, tri Gibanje Svoboda, dva svetnika sta neodvisna, po enega pa imata NSi in SD. »Koalicije tudi tokrat ne bomo imeli, saj v njej ne vidim smisla. Moje stališče je, da se na lokalnem nivoju nikdar ne gremo visoke politike. Verjetno se vsak svetnik zaveda, da je bil izvoljen zato, da bo nekaj naredil za skupnost. Takoj po volitvah sem sklical vse izvoljene, nato pa smo matematično razdelili vodenje in članstvo v odborih ter obeh svetih KS.«

Ker je bil dolgoletni direktor občinske uprave Martin Breznik izvoljen za župana v Sveti Ani, je lenarška potrebovala novo vodstvo, ki ga je prevzela Mojca Guzej, ki je doslej delala v računovodskem oddelku. Kramberger je imenoval tudi dva podžupana: novega starega Francija Ornika in Gregorja Raduho.«

SD

Slovenija, Podravje • Na ministrstvu zavračajo očitke o miloščini za kmete

Dobrih 70 odstotkov kmetov prejelo le od 100 do 500 evrov pomoči

Agencija za kmetijske trge je kmetom še pred božičnimi prazniki odposlala odločbe o višini pomoči zaradi izpada krme v letu 2022. Največ kmetov je upravičenih od 100 do 500 evrov pomoči, največji prejemnik državnega denarja pa je podjetje Go-Ko Govedoreja s Kočevskega, ki sodi pod okrilje Farm Ihan.

Suša, ki je poleti opustošila pri-delek, naj bi obsegala rekordnih 160 milijonov evrov, točne ocene oz. podatki, potrebni za izračun škode na kmetijah, naj bi bili znani šele februarja, škoda pa izplačana v prvi polovici leta 2023. V želji čimprejšnje pomoči kmetom, ki so utrpeli škodo po suši 2022, je ministrstvo v skladu z evropskimi pravili najbolj prizadetim kmetom dodelilo pomoč t. i. de minimis. Škodo po suši je uveljavljalo 23.379 kmetij in kmetijskih podjetij, pogoje za izplačilo pomoči zaradi izgube krme pa izpolnjuje manj kot polovica oz. 9.585 kmetij in podjetij.

Upravičenci bodo prejeli do 38 evrov pomoči po hektarju za trav-

Seznam 10 upravičencev, ki so prejeli najvišjo finančno pomoč

Upravičenec	Pomoč
GO-KO, govedoreja	23.581 €
KŽK, kmetijstvo	17.283 €
Agroemona, kmetijstvo	17.006 €
Jeruzalem Ormož, storitve Agrar	15.000 €
Sava, Kmetijsko gozdarska zadruga Lesce	14.771 €
Štefan Cigūt	9.500 €
Farne Ihan – KPM, kmetijstvo in proizvodnja mesa	7.919 €
Tina Žgajnar	7.841 €
Aleksander Hrovatin	6.895 €
Kobilarna Lipica	6.621 €

Vir: MKGP

nike ter do 95 evrov po hektarju za poljščine, če je bila poškodovanost večja od 60 %, ob tem pa morajo

izpoljevati tudi druge pogoje. Kmetijska zbornica in kmetje so se na prvotno objavo višine pomoči zaradi izpada krme ostro odzvali in dejali, da gre za miloščino, ki je nikakor ni mogoče poimenovati pomoč. S kmetijskega ministrstva so na očitke o preskromni pomoči odgovorili: »V državnem proračunu za izplačilo pomoči de minimis je v letu 2022 na voljo do 4,5 milijona evrov. Pri dodelitvi pomoči moramo upoštevati zgornje meje, ki jih določa evropska uredba (25.000 evrov, op. a.). Poleg tega želimo pojasniti, da znaša delež pomoči za izpad krme v živinorejski proizvodnji 5 % glede na višino ocenjene škode, kar je primerljivo glede na deleže pomoči dodeljene zaradi posledic suše in pozebe v celotni primarni kmetijski proizvodnji v preteklih letih.«

Dodali so tudi, da je pomoč zaradi izpada krme le del pomoči, ki jo bodo sicer prejeli kmetje in kme-

Foto: FB, Zver

Senene bale so zaradi pomanjkanja krme, pa tudi zaradi višjih stroškov pridelave, ponekod že podvojile ceno.

Višina pomoči in število upravičencev

Razred pomoči	Št. prejemnikov	Skupna pomoč
nad 5.000 €	16	162.295 €
3.000 do 5.000 €	54	193.987 €
1.000 do 3.000 €	761	1.163.329 €
500 do 1.000 €	1.637	1.126.753 €
100 do 500 €	7.147	1.738.252 €
SKUPAJ	9.615	4.384.618 €

Vir: MKGP

tijska podjetja zaradi posledic suše 2022. »Menimo, da gre za utemeljeno in nujno pomoč prizadetim kmetijam. Več sredstev zaradi zgoraj navedenih dejstev v letu 2022 ni bilo mogoče zagotoviti, zato menimo, da so pobude za razveljavitev odloka brezpredmetne.« Kmetijska zbornica je ministrstvo namreč pozvala, da odlok razveljavi, zagotovi dodaten denar in da v ukrepe pomoči vključi tudi rejce perutnine. »Iz pomoči po odloku so rejci perutnine izključeni zaradi načina rejce oziroma natančnejše načina krmljenja živali. Krma za perutnino je sestavljena iz krmnih mešanice. Rejci perutnine zato v večini prime-

rov krme ne pridelujejo sami ali pa vsaj v celoti ne,« so še pojasnili na kmetijskem ministrstvu.

Trgovanje s krmo postalo donosen posel

Agencija za kmetijske trge je odposlala preko 9.000 informativnih odločb za izplačilo pomoči zaradi izpada krme leta 2022 v skupni vrednosti 4,38 milijona evrov. Izračun pomoči temelji na velikosti poškodovane površine, ki so jo pridelovalci prijavili ob popisu škode zaradi suše v letu 2022, zato največ pomoči prejmejo tisti, ki so imeli največ in najbolj poškodovane

površine, seveda ob upoštevanju obtežbe živali na hektar (pogoj je 0,9 glave velike živine na hektar). Sicer pa je po podatkih ministrstva 16 prejemnikov prejelo nad 5.000 evrov pomoči oz. skupaj 162.000 evrov. Okrog 1.640 kmetij in podjetij je prejelo od 500 do 1.000 evrov pomoči, največ prejemnikov, kar 7.150, pa bo prejelo od 100 do 500 evrov pomoči.

Kaj ta pomoč pomeni? Cene suhih senenih in silažnih bal so poskočile v nebo, slovenski kmetje krmo uvažajo tudi iz tujine, mnogi pa ugotavljajo, da je posel z balami postal izjemno donosen in da dogovorjena beseda le malo velja. Eden izmed kmetovalcev je moč denarja opisal: »Bil sem dogovorjen za nakup 50 suhih bal po ceni 50 evrov za balo, prodajalec je dal besedo, a ko sem jih želel prevzeti, jih ni bilo več, saj je drugi ponudnik v tem vmesnem času ponudil 80 evrov po bali. Beseda tako danes ne velja nič.«

Mojca Vtič

Foto: Mojca Vtič

Kmetje povprašujejo po senenih, slamnatih in tudi silažnih balah, stiska nekaterih je velika.

Majšperk • Nejc Nekrep se bojuje z mlino birokracije

Pivovarna bo! Želja je postala še večja

Pivo s suhimi slivami, pa z granatnim jabolkom ter figami ta trenutek še zori v sodčkih Nejca Nekrepa, ki načrtuje odprtje mikro pivovarne na Bregu. Kljub napovedim, da bo prvo pivo možno pokusiti že oktobra, pa so birokratski postopki nekoliko upočasnili načrt slaščičarja, Ljubljancana, ki želi zgodbo mikro pivovarne začeti pisati v Halozah. »Ne, nisem obupal, želja je postala še večja,« pravi Nekrep.

V začetku leta se je lotil celotne obnove upravne stavbe nekdanjega podjetja Albin promotion. Obilo dela je opravil ob pomoči prijateljev, a ustavilo se je, kjer sam lahko postori le malo – pri pridobivanju ustreznih papirjev. A dolgotrajni birokratski postopki (sprememba namembnosti, HACCP) ga niso odvrnili od ideje, niti uspavali. »Ko bom dobil zadnje dovoljenje, moram imeti proizvodnjo vzpostavljeno. Tako sem v tem času kupil vse potrebno za varjenje piva, največji zalogaj je bil 400-litrski kotel, s katerim bom lahko zvaril okrog 2.000 litrov piva mesečno. Čeprav ob tej moji nori ideji ves čas tudi redno delam, so se finance žal iztrošile.« Sklenil je, da poskusi pridobiti denar za uresničitev svojih sanj tudi preko spletne platforme Indiegogo, kjer je omogočeno tako imenovano množično financiranje. Vsak, ki začuti njegovo zgodbo, lahko

prispeva, seveda pa prispevek ne ostane spregledan niti neodplačan. »V zameno za prispevek lahko nekdo prejme pivo, lahko poime-nuje serijo piva, sodeluje pri oblikovanju vizualne podobe ... Nočem, da zbiranje denarja izpade kot fehtarjenje za denar, temu res nisem naklonjen, zato želim vsakomur, ki nekaj prispeva, vsaj na neki način

vložek povrniti.« Zbiranje denarja bo predvidoma zaključeno sredi januarja. Pričakovanih glede zbranskega zneska nima, za zdaj pa se je kampanja ustavila pri 500 evrih.

Čeprav pivovarna v Majšperku torej še ne vari piva za prodajo, pa vendar v prostorih že poteka fermentacija tekočine, ki bazira na ječmenu in dragoceni začimbi

Foto: Nekrep

Prvotni načrt Nekrepa je bil, da vrata pivovarne odpre že oktobra, a zaradi birokratskih postopkov se odprtje zamika.

Foto: Mojca Vtič

Nejc Nekrep na Bregu že vari in eksperimentira.

– hmelju. »Prvo pivo je že priteklo. Zvaril sem temno pivo, tudi sicer so mi temna bolj pri srcu, posebnost pa je ta, da v njem ne prevladujeta tipični okus in slad temnih piv, temveč je prijetno grenak, poseben okus pa mu daje hrastovo lubje.« Da, lubje. Nekrep namreč ne vari po znanih pivovarskih receptih, kombinira na prvi pogled

nezdružljivo. »Res je, da sem slaščičar po poklicu, vendar pa bolj kot poklic na moje delo vpliva ljubezen do eksperimentiranja, poizkušanja novega. Nikoli nisem šel z receptom v trgovino, temveč sem vedno nabavil, kar se mi je zdelo, da bi bilo vredno poskusiti skombinirati.« Na podlagi prakse je torej sam sestavil edinstvene okuse piv.

»Če kaj ni v redu, spremenim, je pa res, da ta postopek traja tudi dva meseca in več.«

Pod črto – Nejc Nekrep, nekdanji mornar, ki je obiskal dobršen del sveta in spoznal ravno toliko različnih kultur, je pripravljen, da napolni kotel, želi si, da bi tej njegovi želji sledili tudi birokratski postopki.

Mojca Vtič

Cirkulane • DgB izdalo že sedmo publikacijo

Kaj vse povedo stavbe

V minulih dneh je luč sveta ugledala publikacija z naslovom *Posvetna stavbna dediščina Cirkulan*. Gre za sedmi zvezek društvene knjižne zbirke *Svet Belanov*, ki je izšel v založbi Društva za ožvitev gradu Borl (DgB). V bogato ilustrirani brošuri so predstavljene stavbe, ki so bile ali so še danes pomemben del vedute Cirkulan, in zanimivejši objekti v drugih naseljih občine.

Foto: EK
Avtorji besedil v brošuri *Posvetna stavbna dediščina Cirkulan* (od leve): Mira Petrovič, Bojan Bračič in Mateja Muršec

Člani DgB so tik pred novim letom širši javnosti predstavili svojo zadnjo publikacijo. Na dogodku so se najprej z minuto molka poklonili pokojni predsednici društva Sonji Golc. Slednja je bila ena izmed soavtoric, pomemben delež pa je prispevala tudi pri zbiranju dokumentov in slikovnega gradiva o Borlu ter Cirkulanah z okolico. Prav tako je bila gonilna sila vseh aktivnosti društva. Po besedah Mire Petrovič, dolgoletne članice društva in ene izmed avtoric besedil, bo Sonja ostala z njimi skozi številne projekte, ki so jih zastavili že pred leti. Med njimi so prav gotovo tudi številne tiskane publikacije, za katere je Sonja prispevala besedila, dokumente in slikovno gradivo.

»Zadnja publikacija je na prvi pogled mogoče res majhna knjižica na manj kot 50 straneh, vendar je bilo vanjo v desetih letih vložena veliko dela in truda. Vsa ta leta smo zbirali dokumente in fotografije o kulturni dediščini v tem delu Haloz. Obiskali smo številne domove, slovenske arhive, knjižnice, muzeje in druge institucije. Menili smo, da bi morali zbrano gradivo deliti s širšo javnostjo, hkrati pa ga ohraniti za prihodnje rodove,« je povedala Petrovičeva in dodala, da so predlani v posebni publikaciji že predstavili cerkve in kapele v Sakralni dediščini Cirkulan.

Fotografije pričajo o bogati stavbni dediščini v Cirkulanah

Publikacijo, ki je izšla konec lanskega leta, so poimenovali *Posvetna stavbna dediščina Cirkulan*. »To pomeni, da predstavljamo zgodovino hiš – nekatere so se ohranile vse do današnjih dni, kar nekaj pa jih žal več ni. V publikacijo smo uvrstili tiste objekte, za katere smo našli slikovno gradivo, druge smo izločili,« je pojasnila sogovornica, ki je predstavitev začela s prikazom naslovnice, ki prikazuje veduto Cirkulan v začetku 20. stoletja. Fotografija je iz zbirke Kulturno-zgodovinskega oddelka Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož. »Ko sva jo s Sonjo prvič dobili v roke, sva osupnili od navdušenja. Podoba Cirkulan, ki smo jo datirali v leto 1909, je res markantna. Stavbna dediščina naših prednikov je bila brez motečih elementov, vse je lepo usklajeno.« Večina predstavljenih zgradb je bila ali še je pomemben del vedute Cirkulan (zgradba osnovne šole, staro župnišče, Rajherjeva hiša, Žigovo ...). Po besedah Petrovičeve vseh arhitekturno pomembnih stavb ni bilo mogoče ohraniti. S slikovnim gradivom in opisi pa jim je uspelo ohraniti vsaj spomin na tovrstno dediščino naših prednikov.

Županja Antonija Žumber se je vsem sodelujočim pri izdaji publikacije zahvalila za izjemno opravljeno delo: »Ta knjižica je tako za našo občino kot znanec velikega pomena. Največje bogastvo naroda je namreč v slikovni in pisni literaturi.«

Estera Korošec

Pri pripravi publikacije so sodelovali avtorji besedil Mira Petrovič, Sonja Golc, Bojan Bračič in Mateja Muršec, urednici Mira Petrovič in Sonja Golc, fotograf Sandi Kelc, lektorica Darja Plajnshek ter oblikovalec Aleksander Kelnerič.

Na voljo mobilni aplikaciji
Radio Ptuj in Štajerski tednik
za iOS in Android naprave

www.bdtik.si www.radio-ptuj.si

Markovci • Poklon občine slovenski legendi narodno-zabavne glasbe

Pred občinsko zgradbo odslej kip harmonikarja

V Markovcih so se na prav poseben način poklonili pokojnemu glasbeniku Tonetu Kmetcu. Enajst let po njegovi smrti so pred občinsko zgradbo odkrili bronasti kip z njegovo podobo. Njegova žena Marija, obe hčerki ter številni glasbeni sodelavci in prijatelji so bili ob tem svečanem dogodku vidno ganjeni.

Markovska občina je za kip namenila okoli 32.000 evrov, s končnim izdelkom pa so več kot zadovoljni. Glede na širšo prepoznavnost in velik doprinos Tonea Kmetca slovenski narodni glasbi je po mnenju mnogih postavitev tovrstnega spominskega obeležja vsekakor upravičena. Kmetčeva glasbena skupina je bila namreč v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ena najbolj priljubljenih slovenskih glasbenih skupin.

Pokojni Tone Kmetec, ki je z družino živel v Bukovcih, je bil harmonikar, komponist in vodja Ansambla Toneta Kmetca. Šlo je za kvintetovsko zasedbo s kromatično harmoniko in z različnimi pevskimi sestavi – od ženskega dueta, mešanega pevskega dueta (Ivan Švajgl in Marija Kmetec), do mešanega terceta, moškega kvarteta (Ormoški fantje, Ptujski kvartet), pa do vokalnega kvinteta (Ptujski kvintet). Tako kot večina kvintetovskih zasedb je tudi Tone Kmetec našel vzornike v Ansamblu bratov Avse-

Foto: EK
Pred markovsko občinsko zgradbo je odslej bronasti kip glasbenika Toneta Kmetca.

nik. Z ansamblom je posnel okoli 200 skladb, od tega 80 lastnih avtorskih, nekaj so jih prispevali drugi člani ansambla, preostale skladbe pa so nastale po narodnih motivih slovenskih ljudskih pesmi (Ljubica, lahko noč, Marjana, Mami, oj mami, Oblaček beli moj, Jaz, mam pa konja bistrega, Le jemlji nevesta slovo, Adijo, pa zdrava ostani, Mamica je kakor zarja in druge).

Ansambel Toneta Kmetca izjemno priljubljen tudi med izseljenci

Za številne melodije je Ansambel Toneta Kmetca prejel več najvišjih priznanj priljubljenosti. Ena izmed zanimivosti je prav gotovo ta, da zaradi izjemnega zanimanja za eno izmed prvih uspešnic »Srečo novo leto« v tiskarni niso zmogli sproti tiskati ovitkov. Veliko so ig-

Tone Kmetec je izviral iz Haloz

Tone Kmetec se je rodil leta 1932 v Strmcu pri Leskovcu v Halozah. Že kot otrok je imel veliko veselje do harmonike in petja, občudoval je vaškega muzikanta Jožeta Voglarja, ki je odlično igral na kromatično harmoniko. Zelo rad je imel ljudsko petje. Pri 14 letih je dobil svojo prvo harmoniko, na katero se je naučil igrati sam. Med letoma 1953 in 1957 je obiskoval glasbeno šolo Lugariča na Ptuj. Ansambel Toneta Kmetca je bil ustanovljen leta 1965, ko so za zagrebško produkcijo Jugoton posneli svojo prvo veliko ploščo.

rali tudi izven meja, pri slovenskih izseljencih v Nemčiji, Švici, Franciji, Belgiji, Italiji, dvakrat so gostovali v Kanadi in ZDA. Skupno so posneli petnajst televizijskih oddaj, nastopili pa so tudi na zagrebški in beograjski televiziji. Teh časov se zelo dobro spominja pevec Ivan Švajgl, ki je skoraj deset let pel pri Ansamblu Toneta Kmetca. Povedal je, da

ima zelo lepe spomine na številne nastope tako doma kot v tujini. Leta 1979 so imeli kar osemnajst velikih koncertov po Kanadi in še štiri v ZDA. Toneta se spominja kot izjemno dobrega organizatorja, predvsem pa kot haloškega godca, ki je dolga leta razveseljeval svojo publiko.

Estera Korošec

Majšperk • Stoperčani s presunljivimi zgodbami ganili obiskovalce

V najtemnejšem mesecu zagorela luč upanja

December je najtemnejši mesec v letu, saj so noči najdaljše, a ožarjajo ga lučke v domovih, toplina praznikov. Ta simbolika decembra je nagovorila tudi člane KPD Stoperce, ki so zgodbi domačinov – zgodbi žalosti, bolečine in obupa, prepletli s svetlobo luči in upanja.

Zbrani v dvorani so najprej prisluhnili zgodbi o Katki, ki jo je zapisala upokojena učiteljica Vera Planinc, doživeto in edinstveno pa jo je interpretiral Miha Lorber. Čustvena zgodba o Katki je težko pustila kogarkoli ravnodušnega. Gre za resnično zgodbo ženske, Haložanke, ki je pokopala tri može, ki je morala oddati prvorojenko v rejo, ki si je odrekala grižljaje od malice za svoje otroke. Delo od zore do mraka, garanje, večna obutev – gumijasti škornji, obrekovanje in zaničljiv odnos ljudi, življenje nevredno te besede. A prejela je darilo življenja, saj so otroci zrasli, si ustvarili družine, tople domove. Sledila je zgodba o Marku Lampretu oz. Sučkem Marku, ki jo je napisala nekdanja ravnateljica Danica Lorber in jo tudi zaupala zbranim. »Najino prvo srečanje je bilo ob sprejemu cicibanov v pionirje. Naročeno mi je bilo, da mo-

Foto: Mojca Vtič
Stoperčani so obiskovalcem podarili prireditev Zgodbe nekega življenja z željo, da jih moč spomina popelje k svetlobi in upanju.

ram vsakemu stisniti desno roko. Ko pridem do Marka, mi je ponudil levo ... Iščoča desno roko sem opazila le mlahav rokav.« Sučki Marko ima namreč pohabljeno desno roko, a zaradi te hibe ni bila ljubezen njegove mame do Marka nič manjša. Toplo pa so ga sprejeli tudi domačini, saj je po naravi veseljak, v družbi katerega ni nobenemu nikoli dolgčas, je dejala Lorberjeva. »Si sam, vendar nisi osamljen. Kaj

ti da energijo, da vztrajaš in delaš?« je vprašala. Marko je med solzami povedal, da sta to njegovi vnukinji in hči.

Predniki so se v zadnjem mesecu leta bali, da bo sonce umrlo. Zato so prižigali ognje in z ropotom preganjali zlobo, a v Stopercah so tokrat temoto decembra pregnali tudi s presunljivimi in ganljivimi zgodbama, ki pa vendarle temeljita na iskri upanja. »Hvaležen sem,

da ste predstavili zgodbe, tudi čas je ravnopraven, saj nam zgodbi dopuščata, da razmišljamo o skromnosti v tem prazničnem času,« je dejal župan Sašo Kodrič. Besede, prepletene v zgodbe, so člani društva pospremili s pevskimi nastopi, recitacijami, večer pa zaključili s prijetnim druženjem in drug drugemu podarili največje darilo današnjega obdobja – čas.

Mojca Vtič

Spodnje Podravje • Kam s sedimentom iz Ptujkega jezera

Iz mulja bi lahko izdelovali opeko, gradili ceste in nasipe

Ptujsko jezero je po mnenju nekaterih največja deponija strupenih snovi v Sloveniji. Neizpodbitno je dejstvo, da je na dnu 350 hektarjev velikega vodnega zajetja, ki služi akumulaciji rečne vode za proizvodnjo električne energije v HE Formin, ogromno sedimenta (mulja), v katerem so tudi težke kovine. Dravske elektrarne Maribor (DEM), ki upravljajo z jezerom, iščejo možnosti, kako sediment nevtralizirati in koristno izrabiti.

Javno dostopni podatki o mulju v Dravi so sila zdesetkani. Enako je z rezultati analiz oziroma vzročenj vode, rib ..., ki bi dali odgovor, kako (ne)čista sta dravska voda in

sediment na dnu Ptujkega jezera. Rezultati vzorčenja Agencije RS za okolje (ARSO) iz leta 2006 so pokazali visoko prisotnost težkih kovin v sedimentu: cink 1000, svinec

380, krom 60, baker 56 in nikelj 48 mg/kg. Cink in svinec sta najverjetneje še iz časa, ko so v Mežici rudarili, vsekakor pa je na onesnaženje vplivala tudi vsa industrija ob reki, tako v Avstriji kot v Sloveniji. Zaradi obremenjenosti s težkimi kovinami odlaganje sedimenta na kmetijska in stavbna zemljišča ne pride v poštev. Bi pa ga bilo smiselno stabilizirati (nevtralizirati) in predelati v kakšen koristen material.

Ko na brežinah več ne bo prostora, bo mulj moral iz jezera

DEM strupeni mulj že nekaj let prelagajo na brežine, ki jih nato ozelenijo, medtem ko ga iz jezera v skladu z zakonodajo ni dovoljeno črpati. Pred dvema letoma so v podjetju napovedali, da bi mulj vendarle postopoma začeli iz jezera tudi odstranjevati. Zato iščejo različne rešitve in se povezujejo s partnerskimi organizacijami. Ena od možnosti je, da bi dravski mulj uporabili za izdelavo opeke in gradnjo nasipov. Z vsebino teh vprašanj se DEM, Zavod za gradbeništvo in ljubljanska fakulteta za kemijo v okviru projekta Ready4Use ukvarjajo zadnji dve leti, izvedli so že tudi vrsto laboratorijskih preizkusov.

Model bi lahko bil uporaben za vse HE po svetu

„Ključna cilja projekta Ready4Use, h kateremu smo pristopili, sta razviti nov postopek odstranje-

Foto: CG

Mulja na dnu Ptujkega jezera je zagotovo na milijone kubičnih metrov.

vanja težkih kovin iz sedimentov reke Drave in razviti nove gradbene materiale (opeke in AAM – alkalijsko aktivirane materiale) z uporabo sedimentov reke Drave kot surovine. Partnerji v projektu smo zasnovali sistematični delovni načrt, ki ga sestavljajo raziskovalno-razvojne dejavnosti in bodo v celoti zajele razvojni postopek predelave sedimentov in proizvodnjo gradbenih materialov, od zasnove do dejanske izdelave prototipa. Opredelili želimo najuspešnejše postopke predelave sedimentov in oblikovati optimalne mešanice za izdelavo opek in AAM. Čeprav je bilo na svetovni ravni že izvedenih nekaj raziskav na področju uporabe morskih in rečnih sedimentov v proizvodnji opečnih proizvodov in AAM, pa do danes sedimenti iz reke Drave še niso bili obravnavani kot tovrstna

surovina. Glede na njihovo znano sestavo in stalno dostopnost lahko predstavljajo optimalno surovino pri proizvodnji gradbenih izdelkov,“ so pojasnili v DEM in dodali, da bi lahko bil model, ki ga razvijajo, uporaben za vse hidroelektrarne po svetu. Glede na to, da je sedimentacija stalen proces, je bojazen, da bi surovine za opeko ali kompozite za nasipe zmanjkalo, povsem odveč. Celo nasprotno, v DEM namreč pravijo, da v dolini Drave prostora za odlaganje sedimentov primanjkuje, zaradi vedno novih in ostrejših predpisov je nujno iskati tudi najbolj optimalne variante.

Sedimentacija je proces, ki se ne konča

Da je usedlina v Ptujskem jezeru obremenjena s težkimi kovinami, v

DEM ne zanikajo oziroma se težav zavedajo in zato iščejo tudi rešitve. Poudarili so še, da je sedimentacija v akumulacijskih jezerih hidroelektrarn proces, ki ga ni mogoče preprečiti. „Gre za svetovni izziv, ki ga države oziroma upravljavci hidroelektrarn rešujejo na različne načine. V vsakem akumulacijskem jezeru se zaradi znižanja hitrosti vode usedejo delci. Letno iz reke odstranimo do 70.000 m³ sedimentov in jih v skladu s trenutno zakonodajo, ki ne dovoljuje odstranitve iz vode, odložimo na brežine reke oz. jezer. Z odlaganjem na brežine se te tudi ozelenijo, obenem na območju zagotovimo ustrezno globino vode. Ker v dolini Drave ni prostora za odlaganje sedimentov in zaradi vedno novih ter ostrejših predpisov, so nujne nove rešitve pri ravnanju s sedimenti.“

Mojca Zemljarič

Foto: CG

Fotografija je simbolična.

Zidaki iz mulja z nižjo tlačno trdnostjo

DEM v okviru projekta Ready4Use raziskujejo, ali bi bilo moč dravski mulj, predvsem iz Ptujkega jezera, uporabiti za izdelavo opeke. Mulj bi v sestavi materiala za žganje opeke delno nadomestil glino. Poskusno so opeke že izdelali v Goriških opekarnah. Ugotovili so, da imajo zidaki z dodatkom rečnega sedimenta v primerjavi z običajnimi nižjo tlačno trdnost, a še vedno precej nad deklarirano vrednostjo. Opeka iz mulja je tudi bolj vpijala vodo. V sklopu projekta so izvedli še raziskave, ali bi bilo možno dravski sediment uporabljati pri gradnji cest in nasipov.

Spodnje Podravje • Zbornik Zveze lovskih družin

Praznovali sto let zveze

Zveza lovskih družin (ZLD) Ptuj-Ormož je v letu 2021 zaznamovala stoletnico lovstva na ptujsko-ormoškem območju. Ob častitljivem jubileju so izdali še zbornik, ki v besedi in sliki govori o zgodovini lovstva in organiziranja zelene bratovščine ter predstavi lovstvo v regiji v času samostojne Slovenije.

Urednika zbornika sta Srečko Felix Krobe in Marjan Toš, izdali so ga v 400 izvodih. „Trudili smo se, da vključimo bistvene mejnike v naši zgodovini. Lovci smo del sistema, deležniki, ki v smislu javne službe na področju lovstva delujemo v javnem interesu. Delujemo za dobro vseh nas, za naravo, divjad, živali in vse, kar je v naši naravi – zato, da jo ohranimo in prepustimo zanamcem,“ v uvodniku zbornika med drugim razmišlja predsednik Zveze Srečko Felix Krobe.

Marjan Toš je povedal, da je zbornik dragocen vir za nadaljnje raziskovanje lovstva na ptujsko-ormoškem območju. „Služi lahko kot izhodišče za raziskovalno, seminarsko ali celo diplomsko nalogo. Uredniški odbor je poskušal zaokrožiti vse, kar se je v sto letih

dogajalo pomembnega. Zbornik smo obogatili s fotografijami in menimo, da smo z njegovo izdajo dostojno zaokrožili stoletnico praznovanja.“

Organizirano lovstvo od 1921

Toš je dodal, da je bila podružnica Slovenskega lovskega društva na Ptujju ustanovljena leta 1921 in je bila ena prvih v Sloveniji. „Njena naslednica je Zveza lovskih družin Ptuj-Ormož, ki je lahko na začetke in prehojeno pot izjemno ponosna. Ustanovitelji podružnice in njihovi nasledniki so zgradili resnično trdne temelje, na katerih se je razvijalo lovstvo na ptujsko-ormoškem območju in je med drugim opravilo pomembno naro-

dno, politično poslanstvo, poleg seveda primarne dejavnosti, to je varstva okolja, narave in skrbi za divjad. Menim, da so temelji lovske organizacije v regijskem in nacionalnem merilu tako trdni, da bodo vzdržali še naslednjih sto let in več. Smo ena največjih nevladnih organizacij civilne družbe, ki se aktivno ukvarja z varstvom narave in divjadi. Opravljamo pomembno poslanstvo in javno službo, ki nam je zaupana v skladu z zakonodajo ter predpisi.“

Preživeli vse, tudi vojno

Utrinke iz zgodovine lovstva na Ptujskem je zbral dolgoletni predsednik regijske zveze Emilijan Trafela, ki je v lovskih vrstah že 65 let. Danes je častni predsednik ZLD Ptuj-Ormož. „Ustanovni občni

Foto: Matej Spaninger

Utrinek s prireditve ob predstavitvi zbornika

zbor Ptujke podružnice Slovenskega lovskega društva je bil spomladi 1921 v narodnem domu na Ptujju, za načelnika so izvolili zdravnika Ludvika Jenka. Že v prvem letu delovanja so organizirali tekmo ptičarjev, prvi dan v Podvincih, drugi dan na Bregu. Med drugo svetovno vojno so nemške okupacijske oblasti delovanje organizira-

nega lovstva prepovedale, zapele premoženje in zaprle mnoge narodno zavedne slovenske lovce, a se je lovstvo po vojni ponovno postavilo na noge. Pomembno leto je bilo 1961, ko je lovska zveza na Potrčevi cesti na Ptujju kupila lovski dom. Pod današnjim imenom Zveza lovskih družin Ptuj-Ormož delujemo od leta 1997. Povezuje-

mo 24 lovskih družin in nekaj čez tisoč lovcev.“

Slavnostni dogodek, s katerim so pospremili izdajo zbornika, je ZLD organizirala v lovskem domu Kidričevo. Zbrali so se starešine lovskih družin, zaigrali so lovski rogisti, posebno mesto ob omizju so imeli tudi nosilci lovskih praporjev.

MZ

Sveti Andraž • Simbioza okusov v E(t)noteki

S penino nad demenco?

Vinogradniško sadjarsko društvo Vitomarci je pripravilo tradicionalno pokušnojo vin in penin.

Foto: VSDV

Andraški vinarji so v E(t)noteki pripravili pokušnojo vin in penin.

V E(t)noteki, protokolarnem prostoru v kleti občinske stavbe, so na prireditvi, ki so jo poimenovali Simbioza okusov, poleg vin in penin domačih vinarjev postregli še z ročno izdelanimi pralinami z ocvirkom, lukom in sadjem.

Člani društva so pri tem opozorili na nedavne zanimive in tudi kontroverzne izsledke znanstvenikov, ki kažejo na blagodejne učinke uživanja penine. Ta naj bi, v zmernih količinah seveda, pomagala pri preprečevanju demence in Alzheimerjeve bolezni; če to drži, je marsikdo brez slabe vesti za silvestrovo spil kozarček ali dva te žlahtne mehurčkaste pijače, zlasti tiste, ki je pridelana iz modrega pinota. Modre grozdne jagode naj bi namreč vsebovale sestavine, ki preprečujejo boleznijo možganov in spodbujajo sposobnost pomnjenja.

Treba je poudariti, da so raziskave še v začetni fazi in da so jo na britanski univerzi v Readingu doslej opravili na podganah, a profesor Jeremy Spencer je prepričan, da jih bodo lahko kmalu izvedli tudi na starejših ljudeh. »Dosedanji rezultati so vsekakor zelo zanimivi, saj so prvič pokazali, da zmerno uživanje penine vpliva na kognitivne funkcije, kot je spomin, ki pa ga ne slabša, ampak celo spodbuja. Zdjaj so potrebne nadaljnje raziskave; če se naša teza potrdi, bo to vsekakor revolucionarno odkritje.«

SD

Slov. Bistrica • Več kot 30 konjev, konjenikov in rejcev

Blagoslov za zdravje konj in rejcev

Blagoslovljena kruh in sol za konje, za konjenike spominske medalje. Tradicionalno žegnanje konj, ki ga že več kot 20 let organizira Konjerejsko društvo Slovenska Bistrica v kraju Laporje, je pritegnilo več kot 30 konjenikov z Bistriškega in širše.

Foto: Mojca Vtič

Po legendi naj bi svetemu Štefanu z znamenjem križa uspelo ukrotiti divjega konja, zato 26. decembra, ko goduje Štefan, tradicionalno po številnih slovenskih krajih potekajo blagoslovi teh mogočnih grivastih živali. V Sloveniji je kopica krajev, kjer še ohranjajo to tradicijo, tudi na Bistriškem. Na god svetega Štefana se je pred župnijsko cerkvijo sv. Filipa in Jakoba v Laporju zbralo več kot 30 konjerejcev, jahačev in drugih ljubiteljev konj. Zbrane je nagovoril župnik Franc Mlakar, ki je spomnil na vlogo teh štirinožnih kopitarjev v družbi. »Konji so odigrali pomembno vlogo v vojnah za varstvo svojih domov, pomagali so slovenskim kmetom obdelovati zemljo, trgovci so z njimi prevažali dobrine. Bili so v ponos skrbnemu gospodarju in tako je tudi še danes, ko so konji v veselje skrbnim lastnikom. Zahvalimo se bogu zanje in za vašo skrb in ljubezen do teh živali.«

Laporski župnik je z blagoslovom konjenikom zaželel vse dobro, obenem pa tudi zdravje živini, požegal je še sol in kruh, ki so ju konji dobili za pod zob, konjerejci pa so prejeli medaljo kot spomin na Blagoslov konj leta 2022. Gre za tradicijo, ki jo v Laporju negujejo že več kot dve desetletji, ter dogodek, ki je vse bolj obiskan. »Lastniki konj vemo, zakaj se udeležimo blagoslova, svojim živalim namreč želimo vse dobro, obenem pa gre za prijetno srečanje z drugimi ljubitelji konj,« je dodal nekdanji dolgoletni predsednik Jože Florjančič.

Mojca Vtič

Ptuj • Pogovor z Božičkom Sandijem

»Živim za Božično pravljico in otroški nasmeh«

Ptujski Božiček, ki ga pooseblja Sandi Žuran, že osem let bogati praznično decembrsko dogajanje na Ptuj in v okolici. 14. decembra leta 2014 se je prvič oblekel v Božička, da bi zabaval mimoidoče v Murkovi ulici na Ptuj na povabilo treh trgovin: Absolut Fashion, Urban Vintage Fashion Store in LaDonna. Takrat si je dal sešiti tudi prvo Božičkovo obleko, dobesedno se je zaljubil v ta lik.

Sandi se še danes dobro spominja svojih prvih božičev. Doma so postavili smrekico, jo okrasili, v veliki cerkvi pa je z mamo obiskal tudi polnočnice. Po vrnitvi domov pa so pod drevesom že čakala darila, ker jih je, medtem ko jih ni bilo doma, že obiskal Božiček. Takrat seveda še ni vedel, da bo nekoč tudi sam Božiček, ki bo razveseljeval otroke in tudi starejše. »Ko si nadenem Božičkovo opravo, se spremenim, sem On, tudi razmišljam kot On. Takšni so moja hoja, moji gibi. Jaz živim za to, dobesedno živim to pravljico in za otroški nasmeh. Leta 2020 mi je bilo zelo težko, ker nisem mogel biti Božiček v živo. Takrat sem se domislil videoklicev. V celem božičnem času sem jih opravil okrog 1500. V kovidnem obdobju je bilo zelo težko tudi za otroke, ne samo odrasle. Veliko otrok mi je takrat povedalo, da si bolj kot darilo želijo, da bi se z dedki in babicami lahko srečali v živo. Nazadnje sem bil Božiček še 28. decembra. Največ obiskov pa sem imel do božičnega večera, 24. decembra. Vsa leta prihajam med mlade v Sožitju, v nekatera podjetja, ustanove, tudi med male bolnike na pediatričnih oddelkih. 18. decembra lani sem prišel tudi na ptujsko drsališče, obiskal sem otroke na gledaliških predstavah, tudi v pravljicni Mohorkovi grabi sem se skupaj z obiskovalci veselil prazničnih dni. Velik dogodek je bil ptujski božično-novoletni pohod in tek,« pove Božiček Ptujski.

Na Ptujski pravljici pa ga ni bilo. Najprej so ga odslovili zaradi njegove politične opredeljenosti, ker naj bi bila moteča. Pozneje so si sicer premislili, čez noč je ponovno postal zaželen, a ga ne morejo

Foto: Ortomir Goznik

Božična zgodba Sandija Žurana se je začela pred osmimi leti v Murkovi ulici, ko so ga k sodelovanju povabile takrat aktivne trgovine, ki so želele decembrsko vzdušje obogatiti z Božičkom, da bi zabaval mimoidoče.

plačati več kot sto evrov na dan, skupaj z dvema škratoma in gospo Božičkovo ter vključno s posebej opremljeno Božičkovo hišico, ki je večina njegova osebna last. Več

naj jim ne bi ostalo za te namene, so mu povedali. Pri tej hišici so nekaj posebnega okrasili na smreki. Prvo leto je imela klasične okraske, drugo leto so jo okrasili otroci, ki

Šele tretja obleka je bila res prava!

Lani je ptujski Božiček Sandi razveseljeval v opravi, najlepši doslej, s katero je nadvse zadovoljen, ker je čarobna, takšna, kot mora biti. Nastala je po filmu Božiček. Film je med ogledom ustavljal, da je »posnel« še tako majhne podrobnosti, da bi bila oprava čim bolj originalna. V šiviljstvu Lana so se nato skupaj z njim trudili za Božičkovo tretje oblečilo, s katerim je navduševal na lanskih božičnih dogodkih, ob spremljavi dveh škratov in gospe Božičkove.

Cirkulane • Zlata poroka zakoncev Golc

Tilčka in Slavko skupaj že 50 let

V začetku decembra sta zlatoporočenca Matilda in Stanislav Golc obnovila poročne zaobljube. Poročila sta se v Cirkulana, 25. novembra 1972, na tradicionalni dan katarininega sejma na Ptuj.

Na svečani dan so se gosti zbrali v Parku dediščine v Cirkulana, kjer je bil krajši kulturni program. Nato so se odpravili v cerkev sv. Katarine, kjer je bil cerkveni obred in od tam na občino, kjer je županja opravila poročni obred. Dan so zaključili na Kmetiji Pungračič z večerjo, torto in družabnim večerom Dvorjanskih muzikantov.

Zlatoporočenca Tilčka Brodnjak je bila rojena v Ptuj. Izučila se je za prodajalko in delala v Merkurju. Slavko Golc, ki je skupaj s Tičko gulišolske klopi v OŠ Cirkulane, pa se je izučil za električarja in se zaposlil v podjetju Elektrovinar Ptuj. Čeprav so se njune poti po zaključku osnovne šole razšle, sta se ponovno našla in zaljubila v Prosvetnem društvu Frančka Kozela Cirkulane, kjer sta postala par. Tilčka je bila predsednica društva, Slavko pa glavni igralec. Zakon sta okronala s sinovoma Jernejem in Matjažem.

Foto: družinski arhiv

Tilčkina starša Janez in Jožefa sta jima podarila parcelo v Pristavi pri Cirkulana. Z velikim odrekanjem in pomočjo sosedov, prijateljev in sorodnikov sta zgradila hišo. Podedovala sta tudi kmetijo, ki sta jo lepo uredila, jo vzdržujeta in še danes obdelujeta vinograd. Poleg tega, da sta nadgrajevala svojo izobrazbo, sta ves čas tudi zelo aktivna pri najrazličnejšem prostovoljnem delu in pomoči raznim društvom. Sta predsednika in usta-

novitelja več društev. Ustanovila sta tudi Lokalno razvojno agencijo Halo, ki jo uspešno vodi naprej sin Jernej z družino. Ne delujeta samo na kulturnem področju, temveč na področju turističnega razvoja Halo.

Tilčka in Slavko sta srečna, da sinova z družinama živita blizu. Prenočiče imata v Pristavi, dan pa preživljata z ovčkami in vinogradom v Velikem Okiču. Vesela sta, ko lahko kateremu sinu pomagata,

so prinesli svoje najmanjše medvedke in jih obesili na smreko, da je bila resnično nekaj posebnega. Vsako leto pa so se ob božičnem času vračali k svojim medvedkom. Vedno pa je pri sebi imel tudi čisto nove medvedke, ki pa jih je podarjal otrokom, ki medvedkov niso imeli, a so si jih želeli.

Za božično zgodbo v dobro otrok

»V tej zgodbi okrog mojega sodelovanja na Ptujski pravljici ne gre za denar, gre za razvrednotenje dela vseh, ki v njej nastopamo in se trudimo. Odkar sem Božiček, sem velikokrat nastopil brezplačno za različna društva, male bolnike in še nekatere druge, tudi na domu sem otroke že obiskal. Ta pristop pa je bil za vse nas štiri nadvse podcenjujoč, celo diskriminatoren,« je povedal Božiček Sandi, ki je te dni že odložil svoja oblačila v rdeči barvi z belo krzneni obrobo. V mislih pa je še vedno v svojem poslanstvu, kot so žive in iskrene misli in želje otrok, s katerimi se srečuje vsako leto in ki ga doživljajo na svojstven, iskren način.

Želi si, da bi se ne glede na to, kdo bo v prihodnje Božiček, ta zgodba odvijala naprej, v dobro otrok. »Zdi se mi nadvse pomembno, da pri otrocih ohranjaš nekaj, v kar verjamejo. Vsi trije decembrski možje imajo povsem enako poslanstvo, ob darilih prinašajo zabavo, veselje, druženje. Slednje je pomembnejše kot sama darila, na katera otroci že po nekaj dnevih običajno pozabijo. Ne pozabijo pa tistega, ki jim ga je izročil,« še pove Božiček Sandi, sicer vodja tehnike v MG Ptuj in igralec v otroških predstavah.

MG

Zdenka Golub

Mali nogomet
Meteorplast Vitomarci do
prestižne lovorike
Stran 15

Šport
Šport v letu 2022 skozi
fotografski objektiv
Stran 14

Rokomet
Mladi Ormožani v Varaždinu
do nove kolajne
Stran 15

Šah
Ptujski šahisti prejemniki
številnih športnih priznanj
Stran 16

Urednik športnih strani:

Jože Mohorič.

Sodelavci:

David Breznik, Uroš Krstič,
Niko Šoštarčič, Simeon Gönc,
Franc Slodnjak,
Silva Razlag,
Črtomir Goznik.

Športni tednik

E-mail: sport@radio-vednik.si

Poslušajte nas
na svetovnem spletu!

RADIOPTUJ
na spletu
www.radio-ptuj.si

Atletika • Kristjan Čeh

Ubraniitev naslova svetovnega prvaka in dvoranski rekord

Atlet Kristjan Čeh je kipec, ki ga je prejel kot najboljši slovenski športnik 2022, spravlil v vitrini v domačih Podvincih pri Ptuj, kjer ima že tudi druge lovorike. Del leta preživi v Talinu v Estoniji, od koder sta njegov trener in dekle, kot cilja za leto 2023 pa izpostavlja obrambo svetovnega naslova in nov dvoranski svetovni rekord.

Slednji je v metu diska sicer neuraden, v lasti ga ima njegov trener Gerd Kanter. „Dogovarjamo se, da bi pozimi pripravili dvoransko tekmo v metu diska na Švedskem, kjer imajo za to pogoje. Mislim, da bi lahko dosegel svetovni rekord, ima ga Kanter z daljavo, ki je manjša od 70 (69,51 m iz leta 2009),“ je v pogovoru iz Estonije sporočil Čeh.

„Sicer pa si želim, da bi vsako leto popravil svoj rekord Slovenije na prostem. Moj veliki cilj kariere pa je svetovni rekord na prostem. Ta je najstarejši v atletiki,“ je povedal 23-letni Štajerec.

Svetovni rekord je v lasti Nemca Jürgena Schulta, ta je 6. junija 1986 na mitingu v Neubrandenburgu disk zalučal 74,08 metra. „Na tej poti moram premagati še mojega trenerja, ki je lastnik tretjega izida vseh časov s 73,38 m. Tih cilj je, da to storim že v naslednji sezoni. Da bom vse to uresničil, pa ne smem imeti večjih

težav in moram ostati zdrav.“

V estonski prestolnici preživi precej časa, od tam je njegovo dekle Anna Maria Orel, estonska metalka kladiva, ter Kanter, nekdanji olimpijski prvak, ki ima poleg dveh olimpijskih v lasti tudi pet medalj s svetovnih prvenstev.

Vse bolj pa je polna tudi vitrina Čeha v domači hiši, posebej po letošnji sezoni. Vanjo je med drugim poleg lovorike za naslov svetovnega prvaka, tega je osvojil kot drugi v slovenski zgodovini kraljice športov, postavil še srebrno medaljo na evropskem prvenstvu in diamantno nagrado za skupno zmago v najprestižnejši seriji mitingov.

V diamantni ligi je bil celo sezono neporažen. Skupaj je nastopil na 21 tekmah sezone, zabeležil 19 zmag ter bil po enkrat drugi in tretji.

Priznanje za športnika leta je postavil ob kipcu, ki ga je prejel za najbolj obetavno mlado športno osebnost leta 2020. „Že pred dvema letoma je bilo priznanje za mladega športnika presenečenje, nisem ga pričakoval. Sem sanjal, da bi bil kdaj izbran tudi za športnika leta. Imamo vrhunske športnike v mednarodnem merilu, v Estoniji jih niti približno ni toliko, zato sem vesel in počaščen ter ponosen, da sem prejel to priznanje,“ je povedal Čeh.

»Poltovornjak je bil moja dolgoletna želja«

Slovenski atletski as živi v Anno Mario Orel v najetem stanovanju v

novejšem delu estonske prestolnice ob obali in ima do atletskega centra za trening 20 minut vožnje z avtom. „Ko sem v Sloveniji, uporabljam sponzorsko vozilo, v Talinu imam svojega, kupil sem si poltovornjak, kar je bila moja dolgoletna želja.“

V Estoniji je bolj mrzlo in več je tudi snega kot v Sloveniji. „V bistvu ni velike razlike v primerjavi z življenjem v Sloveniji, mraz me tudi ne moti, rad imam sneg. Za vadbo imam v Talinu vse, kar potrebujem. V dvorani imam običajno dopolne na programu mete, popoldne pa uteži v fitnesu. Imam na voljo tudi maserja in kiropraktika. Uporabo dvorane plačam, fitnes pa imam zastonj.“

Ob njem pa je ostala tudi njegova slovenska ekipa. „Še naprej sodelujem s Stankom Štuhcem na fakulteti za šport in psihologinjo Tanjo Kajtno, maser je Tadej Resnik, fizioterapevt pa je reprezentančni, Khalid Nasif. K njemu grem, če imam težje probleme. Tako imam v obeh državah poskrbljeno za nemotene treninge in delo. Letos mi je tudi Atletska zveza Slovenije bolj stala ob strani kot prejšnja leta. Tako imam sedaj boljše finančne pogoje in tudi priprave, lani sem bil skoraj na ničli. Lahko si malo več privoščim, boljše treninge.“

Letos v razširjeni ekipi še Estonec in Katarec

Poudaril je, da zelo dobro sodelujeta s Kanterjem. „Ekipa se je razširila, nisem več sam, prišla sta dva atleta, estonski metalec diska Gevin

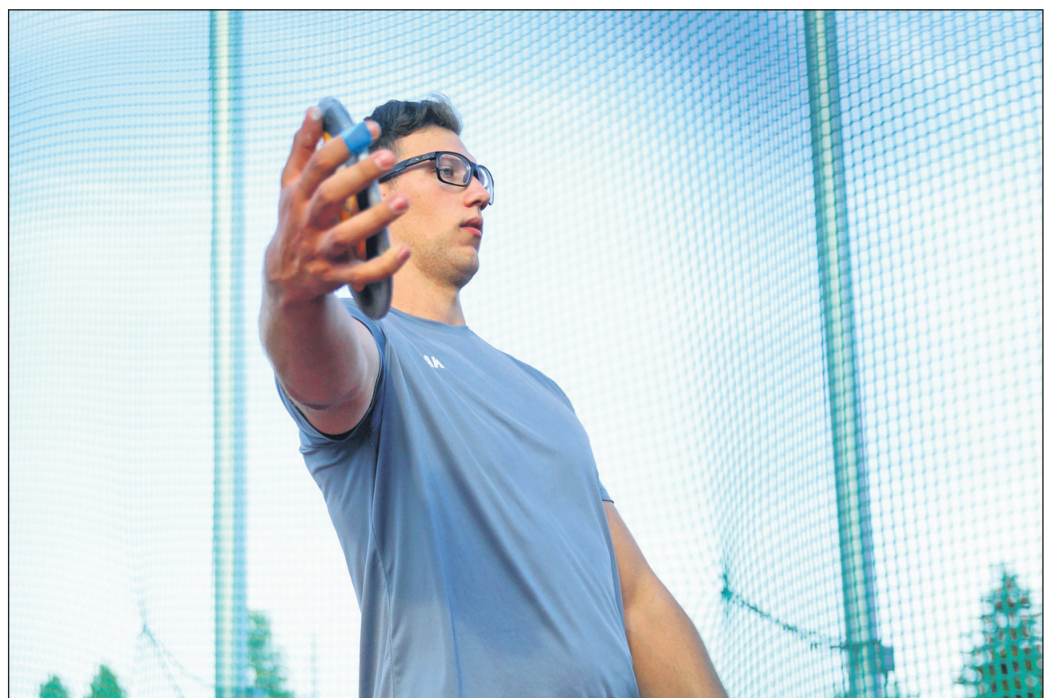

Foto: Črtomir Goznik

Kristjan Čeh: „Ko sem v Sloveniji, uporabljam sponzorsko vozilo, v Talinu imam svojega, kupil sem si poltovornjak, kar je bila moja dolgoletna želja.“

Genr Paas, ki je leto dni mlajši od mene in še ni na vrhu. Mojih let pa je Katarec Moaz Ibrahim, s katerim sva bila velika tekmeča v kategoriji do 20 let.“

Čeh s Kanterjem vadi po preverjenem načrtu, ki je v tej sezoni prinesel vrhunske izide. „Nič posebnega se ni spremenilo po sezoni, izboljšujeva podrobnosti v moji tehniki, da bo bolj stabilna kot iz pretekle sezone. Splošna moč se počasi dviguje, cilj je tudi, da ohranim letošnji eksplozivnost.“

V začetku tega meseca je treniral v Splitu. „Tam sem bil teden dni, na Ptuj je bil sneg in ne bi mogel metati. Na Hrvaškem pa sem imel prve mete v pripravah na novo sezono. Šlo je presenetljivo dobro, 2,5 kilogramski disk je letel 57 m, kar je dober podatek, sploh za prve mete.“

Praznike je preživel v Estoniji, potem bo na kratko obiskal Slovenijo, 28. januarja pa se bo za tri tedne odpravil na priprave na Tenerife. Konec februarja ga čaka prva tekma, zimsko DP v metih v Domžalah, marca pa zimski evropski pokal v metih v portugalski Leirii.

Sledile bodo priprave za poletno sezono. „Že 5. maja bo v Dohi začetek

diamantne lige, seveda je cilj, da sem znova prvi skupno, ter najpomembnejše, da ubranim naslov svetovnega prvaka od 19. do 27. avgusta v Budimpešti. Konkurenca ne počiva, vsi hočejo biti boljši,“ je sklenil Čeh in dodal, da ta čas še ne ve, ali bo tekmoval junija na evropskih igrah na Poljskem. Lani je izpustil sredozemske igre.

sta

Rokomet • Jeruzalem Ormož

Gal Cirar odhaja v Severno Makedonijo

Po zadnji tekmi Jeruzalema v letu 2022 proti Črnolju v pokalnem tekmovalju je Gal Cirar odgovorne v klubu obvestil, da zapušča ormoški klub in da bo svojo športno pot nadaljeval v Severni Makedoniji, natančneje na Ohridu.

„Cirar je dobil bistveno boljše finančne ter ostale pogoje, kot mu jih lahko ponudimo mi, in njegova druga – zelo kratka – zgodba v Ormožu je končana. Galu želimo veliko uspeha na nadaljnji športni poti in se mu zahvaljujemo za vse postorjeno v tem zadnjem petmesečnem ob-

dobju, kar ga je prebil pri nas. Nas v klubu čaka težka naloga, da čim boljše zakrpano nastalo vrzel in da na poziciji desnega krila najdemo kakšno dolgoročno rešitev. Na tem položaju smo trenutno ostali le pri Nejcju Krabonji,“ je dejal predsednik ormoškega kluba Mladen Grabovac. Cirar je prvič oblekel dres Jeruzalema leta 2015, leta 2018 pa je odšel v Trebnje. V letošnjem prvenstvu je plavi dres oblekel na petnajstih tekmah in dosegel 59 zadetkov, od tega 28 iz sedemmetrov.

UK

Foto: Črtomir Goznik

Gal Cirar (modri dres) je po prihodu iz Trebnjega v Ormožu ostal zgolj pet mesecev, nova destinacija je Severna Makedonija.

Srečno 2023!

Čeh in Gajser dokazujeta, da je vse mogoče

Športniki so eni izmed največjih ambasadorjev vsake države, tudi za Slovenijo to nedvomno velja. V državi z dvema milijonoma prebivalcev imamo toliko vrhunskih športnikov, da nam jih zavidajo tudi precej večje države. Letošnji izbor najboljših v Sloveniji je padel na Kristjana Čeha in Uršo Bogataj, a tudi Luka Dončić, Tadej Pogačar, Tim Gajser, Darko Jorgič, Janja Garnbret ... bi bili s svojimi izjemnimi dosežki med najboljšimi na izborih v številnih državah!

V letu 2022 sta izmed športnikov iz Spodnjega Podravja izstopala dva: Kristjan Čeh in Tim Gajser. Oba sta v svojih disciplinah postala svetovna prvaka, kar je dosežek, za katerega številni garajo celotno kariero, pa velika večina ni niti blizu temu.

Pomembno sporočilo je, da oba prihajata iz tukajšnjega okolja, da sta del našega vsakdana, da ju lahko

občasno, ko seveda nista na tekmovalnih po svetu, srečujemo na ulicah, stadionih, vadbiščih, fitnesih in progah v naši okolici. Oba sta začela svoji športni poti „za domačimi hišami“ in sta pomemben del svojih karier delala pod mentorstvom domačih trenerjev. Njuni začetni, a tudi nadaljnji odmevni mednarodni uspehi so bili plod domačega znanja. Začelo se je v skromnih pogojih in s skromnimi sredstvi, a ju to ni ustavilo na poti do zvezd.

„Verjemite vase“ skozi njuna primera ni le floskula, ampak dokaz, da je mogoče ob nespornem talentu z domačo strokovnostjo in s trdim delom posegati tudi po zvezdah. Nedvomno se po naših športnih igriščih – in tudi na drugih področjih – kali še veliko skritih talentov, o katerih bomo v prihodnosti še slišali. Verjemite vase in v svoje poti!

Jože Mohorič

Srečno 2023!

Šport v letu 2022 skozi fotografski objektiv

Foto: Črtomir Goznik

Šport 2023

Znova tudi veliki dogodki na slovenskih tleh

Leto 2023 v prvi vrsti prinaša doslej največji zimskošportni dogodek na slovenskih tleh. Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah bo namreč med 20. februarjem in 5. marcem prvič organizirala Planica. To ne bo edino veliko tekmovanje v Sloveniji, junija bo namreč na sporedu še evropsko prvenstvo v košarki za ženske.

Velikih športnih dogodkov v 2023 ne bo manjkalo. Vrhunci si bodo delili eden za drugim, uspešnost slovenskih športnikov na mednarodni sceni pa veljavo teh le še povečuje. Prvi trije meseci novega koledarskega leta bodo vključno z začetrnima skakalnima turnejama ter tekmah svetovnega pokala na slovenskih tleh rezervirani za svetovna prvenstva v zimskih panogah.

Še pred tem bodo kar se tiče velikih tekmovanj na vrsto prišli rokometni pristaši. Moške SP čaka v drugi polovici januarja na Poljskem in Švedskem. Tudi s Slovenijo, ki bo tam nastopila s posebnim povabilom Mednarodne rokometne zveze.

Prvi vrhunec zimske sezone bosta SP v alpskem smučanju v Courchevel/Meribelu ter SP v biatlonu v Oberhofu med 6. in 19. februarjem. V Franciji slovenska smučarska zasedba zaradi poškodb ne bo popolna, a bo kljub temu lovila skupno 15. kolajno v samostojni Sloveniji, biatlonci, tudi z novinko Anamarijo Lampič in veteranom Jakobom Fakom, pa šesto.

Le dan po koncu obeh prvenstev bo v Planici že slovesno odprtje SP v nordijskih disciplinah. Na njem bo Slovenija skušala izboljšati bero 14 kolajn, na zadnjem SP je v nemškem središču zbrala rekordnih šest odličij.

Globalnih prvenstev s tem še ne bo konec, deskarji se bodo skoraj istočasno merili v gruzijskem Baku-

rianiju med 19. februarjem in 5. marcem. Tudi na 15. SP v deskanju bo Slovenija z močnimi aduti predvsem na paralelnih tekmah storila vse, da pride do skupno že 13. na SP v vseh disciplinah.

V koledarjih mednarodnih zvez in svetovnih pokalov ostajajo uveljavljena slovenska prizorišča v zimskih športih, kot so v januarju Ljubno ob Savinji, Kranjska Gora (smučarke) in Pokljuka ter nato še marca znova Kranjska Gora (smučarji) ter Rogla in Planica. Ta bo gostila še zaključek svetovnega pokala v smučarskih skokih, ki se bo zavlekel v mesec april.

V ekipnih športih bodo po rokometaših na najvišji ravni dejavni hokejisti. Varovance Matjaža Kopitarja aprila v latvijski Rigi čaka deseti nastop med elito. SP sicer gosti še finski Tampere.

Medtem bodo nogometaši konec marca odprli kvalifikacije za evropsko prvenstvo 2024. Le nekaj dni kasneje, 5. aprila, pa bo pomemben

dan za Evropsko nogometno zvezo (Uefa), ki bo v Lizboni izvedla volilni kongres. Na njem se bo slovenski odvetnik Aleksander Čeferin potegoval za tretji štiriletni mandat kot predsednik.

Med 15. in 25. junijem bo Slovenija gostila še drugo veliko tekmovanje v tem letu. EP za košarkarice bo v Ljubljani in izraelskem Tel-Avivu. Slovenke bodo skušale nadaljevati razvoj v zadnjih letih in na domačih tleh preseči doslej najboljši uvrstitev z zadnjih dveh EP – deseto mesto.

Avgusta in septembra bo slovenska športna javnost pogledovala na Japonsko, kjer se bodo v skupinskem delu košarkarji, najbrž tudi z Luko Dončićem, merili na mundialu. Četrtoouvrščeni z OI v Tokiju bodo storili vse, da se za zaključne boje preselijo na Filipine ter se novič borijo za odličja.

V istem času bosta na sporedu tudi EP v odbojki. Žensko med 15. avgustom in 3. septembrom s prav tako slovensko udeležbo, moško s

Slovenci, trikratnimi dobitniki srebrnih kolajn (2015, 2019, 2021), pa med 28. avgustom in 16. septembrom.

Konec leta bodo najbrž na SP nastopile tudi slovenske rokometašice, ko bo tekmovanje potekalo na Danskem, Norveškem in Švedskem med 30. novembrom in 17. decembrom. Na domačem EP so bile osme in dvignile apetite za prihodnost.

Sicer SP v južnoafriškem Durbanu konec maja čaka tudi namiznoteniške igralce na čelu s Hrastičanom Darkom Jorgičem, plavalce julija v Fukuoki, jadralce avgusta v Haagu, atlete s Kristjanom Čehom prav tako avgusta v Budimpešti, veslače pa septembra v Beogradu. EP za veslače bo na Bledu.

Tu so še evropske igre s številnimi prvenstvi stare celine v poljskem Krakovu, velika pričakovanja pa bodo imeli tudi kolesarji na avgustovskih igrah v Glasgowu. Tam bodo namreč zbrani cestni kolesarji s Tadejem Pogačarjem, ter gorski z Moniko Hrastnik in vsi ostali na dveh kolesih.

Pogačar in Primož Roglič bosta ob Mateju Mohoriču ter še petimi rojaki znova del svetovne serije kolesarstva, vrhunec pa bodo vse tri tritedenske preizkušnje z dirko po

Franciji med 1. in 23. julijem. Ne gre pozabiti niti na Giro v maju in Vuelto konec poletja ter največje spomenike in ostale preizkušnje v natrpanem koledarju dirk. Med njimi bo tudi slovenska pentlja v mesecu juniju.

Kot vselej bodo oči mednarodne javnosti uprte še v največje teniške, golfske (ob majorjih tudi Ryderjev pokal) in nogometne dogodke vključno s SP za ženske poletje, ter športe na dveh in štirih kolesih, kot so motokros s sezono MXGP s svetovnim prvakom Timom Gajserjem, motociklistični moto GP ter formulo ena. Med najbolj gledane v svetovnem merilu spadata tudi SP v kriketu (februar) in ragbiju (september, oktober).

Super bowl št. 57 bo letos od enodnevnih spektaklov na sporedu v noči na 13. februar, finale nogometne lige prvakov pa bo 10. junija v Carigradu.

Za mlajše športnike bo pri nas vrhunec olimpijski festival evropske mladine julija v Mariboru.

Dogodkov v Sloveniji in po svetu bo seveda še veliko, upanje pa je, da bodo potekali brez preglavic, ki jih je v zadnjih letih povzročala pandemija novega koronavirusa.

sta

Mali nogomet • Kutija šibica v Zagrebu

Meteorplast Vitomarci do prestižne lovorike

V Zagrebu se je 29. 12. končal največji turnir v malem nogometu na območju nekdanje skupne države – »Kutija šibica«. Tradicionalni, že 51. turnir po vrsti, je

privabil kar 188 članskih, 78 veteranskih in 20 ženskih ekip. Gre za izjemno obsežen turnir, ki je v zagrebški Dom športov od sredine novembra privabljal množice gledalcev.

Rezultati ekipe KMN Meteorplast Vitomarci:

- 10. 12.: CB Doberman Senator.hr — KMN Meteorplast Vitomarci 2:3
- 15. 12.: Staari Vucibalun — KMN Meteorplast Vitomarci 1:6
- 18. 12.: Hidris Inžinering — KMN Meteorplast Vitomarci 0:9
- 22. 12.: Podstrana — KMN Meteorplast Vitomarci 1:7
- 26. 12.: polfinale: KMN Meteorplast Vitomarci — C.B. Off On Zgi 5:0
- 29. 12.: finale: Pelmen ZGnogomet — KMN Meteorplast Vitomarci 1:2

KMN VITOMARCI METEORPLAST: Davorin Šnofl, Dare Vršič, Rok Grželj, Andrej Struna, Asmir Sukanović, Miha Osojnik, Goran Jolič, Željko Mitraković, Rade Rusmir, Edis Kukavica.

Vodja ekipe: Darko Rojs, Saša Makoter; predstavnik ekipe: Danilo Slana.

Sponzorji: Makoter, d. o. o., Car Mont, d. o. o., Agro Pučko, d. o. o., Inplan trgovina Ptuj, Maxtin Group ...

Zmagovalna ekipa velikoga turnirja v Zagrebu med veterani – KMN Meteorplast Vitomarci

V veteranskem delu turnirja je uspešno nastopala združena ekipa Meteorplast iz Ljutomera in KMN Vitomarci. Prleki so bili najboljši že leta 2019. Naša ekipa je odigrala odličan turnir in je do velikoga finala nanizala

pet zmag, med drugim je v polfinalu s 5:0 (2:0) premagala zagrebško ekipo Off-On, za katero so igrali znani nogometaši: Igor Musa, Danijel Pranjić, Ivan Bošnjak, Dragan Blatnjak ... Izkazal se je zlasti Dare Vršič, ki je dosegel tri zadetke in si je s skupno 13 goli na turnirju priigral laskavi naziv najboljši strelca turnirja.

V velikem finalu je bil tekmelec slovenskih predstavnikov zagrebški Pelmen. Združena ekipa Mete-

orplasta in Vitomarcev je bila boljša in si je že v rednem delu tekme (2-krat 20 minut) priigrala številne priložnosti, a jih ni uspela realizirati. O zmagovalcu so tako odločali kazenski strelci s sedmih metrov. Za ekipo Meteorplast Vitomarci, ki je na koncu slavila z rezultatom 2:1, sta v polno zadela Andrej Struna in Rade Rusmir, tekmeči pa so dvakrat žogo poslali v okvir vrat in slavje v znameniti zagrebški dvorani Dom športov

se je lahko začelo. Za najboljšega igralca turnirja je bil proglašen Rade Rusmir.

V finalu ženskega dela turnirja je za poraženo ekipo MC Plus Agram Poliklinika nastopila Ljutomerčanka Sara Makovec, slovenska vrsta Pomurske gorice pa je v tekmi za 3. mesto z 2:1 premagala hrvaško ekipo Stara garda. Strelki zadetkov sta bili Rebeka Šnofl in Laura Škvorc.

NŠ, JM

Rokomet • Turnir v Varaždinu

Jeruzalem v Varaždinu do nove kolajne

V Varaždinu je 27. in 28. decembra 2022 potekal memorialni turnir „Krešimir Petanjek“ za mlajše rokometne selekcije. Turnir poteka že vse od leta 2010. Takrat se je zmaga na turnirju veselila ormoška generacija 2000 in mlajši, iz te generacije pa Aljoša Munda, Gašper Hebar, Teo Šulek (vsi Jeruzalem), Žan Firšt Šeruga in Niko Sovič (oba Velika Nedelja) še danes vztrajajo v rokometu.

V kategoriji U-13 (2009 in mlajši) je tokrat nastopilo 16 ekip iz Hrvaške in Slovenije. V veliki in mali dvorani Arena je bilo skupaj odigranih 34 tekem. „Na turnirju, ki je bil zelo visoke kakovosti, je nastopalo vsaj pet ali šest ekip, ki v sezoni 2022/23 v hrvaškem državnem prvenstvu merijo na najvišja mesta. Že v predtekmovanju smo bili v težki skupini, v kateri smo ugnali Ivančico iz Ivanca, Metalac iz Zagreba in Osijek. Žal se je že na prvi tekmi poškodoval naš edini krožni napadalec Mihael Zagorec (izpah prsta), zato so se zaradi odsotnosti fantov, ki lahko igrajo na poziciji krožnega napadalca, nekateri fan-tje prvič znašli v novi igralni vlogi. V četrtfinalu smo naleteli na ekipo Karlovca, ki je bila z grobo igro konkurenčna tako dolgo, dokler so jim to sodniki pustili. Ko pa so sodniki

začeli sankcionirati njihovo grobost, smo jih premagali brez večjih težav. V polfinalu proti Sisku nam ni šlo vse po načrtih. Sami smo delali za to ekipo neobičajne napake, sojenje je bilo slabo – kot nasploh skozi celoten turnir –, za zapisnikarsko mizo so dvakrat naredili napako pri izključitvah tekmecev. Vse to je vplivalo na poraz in po tekmi smo morali čestitati tekmece iz Siska za zmago. V malem finalu proti Ivanu iz Mikanocev smo bili še šokirani od poraza v polfinalu in smo na odmor odšli s tremi goli zaostanka. Še pet minut pred koncem smo zaostajali za tri zadetke, nato pa odigrali fantastično končnico, ki jo je z izjemnim zadetkom iz razdalje v zadnjih sekundah kronal Taras Rajh. Krasen gol za končno zmago in glede na prikazano skozi celoten turnir zaslužen bron.

Na turnir v Varaždinu hodimo že vseh enajst let. Kot smo že omenili, je kakovost turnirja na zelo visoki ravni, žal pa to ne velja za sojenje, ki je slabo že nekaj zadnjih let. Tu si organizatorji zaslužijo kritiko in vprašanje je, ali bomo v prihodnosti nadaljevali z obiskom tega turnirja. Veseli pa dejstvo, da je naša ekipa igrala najhitrejši rokomet, da je bila najagresivnejša v obrambi, glede tehničnega znanja smo pred vsemi hrvaškimi ekipami, nekoliko zaostajamo le pri fiziki, a tudi tu bomo počasi ujeli tekmece. Z osvojitvijo bron smo zelo veseli in ta bo fantom ter nam trenerjem dal dodatnega zagona pri nadaljevanju dobrega dela z mlajšimi selekcijami, ki jih v Ormožu

ne primanjkuje,“ je po turnirju v Varaždinu povedal trener Uroš Krstič. Bron v Varaždinu so osvojili: David Jurčec in Ažbe Dovečar (vratarja), Tino Grabovac, Rožle Jurčec, Bastian Peteršič, Maks Majhen, Mihael Zagorec, Stiven Prapotnik, Vasja Bašelj, Taras Rajh, Gašper Nedorfer, Nejc Jurkovič, Anej Kocbek, Jaša Žunec, Teo Rubin, Maj Plegler, trener Uroš Krstič, tehnična vodja Denis Jurčec in Bor Gorjak.

Taras Rajh je bil najboljši strelca turnirja in je prejel pokal. Prav tako je za tretje mesto pokal prejela ekipa, vsak posameznik pa še kolajno. S to ekipo si v Rokometnem klubu Jeruzalem Ormož v letu 2023 želijo uvrstitve na Final 4 najboljših ekip v državi v kategoriji starejši dečki B.

KU

Taras Rajh je prejel priznanje za najboljšega strelca turnirja.

Mojstri malega nogometa v Dom športov privabijo množice gledalcev.

Tajski boks • Državno prvenstvo

Štirje ptujski državni prvaki

Slovenska zveza tajskega boksa je v decembru v Novem mestu postavila piko na i tekmovalni sezoni 2022. Ta sezona je bila precej okrnjena, saj je bila v Sloveniji izpeljana le ena velika tekma, na Ptuj. V zaključku sta bila na sporedu le dva dvoboja, ki sta še odločala o naslovu državnega prvaka, vse ostale državne prvake je zveza dobila s seštevkom točk slovenskih tekmovalcev na različnih turnirjih v tujini.

Predstavniki Kluba tajskega boksa Ptuj so bili ob nastopu na Ptujju zelo uspešni predvsem na Madžarskem in Hrvaškem. Na teh tekmovalnih sejah so trije varovanci trenerja Matjaža Tomažina zbrali dovolj točk, da so postali državni prvaki za sezono 2022: Anže Feguš med kadeti v kategoriji do 51 kg, Teja Marot med članicami do 60 kg in Aleš Golob med člani do 86 kg.

Četrti naslov državnega prvaka v tajskem boksu je na Ptujju prinesel Gašper Vesenjaj iz Kung fu kluba Ptuj, ki je bil najboljši med člani v kategoriji do 91 kg in trenerja pod vod-

Foto: arhiv Kluba tajskega boksa Ptuj

Karel Šauperl, Gašper Vesenjaj, Teja Marot, Aleš Golob in Matjaž Tomažin

stvom Karla Šauperla.

Po nepopolni sezoni sta bila oba trenerja zadovoljna z doseženimi naslovi in z določenimi borbami. Med njimi predvsem izstopa medsebojna borba na Ptujju med Golobom in Vesenjajkom, ki jo je prvi v dobrem dvoboju dobil s soglasno sodniško odločitvijo. Prav odrti prvenstvo Slovenije v tajskem boksu v športni dvorani Center je bilo največje tekmovanje v tajskem boksu v letu 2022 v Sloveniji, na njem je sodelovalo več

kot 60 borcev in bork iz Nemčije, Madžarske, Ukrajine, Češke, Srbije, Črne gore, Hrvaške in Slovenije. Za odlično organizacijo prvega večjega pokoronskega tekmovalja po dveh letih v Sloveniji sta glavna organizatorja tekmovalja na Ptujju Matjaž Tomažin in Karel Šauperl na zaključni prireditvi v Novem mestu od Slovenske zveze tajskega boksa prejela posebno priznanje za zaslužna delavca za leto 2022.

David Breznik

Ekipa Jeruzalem Ormož U-13 je na močnem turnirju v Varaždinu osvojila 3. mesto.

Šah

Ptujski šahisti prejemniki številnih športnih priznanj

Da so ptujski šahisti in šahovski delavci skozi več kot 85 let delovanja pustili močan pečat, kažejo tudi številna športna priznanja tako v lokalni skupnosti kot širše. Ob tem je treba poudariti, da imajo velik pomen priznanja, ki jih posameznik prejme v domačem okolju, saj je včasih tu najtežje uspeti.

Izbori najboljših ptujskih športnikov, športnic in ekip

Izbori najboljših ptujskih športnikov se odvijajo od leta 1957, pri čemer so pomembno poglavje spisal tudi ptujski šahisti tako v Občini Ptuj kot kasneje v Mestni občini Ptuj, saj se je več njihovih članov in članic znašlo na teh seznamih. Na začetku so ti izbori potekali v enotni konkurenci in v tem obdobju je bil opravljen uradni seznam najboljših vse do desetega mesta. Kasneje so ta seznam skrajšali na šest, v zadnjem času pa se razglasijo po trije najboljši tako pri športnikih kot pri športnicah, ki prejmejo pokale.

Prvi med šahisti se je na te sezname že leta 1960 uvrstil **Janko Bohak**, in sicer na 7. mesto, leta 1971 pa je bil četrti. Dokaj rano, leta 1966, je na devetem mestu pristal **Janez Podkrajšek**, leta 1971 pa kot prva ptujski šahistka **Silva Razlag** na 6. mestu. Z največ, kar šestimi uvrstitvami med prve štiri se lahko pohvali **Tatjana Vaupotič Zemljič**, ki pa se ji na sam vrh kljub odmevnim rezultatom ni uspelo uvrstiti. Dvakrat je bila druga (1983 in 1984), dvakrat tretja (1975 in 1987), dvakrat pa četrt (1974 in 1986). Na seznamih najboljših zasledimo še **Jasno Pavlin**, ki je bila leta 1981 četrt.

In kdo so ptujski šahisti z naslovi najboljših ptujskih športnikov?

Dva ptujski šahista in dve ptujski šahistki so bili razglašeni za najboljše športnike kar šestkrat, od teh enkrat **Danilo Polajžer** leta 1981, ki je bil že leta 1975 tretji, leta 1986 četrti in

MM Danilo Polajžer (desno), športnik Občine Ptuj 1981

Narcisa Mihevc Mohr (levo) in Anita Ličina Vrabič (desno) sta vsaka osvojili dva naslova najboljših ptujskih športnic.

leta 1987 šesti. Leta 1996 je ta naslov pri šahistih osvojil **VM Aleksander Beljavski**. **Narcisi Mihevc Mohr** je naslov najboljši pripadel v letih leta 1990 in 1992, leta 1988 je bila druga, leta 1989 pa peta. Dva naslova najboljši je osvojila tudi **Anita Ličina Vrabič** (1991 in 1994), bila pa je še druga leta 1989 in četrt leta 1992. **Silva Razlag** je bila športnica Občine Ptuj leta 1980, vendar s poudarkom za uspehe v kegljanju (malo pa si jo vseeno lastijo tudi šahisti).

S šestimi naslovi najboljšega ptujskega športnika oziroma športnice so šahisti med 18 panogami na visokem četrtem mestu, ki si ga delijo z jadralskim letenjem in kolesarstvom.

Svoj pečat je v teh izborih pustilo tudi Šahovsko društvo Ptuj, ki je bilo leta 1975 in 1989 celo najboljša ekipa, štirikrat mu je pripadlo drugo mesto (1980, 1981, 1983, 1992), enkrat tretje (1987), enkrat peto (1976) in enkrat sedmo (1994). Prav obdobje od 1975 do 1996 je šah močno zaznamoval ptujski športni prostor.

Opomba: leta 1994 so podatki o izborih najboljših ptujskih športnikov, povzeti iz raziskovalne naloge gimnazije Andreje Razlag Najboljši ptujski športniki skozi desetletja (1957–1994), kasneje je dodala avtorica prispevka.

Priznanja za življenjsko delo

Če se ob izborih najboljših športnikov občine v posameznem letu upoštevajo doseženi športni rezultati po določenih kriterijih, je toliko težje pri drugih priznanjih, kjer se upošteva širši vidik. To velja predvsem za priznanje za življenjsko delo na področju športa. Med prvimi iz šahovskih vrst, ki so jim ptujski športni delavci namenili to priznanje, je bil dolgoletni član društva, danes njegov častni član **Janko Bohak** leta 2003, naslednja med šahisti pa je bila leta 2014 **Silva Razlag**.

Bloudkova priznanja kot najvišja državna priznanja na področju športa

Krona navedenim uspehom in priznanjem so gotovo Bloudkova priznanja, najvišja državna priznanja na področju športa, ki jih podeljujejo od leta 1965. Od ptujskih šahistov je prvi prejel Bloudkovo plaketo leta 1982 **Milan Knežević**, leta 2010 pa še Bloudkovo nagrado in je edini med ptujskimi šahisti s tem najvišjim državnim priznanjem.

Z Bloudkovo plaketo sta se mu pridružila še **Silva Razlag** leta 2007 in **Janko Bohak** leta 2013. Prejemnica Bloudkove plakete 2007 **Silva Razlag** je bila en štiri letni mandat tudi članica Odbora za podeljevanje Bloudkovih priznanj, leta 2014 pa še članica

Foto: arhiv društva

Milan Knežević ob prejemu naziva »Ambasador mesta Ptuj« 2018 (1982 prejemnik Bloudkove plakete in 2010 Bloudkove nagrade). Na fotografiji je šesti z leve Janko Bohak in sedma z leve Silva Razlag, oba prejemnika Bloudkovih plaket in priznanja za življenjsko delo na področju športa.

uredniškega odbora ob izidu zbornika 50 let podeljevanja Bloudkovih priznanj. Je edina ptujski športnica z vsemi tremi najvišjimi priznanji; športnica Ptuja (1980), prejemnica Bloudkove plakete (2007) in priznanja za življenjsko delo (2014).

Priznanja Šahovske zveze Slovenije

Tudi Šahovska zveza Slovenije ni spregledala uspehov ptujskih šahistk in šahistov. Najvišja pripadajo današnjemu častnemu predsedniku ŠD Ptuj in ŠZS **Milanu Kneževiću**. Leta 1999 in 2018 je prejel zlato plaketo, leta 2003 pa najvišje priznanje ŠZS

Vidmarjevo nagrado. Zlate plakete so prejeli še **Janez Podkrajšek** (1995), **Janko Bohak** (2007) in **VM Aleksander Beljavski** (2019). Leta 1986 je bila zlata plaketa podeljena tudi ŠD Ptuj. Iz evidence ŠZS je razvidno, da sta **Martin Majcenovič** (2012) in **Silva Razlag** (2020) prejela bronasti plaketi.

Priznanja mednarodne šahovske zveze

Danilo Polajžer in **Anita Ličina Vrabič** sta med prvimi prejela diplomu ob osvojitvi naslova mednarodnega mojstra oziroma mojstrice, **Boris Žlender** diplomu ICCF za velemojstrski naslov dopisnega šaha, **Janko**

Bohak diplomu FIDE za uspehe sodniškega dela ter s strani ICCF srebrno medaljo »Bertl von Massow« za delovanje v mednarodni zvezi za dopisni šah.

Dve visoki priznanji pa sta šli ponovno v roke **Milanu Kneževiću**. Leta 1999 je prejel priznanje FIDE z vpisom v zlato knjigo, leta 2001 pa mu je Mednarodni olimpijski komite podelil diplomu za poseben prispevek k razvoju športa (šaha) in za razvijanje olimpiizma. Ob tem velja še omeniti, da so vsi ti uspehi in številne druge aktivnosti Milana Kneževića našle odmev tudi v domači občini, ki mu je leta 2018 podelila naziv **Ambasador mesta Ptuja**.

Silva Razlag

Šah • EP v pospešenem šahu

Med več kot 900 šahisti nastopil tudi ptujski VM Aleksander Beljavski

V Katowicah na Poljskem sta potekali evropski prvenstvi v hitropoteznem in pospešenem šahu. Nastopilo je več kot 900 šahistov iz 41 držav, med njimi tudi 25 iz Slovenije. V slovenski delegaciji so bili kar trije velemojstri, tudi Ptujčan **Aleksander Beljavski**.

Najprej je bilo na sporedu hitropotezno tekmovalje, kjer so šahisti v enem dnevu odigrali kar 22 krogov s tempom tri minute po igralcu in dodatkom dveh sekund na potezo. Ker je to fizično in psihično naporno predvsem za nekatere starejše šahiste, se je **VM Aleksander Beljavski** odločil, da ta del tekmovalja izpusti in nastopi le v dvodnevem pospešenem tempu – 15 minut po igralcu z dodatkom 20 sekund na potezo.

Prvi dan je bilo odigranih šest krogov, v katerih je Beljavski trikrat zmagal in si trikrat razdelil točko. Z zmago je začel tudi drugi dan, sledila sta dva remija ter poraz in za zaključek še ena zmaga ter osvojenih 7,5 točke iz 11 krogov. Enako število točk je osvojilo še 44 tekmovalcev, ki so se zvrstili od 65. do 110. mesta, kar kaže na izredno borbenost in močno konkurenco.

Najboljši v slovenski delegaciji je bil mladi **Jan Šubelj** z osvojenimi 8 točkami, kar je bilo dovolj za 39. mesto. Najboljši je bil tudi v hitropoteznem šahu na 21. mestu (po začetnem ratingu 66.). Med slovenskimi šahistkami je bila najboljša tako v hitropoteznem kot pospešenem tempu mlada **Monika Rozman** (282. in 139. mesto).

Obe prvenstvi je najbolj zaznamoval **VM David Navara** iz Češke, ki je edini osvojil dve medalji, saj je zmagal v hitropoteznem šahu, v pospešenem pa je osvojil drugo mesto.

Vrstni red pospešeno: 1. (10.) Jaime Santos Latasa (Španija) 9,5 točke, 2. (1.) David Navara (Češka) 9, 3. (9.) Daniel Fridman (Nemčija) 9 (še 10 šahistov osvojilo 9 točk) ... 39. (64.) najboljši Slovenec Jan Šubelj 8 ... 85. (6.) **Aleksander Beljavski** (Slovenija, ŠD Ptuj) 7,5 točke ...

Silva Razlag

Konjeniški šport • Pregled lanske kasaške sezone

Kasači iz Sagajevega hleva ponovno najboljši

Slovenski vozniki kasačev so nastope na domačih hipodromih zaključili v začetku lanskega novembra, statistični podatki pa potrjujejo prevlado članov Kasaškega kluba Ljutomer tudi v letu 2022, ko je bilo na sedmih hipodromih po Sloveniji organiziranih 20 tekmovalnih dni.

Med vozniki je sicer največ zmag (14) dosegel **Milan Žan** iz Komende, a bo zaradi dosežkov na tujem zlata čelada, ki se podeljuje najuspešnejšemu slovenskemu vozniku leta, znova pripadla **Janku Sagaju** (KK Ljutomer).

Slednji je doma zabeležil 13, v tujini pa šest zmag. Sagajeva tekmovalna kariera beleži 171 zmag, 154 drugih in 139 tretjih mest, nagrade pa so mu nanesle zaslužek okoli 250 tisoč evrov. Tretje mesto v lanski sezoni je pripadlo **Jankovemu** bratu **Jožetu** z devetimi zmagami na slovenskih hipodromih, **Marko Slavič** jih je zabeležil osem, **Vito Šadl** sedem, **Mitja Slavič** (vsi KK Ljutomer) pa pet. **Marko Slavič** je število skupnih zmag povečal na 318.

Janko Sagaj je že vrsto let tudi najboljši trener. Njegovi konji so na slovenskih hipodromih zabeležili 14 zmag. Na drugem mestu med trenerji je **Zvonko Osterc** (8), na tretjem pa **Marko Slavič** (7).

V rejških dirkah je lani prevladoval **Jože Sagaj** mlajši. Osvojil je derbi z

Mayo Vivo, šampionat Slovenije z Donom Saxojem ter državno prvenstvo dvoletnikov z Marcellom. Maya Viva (6.272 evrov) in Don Saxo (6.107 evrov) sta tudi največja zaslužkarja s slovenskih hipodromov.

V jesenskem kriteriju je slavila **Ciara TP** z Dušanom Zorkom (KK Ljutomer).

Med rejci je prvo mesto pripadlo **Jožetu Sagaju** st. (KK Ljutomer), saj so njegovi konji v 21 nastopih zabeležili kar 11 zmag. Iz Sagajevega hleva prihaja tudi novi rekorder slovenskih hipodromov; 6-letni **Maugli** je na ljubljanskem hipodromu Stožice postavil rekordno znamko 1:12,8, kar je primerljivo z dosežki konj na evropskih tekmovališčih.

NŠ

Foto: arhiv društva

VM Aleksander Beljavski, športnik Mestne občine Ptuj 1996

Zeleni nasvet

Ingver (*Rhizomazingiberis*) – čudežna zdravilna rastlina

Zima, posebej prehod v pomlad in jesen, je čas, ko mnogi kihajo, kašljajo, ko jih številne viroze vržejo v posteljo ali pa jih skušajo preboleti stoje. Pred tegobami, virusi in bakterijami nas lahko varuje tudi narava. Veliko je starih, vsem znanih zelišč, a danes bi se rada malo razpisala o ingverju, ki je dokaj nov v naših krajih. Ker sodi okus ingverja tudi med praznične okuse, mogoče ni narobe, če o njem napišem nekaj besed. Mnoge zanima, ali ga lahko vzgojimo tudi doma. Ker je (na srečo) zunaj povsem zimsko, mrzlo vreme, ki vas še ne vleče na plano, je zdaj nekaj časa, da spoznamo kaj novega. No, pred vami je vse, kar mi je uspelo izvedeti, nekaj malega pa sem tudi sama preizkusila, v zvezi z domačo pridelavo ingverja.

Ingver se predstavi

Ingver smo Slovenci »odkrili« pred nekaj leti. Rastlina sicer raste v tropskih in subtropskih krajih. Pri nas torej bo uspevala poleti, pozimi pa mora na toplo. Po mojem tudi neogrevan rastlinjak ne bo zadoščal za prezimovanje.

Njegov izvor je jugovzhodna Azija. Sodi med najstarejše znane začimbnice. Rastlina zraste do 50 cm visoko, veliki, zeleni suličasti listi pa čez poletje pošiljajo hranila v razvežano koreniko, ki nam lahko nudi tudi veliko dobrega in zdravega. Mene nekoliko spominja na korenike perunika, so pa nežnejše.

Na Kitajskem sodi med najbolj cenjene zdravilne rastline, čeprav jih naša moderna Evropa ne dovoli več imenovati tako. Pa si bom vendarle drznila naštet, za kaj vse jo uporabljajo Kitajci brez številnih dokumentov, certifikatov, dokazov ..., ki bi jih danes moral imeti v Evropi, če bi ga želeli uporabljati v tak namen. Zagotovo, tudi z moje strani preizkušeno, preprečuje oziroma zmanjšuje simptome slabosti na potovanjih v avtobusu, avtu, na ladji ... Moja prijateljica, ki ji zna biti slabo celo med smučanjem, če preveč vijuga, te tegobe uspešno blaži z ingverjevimi tabletami. Zasedila sem tudi, da deluje proti driski. Ker je antiseptik (uničuje mikroorganizme), preprečuje okužbe, ki jih je danes v zraku in drugod veliko. Pomaga tudi pri boljši prebavi, spodbuja in pospešuje izločanje želodčnega soka, preprečuje napenjanje, vetrove, pomirja krče. Lajša celo težave pri artritisu in revmi, zmanjšuje oteklino in bolečine. Zelo bo všeč moškim, saj se uporablja tudi kot afrodiziak. Vendar ga ne uporabljajte zvečer, saj deluje spodbujevalno, zato lahko povzroča nespečnost. Pa še veliko več najdete na spletu, prav čudežna rastlina je. Ni čudno, da nas je tako hitro osvojil.

Foto: MP

Ingver v loncu na soncu ne uspeva najbolje.

Kako ga pridelati doma?

Zatakne se že pri sadikah. Trenutno je edina možnost, da pridemo do sadik, če kupimo v trgovinah ponujene korenike. Doma jih potem z veliko potrpežljivosti skušamo zbuditi iz spanca, v katerega so ga umetno potisnili zato, da ne bi prehitro kalili. Kot so mi povedali na vrtnariji, kjer so ga že sadili, so od 10 korenin iz ene uspeli dobiti lepo rastlino. Tudi sama imam tako izkušnjo. Zato ga je smiselno kupiti čim prej, posaditi in dati na toplo in čakati, čakati, a tako zgodaj posajen bo poleti vendarle dal pridelok. V naslednjih letih, ko boste imeli svoj sadilni material, lahko začnete šele v marcu, a na toplem. Pred sajenjem lahko rizome (to je pravilno

ime za korenine ingverja) razrežete tako, da ima vsak košček 2–3 očesa, poganjke. Razrezane rizome pustite dva do tri dni v suhem prostoru, da se rane zarastejo. Nične bo škodilo, če jih posujete s sajami, pepelom, algami ali tudi namočite v žajbljev ali kamilični čaj. V trgovinah pa dobimo tudi pripravek, ki vsebuje posebno bakterijo *Bacillus amyloliquefaciens*, namenjeno prav ekološki zaščiti sadik, sejancov, čebulic in korenin pred gnitjem. Seveda pa si lahko sami pripravite tudi pripravek iz lubja vrbe.

Po treh dneh korenike posadite v lonce. Lahko jih sadite tudi neposredno v zemljo, a samo v rastlinjake, na prosto jih lahko sadite šele v sredini maja, v rastlinjakih pa v sredini aprila, če je dovolj toplo. Ingver na prostem pri nas ne prezimi, saj je to tropska rastlina. Dobro zavarovan, prekrit tudi s slamo, ne samo z agrokopreno, pa bo v neogrevanih rastlinjakih prezimil večino zim. To zimo pa bi imel težave.

Sama pa bi ga prvo leto zanesljivo sadila v lonce, da pridem do lastnega sadilnega materiala. Lonec naj ima premer vsaj 30 cm. Za sajenje v lonce uporabimo kupljen substrat za rože. Če se odločite za pridelavo v zemlji, res svetujem samo pridelavo v rastlinjakih. Potrebuj namreč tudi izredno visoko zračno vlago. Zemlja naj bo rahla in ocedna, drugače jo v premeru 30 cm in prav toliko v globino dobro premešajte s kupljeno zemljo. Ne mara visokega pH, zato lahko zemljo premešate tudi z nekaj kisle šote.

Za sajenje izberemo delno zasenčena mesta, najbolje je, da ga senčita paradiznik ali visok fižol, ne pa drevesa. Zadovoljen bo, da ga bo sonce obsijalo samo zjutraj.

Gnojimo samo s kompostom ali kupljenimi organskimi gnojili, nikakor pa s hlevskim gnojem. Ne pretiravamo, do 8 l komposta na m² je največ, kar bo prenesel. Sadimo ga vsaj 20 cm narazen, med vrstami pa nekoliko več, v en lonec premera 30 cm pa lahko posadimo dve rastlini. Pri sajenju naj očesa (če jih vidimo) gledajo iz zemlje. Sadimo torej zelo plitko, preko korenin naj bo le centimeter ali pa še manj zemlje. Po sajenju je potrebno redno zalivanje, dokler ne opazite prvih poganjkov. Na toplem bodo pognali v nekaj dneh (iz lastnega sadilnega materiala), lahko pa čakate tudi več tednov. Vsekakor ga je treba ves čas redno zalivati. Ko požene in so poganjki dolgi 5 cm, priporočam, da tla okoli rastlin prekrijete z zastirkjo. Ingver v tropskih gojijo povsem v senci; ker so korenine tik pod vrhom zemlje, ne mara, da po njih žge sonce. Pri nas je popolna senca lahko zanj prevladna in tudi prehladna, a tla morajo vseeno biti čim bolj hladna za hitro razrašanje korenin, rizomov, ki so naš pridelok. Zato je zastiranje tal nujno.

Izkopljemo ga šele, ko se nadzemni deli v jeseni posušijo, takrat razvije največ arome, seveda pa pred prvim pravim mrazom. Nato jih očistimo in hranimo v ne prehladnem prostoru (10–15 °C), kjer pa je zračna vlaga visoka. V prvem letu po sajenju pa je najbolje, da pustite rastline kar v loncih, kjer jih pozimi ne zalivate, samo shranite nekam, kjer ne zmrzuje. To sem naredila jaz in moram reči, da že žene. Pozimi ga nisem zalivala, začela sem šele v sredini januarja. Ingver je res krasno zimsko živilo, poseben užitek pa je piti čaj iz domačega pridelka.

Miša Pušenjak

Foto: MP

V Slovenskih Konjicah pridelujejo ekološki ingver.

Zdravstveni nasvet

Pasti decembrskih praznovanj

Mize so v decembrskem času še vedno bogato obložene. Prav zato se pogosto med prazniki soočamo s prenajedanjem s hrano, ki je bogata z nasičenimi maščobami, sladkorjem in velikokrat vsebuje tudi preveč soli. Prisotne so tudi večje količine alkohola kot v ostalih mesecih. Druženje ter hrana in pijača nas v tem obdobju sicer razveseljuje. Ko praznični dnevi minejo, pa občutimo, da je bilo vsega preveč. Dejstvo je, da s prenajedanjem pridobivamo težo, zaradi tega se tudi slabše počutimo. Ravno v prazničnem obdobju pridobimo, glede na celo leto, največ kilogramov.

Decembrski prehranski prekrški poslabšajo stanje nekaterih kroničnih bolezni. Najbolj ogroženi so srčni in sladkorni bolniki. Prevelika telesna teža pa poleg boleznih srca in ožilja ter sladkorne bolezni povzroča tveganje za pojav mnogih drugih bolezni, kot npr. nekaterih rakavih obolenj, možgansko kap, dislipidemijo, nealkoholno zamaščenost jeter ter različne psiho-fizične težave.

V prvih dneh novega leta si dajemo zaobljube in načrtujemo, kako bo to leto za nas bolj uspešno in bolj zdravo. Eni načrtujejo zmanjšanje telesne teže, drugi, da bodo več časa namenili rekreaciji, tretji, da si bodo vzeli več časa za svoje bližnje. Če je naš cilj izguba odvečnih kilogramov, smo si zadali zares težko nalogo. A izvedljivo. Ob prebiranju člankov prehranskih strokovnjakov boste zagotovo zasledili dvoje. Prvič, da je pot do cilja dolga. To pomeni, da je pravi način ta, da zgubljamo kilograme počasi. Stradanje in preskakovanje obrokov ni dobra ideja. In drugič, da je izguba teže možna samo, če je vnos ener-

Foto: Črtomir Goznic

Mag. Darja Potočnik Benčič, mag. farm., spec.

gije manjši od porabe. Svoje telo lahko pretentate z večjim vnosom zelenjave, polnovrednih žit, pusto meso pa začinite. Na spletu vam ponujajo različna pomagala za hujšanje, od zdravil do prehranskih dopolnil. Ko sem za namen tega pisanja malo pobrskala po spletnih straneh ponudnikov prehranskih dopolnil v Sloveniji, me je izjemno presenetila visoka cena teh izdelkov (tudi 60 EUR in več). Na spletu in žal tudi v časopisih, na radiu in televiziji se pojavljajo oddaje in v njih osebe, ki izdelke tržijo na način »zagotavljam vam, da pomaga«. To namreč niso zdravila in nimajo kliničnih dokazov, da z njihovo uporabo zares izgubite težo. V navodilih (če jih imajo) pa dokaj zvito piše, da »uravnavajo telesno težo«. Nekatera prehranska dopolnila vam lahko pri izgubi teže res pomagajo, a samo pomagajo. Delujejo na različne načine, lahko pospešijo presnovo, zavirajo absorpcijo maščob, zavirajo apetit. Vedeti pa morate, da z nobenim ne boste zmanjšali telesne teže, če ne boste zmanjšali vnosa kalorij in povečali porabe.

Debelost je Svetovna zdravstvena organizacija uvrstila med kronične bolezni. Za zdravljenje debelosti so na voljo tudi zdravila, ki pa imajo veliko neželenih učinkov in se lahko uporabljajo samo pod nadzorom zdravnika. Vplivajo namreč na srce in ožilje ter druga na absorpcijo maščob in v maščobah topnih vitaminov. Ta zdravila imajo tudi veliko součinkovanj z drugimi zdravili. Zadnja izbira, za katero se bolnik in zdravnik odločita zelo redko, je kirurški poseg.

Zdravstveni domovi v Sloveniji izvajajo številne aktivnosti za zdrav način življenja in za krepitev zdravja. Spremeniti življenjske navade je veliko težje, kot se zdi. Zato je pomoč še kako dobrodošla. Preden pa se odločate za nakup dragih prehranskih dopolnil preko spleta ali preko oglasov v medijih, se posvetujte s svojim farmacevtom. Tudi prehranska dopolnila stopajo v interakcije z mnogimi zdravili, dobro je poznati tudi način delovanja. Morda pa boste po pogovoru ugotovili, da zmorete brez tovrstne pomoči. Zelo dragocena in pomembna pa je pomoč družine in razumevanje sodelavcev.

Mag. Darja Potočnik Benčič, mag. farm., spec.

KURENTOVANJE 2023

Rock večer v znamenju zasedb Siddharta in Leteči odred

Kurentovanje ima na Ptuju in v okolici poseben čar. Vse je prilagojeno noremu pustnemu vzdušju, na vsakem koraku je moč srečati vesele pustne like – tiste avtohtone kot tudi karnevalske maske. Po covidnem premoru bo pustno vzdušje 2023 še toliko bolj veselo, saj so vsi, od najmlajših do najstarejših, pogrešali pustno izročilo, rajanje, maske in povorke in se bodo z veseljem prepustili zabavi in druženju. Karnevalska dvorana bo med 3. in 20. februarjem 2023 ponudila izjemne zabave ob izbranih glasbenih gostih.

Ptuj je prestolnica etnografije, kjer lahko v intimnem vzdušju spoznate tradicionalne pustne like. Ob večerih jih je moč vsak večer srečati v osrčju najstarejšega slovenskega mesta. 11. februarja bo na Ptuju potekalo Medcelinsko srečanje tradicionalnih pustnih likov in mask. Ne zamudite tega edinstvenega etnografskega doživetja, ki ponuja dragocen vpogled v slikovite pustne navade od blizu in daleč. Na ptujskih ulicah in trgih vam bodo delali družbo številni tradicionalni pustni liki, kot so kurenti, kopjaši, cigani, orači, ruse, piceki, medvedi in še kdo.

Na čelu številnih pustnih povork boste v naših krajih zagotovo uzrli kopjaše, ki sicer dajejo poseben slavnostni značaj ženitovanjskemu sprevodu, poleg tega pa vnašajo v obred življenje, veselje in

poskočne plesne ritme. Kopjaš nosi črno suknjo in hlače, belo srjaco ter črne škornje, čez desno ramo ima pripeto slovensko trobojnico, tj. obramnico, na glavi ima črn klobuk. Krasijo ga trije pušeljci (šopki), ki so pripeti na levem rokavu, klobuku in na levi strani prsi. V rokah nosi kopje, na katerem je pritrjena lepa kmečka ruta s številnimi raznobarnimi trakovi. Včasih so rekli, da bo lepo na gostiji, če bo dober kopjaš. Pravijo tudi, da je pri dekletih najbolj cenjen tisti kopjaš, ki vrže kopje najvišje v zrak. Na poroki mora ves čas paziti, da mu svatje ne ukradejo kopja ali da mu med plesom ne pade na tla. Kopjaši so redni udeleženci pustnih povork na Ptuju in v vseh okoliških krajih.

4. februarja bo karnevalsko dvorano napolnil Rock večer, kajti na oder prihajata izjemni zasedbi Siddharta in Leteči odred.

Skupina Siddharta, danes največje ime na slovenski glasbeni sceni, je nastala leta 1995 v postavi Tomi M. (vokal, kitara), Primož B. (kitara, spremljevalni vokal), Primož M. (bas) in Boštjan M. (bobni). Za ime so si nadel naslov romana nemškega pisatelja Hermanna Hesseja. Kmalu so začeli ustvarjati svojo glasbo, svoj zvok. Želeli so si drugačnosti, zato so zvok obogatili s saksofonom in klaviaturami. Skupini sta se pridružila saksofonist Cene R. in kasneje še klaviaturist Tomaž O. R. Po več kot dvaj-

Foto: Siddharta

setih letih glasbenega ustvarjanja Siddharta ohranja status ene najbolj priljubljenih glasbenih skupin v Sloveniji. Skozi leta so prejeli številne nagrade, na glasbeni poti pa so nastopili na mnogih domačih in tujih prizoriščih. Njihova glasba ima prepoznaven zvok, ki so ga skozi leta do potankosti izoblikovali in za vedno shranili na svoje albume.

Najcenejše vstopnice za Kurentovanje 2023

lahko kupite na vseh prodajnih mestih Eventim in Petrol, vstopnica za Kurentovanje pa je lahko tudi lepo darilo – podarite svojim najdražjim karnevalsko vstopnico za stojišče v parterju, ki stane 99 evrov in omogoča vstop na vse prireditve v karnevalski dvorani.

Organizatorji: Radio-Tednik Ptuj, Event 24 in Arena Sava Campus Ptuj

Foto: ČG

kurentovanje 3.2. – 20.2.2023
KARNEVALSKA DVORANA CAMPUS SAVA PTUJ

3.2. OTVORITVENI KONCERT	15.2. OTROŠKA ZABAVA
4.2. ROCK VEČER	17.2. KURENTANC
10.2. GALAMA VEČER	18.2. PUSTNA SOBOTA
11.2. SLOVENSKI VEČER	19.2. PUSTNA NEDELJA
14.2. VALENTINOV KONCERT	20.2. MILLENIUM NIGHT

SKRINJA DOMAČIH VIŽ – ANSAMBEL BANOVŠEK

Nepozabno leto 2022

Člani ansambla Banovšek so: Matej Banovšek (harmonika, bobni, vodja), Venesa Brglez (pevka), Rok Zbičajnik (pevec, klaviature), Barbara Leber Turinek (pevka, bas), Matej Turinek (kitara) in Andrej Sušec (basist). Gre za edinstven sestav v Sloveniji, ki ga sestavlja trio s pevskim tercetom. Ansambel nadaljuje družinsko tradicijo Banovškovih.

Igrajo narodno-zabavno in zabavno glasbo. Narodno-zabavno glasbo za ansambel Banovšek ustvarjata Matej Banovšek in njegova mama Danica. V prazničnem času je ansambel predstavil novo polko, ki je prav tako njuno delo. Nova polka z naslovom Tam smo doma opeva našo domovino Slovenijo in njene edinstvene lepote, ki sežejo v srce prav vsem, predvsem pa Slovincem, ki so odšli v svet. Iz leta 2019 je njihov krasen avtorski valček Kar zgodilo se je, ki pa predstavlja tudi album, ki je tudi izšel tega leta. V letu 2020 so posneli tudi nemško ploščo, ki

pa je zaradi takratnih neugodnih razmer v državi, niso izdali. Trenutno pa nastaja drugi album, ki bo izšel letos, ko bo ansambel Banovšek praznoval svojo 10-letnico delovanja. Na njem bo vsekakor polka Tam smo doma, valček Šepetanje v travi in mnoge druge.

„Koronsko obdobje je imelo tako slabe kot tudi dobre strani. Če gledamo skozi oči glasbenikov, je bilo to obdobje izredno težko, saj smo imeli popolnoma zvezane roke in so nam vzeli to, kar najraje počnemo. V tem obdobju smo si vzeli čas za individualno usposabljanje vsakega posameznika v ansamblu, kovali nove načrte ter ustvarjali nove viže. Dobra plat tega časa pa je vsekakor vikend čas, ki smo ga lahko preživeli s svojimi najdražjimi,“ korona čas pri ansamblu Banovšek opiše vodja ansambla Matej Banovšek.

V začetku decembra 2022 so imeli v domačih Slovenskih Konjicah dva zaporedna izjemno

odmevna koncerta z naslovom Z Banovski iz zakladnice, s katerima so se poklonili tako domačemu kraju kot legendam slovenske narodno-zabavne glasbe. Številno občinstvo pa so navdušili tudi z lastnimi skladbami. Koncerta sta bila že po naslovu sodeč Z Banovski iz zakladnice zelo tematsko obarvana.

„Obudili smo glasbo slovenskih narodno-zabavnih veljakov, ki je mogoče že nekoliko tonila v pozabo. Med drugim pa je bilo moč vsekakor slišati tudi našo avtorsko glasbo. Konjiški dom kulture je oba dneva pokal po šivih, energija je bila neverjetna in še vedno smo pod vtisi preteklih dogodkov. Ob tem pa moramo povedati, da naš tradicionalni koncertni dogodek Večeri z Banovski ostaja, vendar ima malce drugačen koncept, saj ni toliko tematsko obarvan. Načrtujemo pa ga ob naši 10-letnici. Do takrat pa bomo ljubitelje narodno-zabavne glasbe razveselili še s kakšnim koncertom Z Banovski

Foto: zasebni arhiv

Ansambel Banovšek

iz zakladnice tudi v drugih slovenskih krajih,“ je z novico razveselil Matej. Leto 2022 je bilo za Banovške nepozabno. Po dolgem času mirovanju so končno vse vikende preživeli na veselnicah, ki so bile nabite s pozitivno energijo, saj so tako kot sami tudi ljudje komaj čakali na tovrstne dogodke. Za novo polko Tam smo doma so posneli tudi spot. Pika na i v letu 2022 pa sta bila

že omenjena koncerta v domačih Slovenskih Konjicah Z Banovski iz zakladnice. Lepše skoraj ne more biti, pravijo Banovski, ki so si zadnji dni v starem letu vzeli čas zase in za svoje najbližje.

Za leto 2023 imajo veliko načrtov, med drugim zaigrati na veliko vročih, poletnih veselnicah, poletnih večernih koncertih, izdati novo zgoščenko, izpeljati Večer z Banovski ob 10-letni-

ci ansambla itd. „Predvsem pa si želimo, da ostanemo to, kar smo, ansambel, ki ga ženejo prijateljstvo, družina, ljubezen ter skupne želje in vizije v glasbi,“ je pogovor sklenil Matej Banovšek z iskrenimi željami za leto 2023 za vse, da jim prinese srečo, da ostanejo zdravi in se jim uresničijo želje v zasebnem in poslovnem življenju.

MG

Podlehnik • Društvo podeželskih žena praznovalo 30 let

Ohranjajo domače jedi in šege

Svojo 30-letnico delovanja so članice Društva podeželskih žena obeležile z razstavo, na kateri so prikazale le del svojih dolgoletnih dejavnosti. Razstavile so kruh in pekovske izdelke, vloženo zelenjavo in sadje, čaje in ročna dela.

Prisotne je najprej nagovorila predsednica DPŽ Nevenka Pernat, ki se je zahvalila vsem, ki so društvu ves čas stali ob strani in pomagali. Prisotne je pozdravila tudi Slavica Strelec iz KGZ Ptuj, ki je čestitala članicam ob tako visokem jubileju, pohvalila je njihovo razstavo in delo nasploh. Poudarila pa je, da bi bilo zaželeno, da se članstvo v društvi podeželskih žena malo pomladi, da bodo lahko starejše članice prenesle svoje znanje in izkušnje na mlajše.

V kulturnem programu so sodelovali Pevci ljudskih pesmi Kopači, članice DS KD Podlehnik, na harmoniko pa je zaigral Anže Hren.

Že ob koncu prejšnjega stoletja so podlehniške žene in dekleta začutile potrebo po druženju, ob tem pa tudi po ohranjanju starih znanj s področja kulinarike, običajev in navad. Leta 1992 so v sodelovanju s Kmetijsko svetovalno

službo Ptuj ustanovile Aktiv kmečkih žena, ki seje leta 1999 preimenoval v Društvo podeželskih žena (DPŽ).

Sprva so se sestajale v zasebnih prostorih. Ker pa je število članic hitro naraščalo, so potrebovale večji prostor, ki jim ga je ponudila Lovska družina Podlehnik v Zaklu.

Program delovanja članic DPŽ je zelo obsežen in pester. Poleg druženja so vanj vključile različne vrste izobraževanj. Pomembno je tudi posredovanje in izmenjava izkušenj med članicami, pa tudi z drugimi društvi. Oživiti in ohraniti želijo krajevno izročilo, stare šege in običaje, predvsem pa staro haloško kulinariko. Prizadevajo pa si tudi za boljše kakovost življenja v kmečkih družinah in nasploh na podeželju. Kljub vsemu pa je njihova prioriteta kulinarika. Na kuharskih tečajih, ki jih običajno vodijo strokovnjaki in kuharski

Foto: Arhiv društva

mojstri, pa ne spoznavajo le tradicionalnih jedi iz svojega okolja in drugih krajev, pač pa se seznanjajo tudi s sodobnimi kulinaricnimi trendi.

Poleg tečajev, predavanj in raz-

stav organizirajo strokovne ekskurzije po Sloveniji, pa tudi izven naših meja, kjer si poleg naravnih lepot ogledajo tudi kmetijske in dopolnilne dejavnosti na različnih lokacijah. Sodelujejo tudi

na razstavi Dobrote slovenskih kmetij. Posebej pa so ponosne na knjigo Domače jedi in šege v občini Podlehnik, ki je izšla leta 2008 in je plod večletnega dela in sodelovanja članic. Knjiga je bila dobro

sprejeta in je lani doživela ponatis. Sodelujejo tudi z drugimi društvi v občini, v občini skoraj ni prireditve, kjer članice ne bi poskrbele za pogostitev, okrasitev ...

Danica Kurež

Podravje • Skupna občinska uprava (SOU) Maribor po lokalnih volitvah

Samo ena občina z novim županom

Zorica Zajc Kvas, vodja SOU Maribor, je zadovoljna, ker volitve niso prinesle bistvenih sprememb v vodstvih občin, ki delujejo pod njenim okriljem.

Pravzaprav je ravno nasprotno – med 15 župani in tremi županjami je namreč samo ena občina, in sicer Sveta Ana, ki ima novo vodstvo, saj se je dosedanji župan upokojil, v vseh drugih je vse po starem.

A tudi anovski župan Martin Breznik ni nov obraz, saj je doslej vodil lenarško občinsko upravo. »Prepričana sem, da je eden iz-

med glavnih problemov delovanja v javni sferi diskontinuiteta, zato me seveda veseli, da delo nadaljujemo praktično v isti zasedbi. To je nadvse pomembno zato, ker vsaka naloga, ki se je v SOU Maribor lotevamo, potrebuje predvsem jasne predstave o tem, kaj hočemo, kaj znamo in zmoremo, kakšna sredstva in koliko časa imamo na voljo ter seveda koliko

naporov smo za dosego ciljev vsi skupaj pripravljeno vložiti. Še tako trdo in požrtvovalno delo pa ne more obroditi rezultatov, če so naši načrti podvrženi pogostim in številnim spremembam.«

V SOU Maribor opravljajo skupne naloge občinskega inšpekcijskega nadzorstva, redarstva, notranje revizije, varstva okolja, urejanja prostora, civilne zaščite

in požarnega varstva za 18 občin; poleg Maribora so to občine Benedikt, Cerkevjak, Duplek, Hoče-Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Pesnica, Rače-Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Starše, Sveta Ana, Sveti Jurij v Slovenskih goricah, Sveta Trojica in Šentilj.

SD

Foto: SOU MB

Zorica Zajc Kvas, vodja SOU Maribor, je zadovoljna, da z izjemo ene občine v vseh drugih znotraj skupne uprave ostajajo ista vodstva, kar zagotavlja kontinuirano delo.

Pisma bralcev

Cena ogrevanja med najvišjimi v državi

Pobudniki peticije se moramo odzvati na pojasnila gospodarske družbe Javne službe Ptuj d.o.o., zapisana v članku časopisa »Štajerski TEDNIK« dne 22. 11. 2022 z naslovom »Cena med najvišjimi v državi«. Iz JS Ptuj odgovarjajo da so očitki neutemeljeni, da so na njih odgovorili in da so skupino uporabnikov povabili na sestanek. Iz te gospodarske družbe do današnjega dne pobudniki peticije nismo prejeli nobenega uradnega pisnega vabila na sestanek. Prav tako nismo dobili nobenega uradnega pisnega vabila na sejo Mestnega sveta MO, kjer bi se obravnavala peticija občanov. Čeprav smo prvo izmed starih zaporednih zahtev poslali na naslov Mestnega sveta MO Ptuj že 15. februarja 2022. Takšna ignoranca je v posmeh nagovoru gospe županje, objavljenem v deseti številki medija »Ptujčan« (oktober 2022). Eden izmed zapisanih stavkov tega nagovora je: »Tam ste ljudje, ki vam služimo«. Ljudje ne smemo pozabiti, da višji stroški ogrevanja vplivajo tudi na vrtce in šole. Saj so JS Ptuj tudi za njih naročile zemeljski plin. Še nekaj o solidarnosti, ki jo gospa županja tudi omenja v nagovoru. Mestni svet MO je gospodarski družbi JS Ptuj odobril kredit zaradi poslabšane likvidnosti. Kot je zapisano v članku z naslovom »Januarja za plin več kot 400.000 evrov« v časniku »Štajerski TEDNIK« z dne 26. aprila 2022. Za njihove likvidnostne težave bi naj bili krivi porabniki toplote. To je bila tudi razloga zahteve za odobritev kredita na aprilski seji Mestnega sveta MO. Nobena izjava ni bila potrjena in dokazana s številkami. Če bi ljudje v Mestnem svetu preverili dejanske številke, bi ugotovili, da so številka dejstva popolnoma drugačna. Ampak so solidarno in brez pomislekov soglašali z odobritvijo 150.000,00 € visokega kre-

dita. Gospa županja govori o solidarnosti. Kje je solidarnost do ljudi v lokalni skupnosti, ki jih vodstvo Mestne občine Ptuj, ki je lastnik JS Ptuj, s pomočjo te družbe dejansko potiska v vedno slabši likvidnostni položaj. Hkrati pa je solidarno do tistega, ki tega ne potrebuje. Če bi res veljala solidarnost, bi vodstvo MO, ki je objektivno odgovorno za nastalo situacijo, do sedaj že našlo način povrnitve preveč plačanih stroškov ogrevanja. Občini Jesenice je to uspelo. V članku z dne 22.11.2022 je tudi zapisano: »V JS Ptuj menijo, da bi bilo za resnejšo primerjavo treba primerjati povprečno ceno ogrevanja, ne le variabilnega dela.« In še: »Enostavna primerjava zgolj variabilnega dela cene je tako neprimerna.« Pa poglejmo primerjavo, kako visoko povprečno ceno toplote plačujemo na Ptuj. Analizo povprečnih maloprodajni cen toplote je objavila Agencija za energijo iz Maribora. Podaja povprečno maloprodajno ceno (€/MWh) toplote gospodinskih odjemalcev 50-ih distribucijskih sistemov ogrevanja v lokalnih skupnostih v Sloveniji. Za oktober 2022 je PMPC v SDO PTUJ na tretjem mestu: 190.56 €/MWh. Pred nami sta edino Idrija in Trbovlje. Za november 2022 je PMPC v SDO PTUJ na četrtem mestu: 188.93 €/MWh. Pred nami so Idrija, Trbovlje, Zreče. Za december 2022 je PMPC v SDO PTUJ na tretjem mestu: 188.93 €/MWh. Pred nami sta edino Idrija in Trbovlje. Torej to so številke in ne samo besede. Ne moremo se sprijazniti z visoko ceno ogrevanja. Omenjena analiza cen je dokaz, da ja naša cena med tremi najvišjimi cenami ogrevanja v Sloveniji. In za to je odgovorna uprava podjetja JS Ptuj in lastnica podjetja, Mestna občina Ptuj. Tako visoka cena ogrevanja v letu 2022 je pri ceni zemeljskega plina 74,14 €/MWh (brez DDV).

Kaj pa bo šele s 1.1.2023, ko bo gospodarska družba Javne službe Ptuj d.o.o. morala plačevati zemeljski plin po 143,27 €/MWh (brez DDV). Torej po skoraj 100%-ni višji nabavni ceni. Takšna cena bo veljala, ali pa mogoče že, s sklenitvijo pogodbe na osnovi javnega naročila, objavljenega 02.05.2022. Ali bo ogrevanje na lesno biomaso res tako učinkovito vplivalo na znižanje zneska na položnicah, kot pričakujejo v kabinetu županje. To je njihova izjava v članku z dne 22.11.2022: »Pričakujemo racionalizacijo delovanja oz. ogrevanja ter posledično znižanje zneska na položnicah.« V JS Ptuj zanikajo odgovornost za previsoko ceno ogrevanja. Povdarjajo, da razlike v ceni ne nameravajo pokrivati in da podjetje ni odgovorno za nastalo situacijo. Ampak objektivno je odgovorno tudi vodstvo MO kot predstavnik lastnika. Na zadnji predstavitvi kandidatov za župana-županjo Ptuj v Mestnem kinu Ptuj, so vsi kandidati na veliko govorili, da se mora več časa graditi koalicijo s civilno iniciativo. Tega do sedaj gospa županja ni dovolj uveljavljala, vsaj v omenjeni zadevi ne. Ljudem v razmislek smo zapisali spremenjeno misel nobelovca Aleksandra Solženicina: »Vemo, da zavajajo. Oni vedo da zavajajo. Oni vedo, da vemo, da zavajajo. Pa še vedno zavajajo.« Še vedno pričakujemo pisno vabilo na sestanek s predstavniki JS Ptuj ali pisno vabilo na sejo Mestnega sveta MO Ptuj. Smatramo pa, da mora edino Mestni svet MO Ptuj kot skupščina podjetja JS Ptuj sprejeti merodajne sklepe-odločitve o zahtevi skupne peticije ljudi iz lokalnega okolja.

Zlatko Voda
Primožič Jožef

Piše: **Mateja Toplak** • La dolce vita, Toskana

Pisa – Lucca

Pisa je znana predvsem po slavnem poševnem stolpu, Torre Pendente di Pisa, samostojčem zvoniku katedrale, ki je nagnjen približno za štiri stopinje od navpičnice. Gre za eno najbolj prepoznavnih stavb na svetu, velja za simbol Italije in je zlahka eden najbolj fotografiranih arhitekturnih objektov sveta.

Foto: Mateja Toplak

Stolp v Pisi: primer nestabilne stabilnosti oz. nepopolne popolnosti.

Mesto sicer ni znano po številnih drugih znamenitostih, po prihodu na železniško postajo tako ni treba slediti zemljevidu – če stopaš za naključno osebo z nahrbtnikom in ta ne dela prevelikih zavojev, si na pravi poti (stolp je od železniške postaje oddaljen približno dvajset minut hoje). Kmalu boš prečkal reko Arno in ko se boš sprehodil do konca ulice Via Roma, se bo pred tabo odprl čudovit pogled na stolp, ki je poleg katedrale in krstilnice eden od treh zgradb na slavnem trgu Piazza del Duomo. Čeprav sem pred tem videla številne fotografije poševnega stolpa, moram priznati, da je v živo pogled nanj res izjemen.

V okolici stolpa so po večini turisti, domačinov je le toliko, da natakajo pijačo in ponujajo spominke. Tujci segajo v globoke žepke, srkajo spritz (osvežilen koktajl na osnovi penečega vina, ki ga v Italiji običajno postrežejo kot aperitiv) in izbirajo najlepše kipe, obeske in razglednice. Nato se postavijo pred stolp in poskušajo narediti

Foto: Mateja Toplak

Četudi je Pisa svetovno znana predvsem po svojem slavnem poševnem stolpu, zvoniku stolnice, je v mestu z okoli sedeminosemdeset tisoč prebivalci, več kot dvajset umetnostno pomembnih cerkva, več srednjeveških palač in čudovitih mostov čez reko Arno.

najbolj izvirno fotografijo, tako da od daleč izgledajo kot sumo borci: stolp podpirajo z nogo, roko, hrbtom, celo nosom ... Če bi Italija zaračunavala za takšne fotografije, bi bila verjetno najbogatejša država sveta.

In zakaj stolp sploh visi? Menda se je zaradi mehke močvirnate podlage stolp že med gradnjo v 12. stoletju začel na eni strani ugrezati, a je bilo prepozno, da bi popravili temelje. Vrsto let je nato stolp konservatorjem povzročal sive lase, ko so ga naposled (med letoma 1993 in 2001) uspeli utrditi in ojačati temelje. Oblosti so se takrat sicer odločile, da stolpa ne nameravajo povsem poravnati, saj bi s tem izgubil status unikatne tu-

ristične znamenitosti. Stolp je tako še danes odličan primer 'nestabilne stabilnosti oz. nepopolne popolnosti', kot pogosto imenujejo to nenavadno zgradbo.

Po nekaj urah v Pisi, ko sem tudi jaz naredila na ducate prismuknjenih fotografij in je bila ura še zgodnja, da nisem imela pojma, kaj bi v mestu sploh še počela, sem se opravičila domačini, je izlet v Pisu najbolje kombinirati s katerim od okoliških mestec: Marina di Pisa, Livorno, San Minato ...

Mestece Lucca je od Pise oddaljeno približno dvajset kilometrov oziroma trideset minut z lokalnim vlakom. Lucca je znan po odlično ohranjenemu mestnemu obzidju

s čudovitim zgodovinskim središčem. Ohranjeno srednjeveško obzidje je precejšnja redkost, saj to ne velja za mnoga druga mesta v Toskani, vključno s Firencami. Danes je vrh tega obzidja postal promenada za pešce in raj za kolesarje (gre za štirikilometrsko progo) in je postal nekakšen krožen park, ki se vije okrog starega mestnega jedra in nekako blokira vdor sodobnejšega življenja – pogled na mestece je verjetno precej podoben tistemu, ki so ga uživali prebivalci Toskane stoletja pred nami: rdeče-oranžne strehe, zvoniki, ki štrlijo v nebo, ter tlakovane ulice s čudovitim trgi ...

Lucca je bil odlična izbira za popoldanski sprehod pred vrnitvijo v moj časni dom, Firenze.

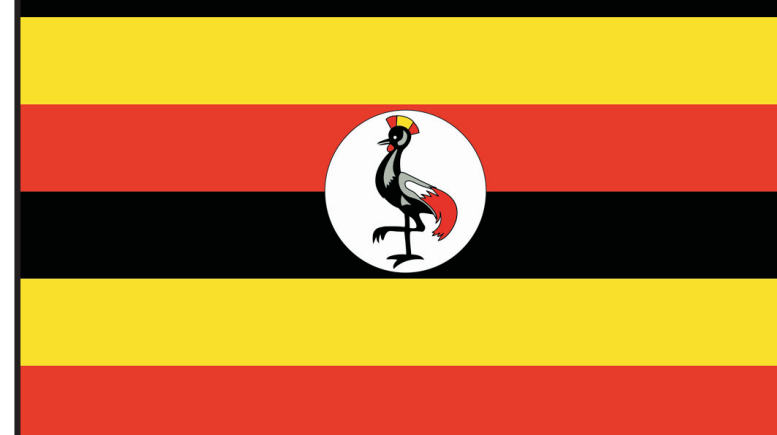

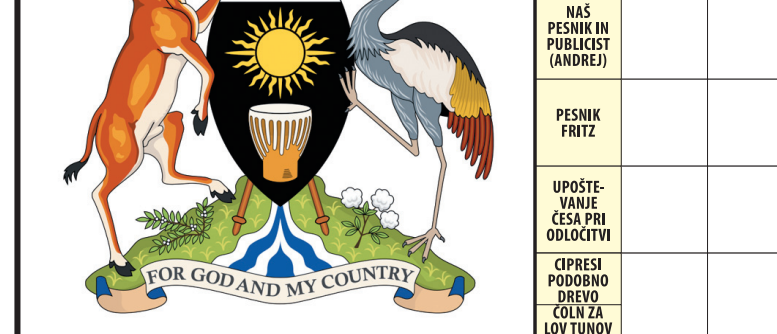

			ROMAN MANJSE VREDNOSTI S FOTOGRAFIJAMI AKTIVEN OGNJENIK NA JAP. OTOKU KJUSUJU MEHIŠKI REVOLUCIONAR (EMILIANO) DRUŽINA GRADITELJEV VIOLIN IZ CREMONE DIKTAT
		UBITI VODITELJ AL KAIDE BIN LADEN AMERIŠKI VIOLINIST (ISAAC) RTV DOPISNIK IZ ZDA (ANDREJ) KAZALNI ZAIEMEK ČUTNI PESNIK MAJHNA KOTVA	GR. BOGINJA NESREČE DRAGULJ STOKLENEGA SJAJAJA MADŽARSKI PISATELJ (ARON) DOMAČIN IZ BOLA IN SUPETRA TEJA BELAK ZACIMBNICA Z RUMENIMI CVETI
		AVTOR: MARJAN GRABNER NASELJE OB VZNOŽJU JELOVICE ATENSKO VRHOVNO SODIŠČE NA NJEJ SE TRGUJE Z DELNICAMI VNAPEJ PLAČANO SEZONSKO NAROČILO NAŠ PESNIK IN PUBLICIST (ANDREJ) PESNIK FRITZ UPOŠTEVANJE ČESA PRI ODLOČITVI CIPRESI PODOBNO DREVO COLN ZA LOV TUNOV	SINJSKI VITEŠKI JEZDEC MISIČA MULEJ MESTNA BABICA GRŠKI LADJAR ONASSIS SEVERNO-AMERIŠKI INDIJANEC PETER PREVC LEK PROTI PREHLADU ANG. PEVKA S HITOM HELLO GOROVJE, KI RAZMEJUJE EVROPO IN AZIJO DUŠAN URŠIČ MEHIŠKI PISATELJ (OCTAVIO)
 DIVJA ALI GOJEVA SREDO-ZEMSKA DISAVNICA INDOENZISKO IME ZA NOVO GVINEJO DEL NOGE POD GLEZNJEM MAJHNA VRTNA HIŠKA ANTON CEHOV	JUDOVSKA MOLILNICA, SHODNICA SOSED IRANCA KRAJ PRI DOMŽALAH S TOVARNO TOSAMA MOGOČNA SKOFIJSKA CERKEV, STOLNICA ALFRED NOBEL	AMERIŠKI DIRIGENT (LORIN)	Republika meri 241.038 km ² in ima 43 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Kampala. Je celinska država v vzhodni Afriki. Največje jezero v državi je Viktorijino jezero, ki meri 59.947 km ² , kar pomeni, da je tudi največje afriško jezero in drugo največje sladkovodno jezero na svetu. Država je tudi v porečju Nila in ima raznoliko, a na splošno spremenjeno ekvatorialno podnebje. Državna denarna enota je šiling, spletna domena pa .ug.

Foto: Mateja Toplak

Lucca je znan po odlično ohranjenemu mestnemu obzidju s čudovitim zgodovinskim središčem.

Štajerski TEDNIK

KOLOFON

Izdajatelj: Družba za časopisno in radijsko dejavnost Radio-Tednik, d. o. o., Ptuj
 Direktor: **Drago Slameršak**
 Odgovorna urednica: **Simona Meznarič**
 Urednik športnih strani: **Jože Mohorič**
 Novinarji: **Mojca Zemljarič, Dženana Kmetec, Monika Horvat, Mojca Vtič, Senka Dreu, Estera Korošec**
 Fotoreporter: **Črtomir Goznik**
 Lektorica: **Lea Skok Vaupotič**
 Tehnična redakcija in grafično oblikovanje: **Slavko Ribarič, Daniel Rižner**
 Naročniška razmerja: **Majda Šegula (02) 749-34-16**
 Transakcijski račun: 04202-0000506665 pri Novi KBM, d. d.
 E-mail uredništva: tednik@radio-tednik.si, nabiralnik@radio-tednik.si
 Oglasno trženje: **Marjana Pihler (02) 749-34-10**
 Sprejem oglasov po e-mailu: nabiralnik@radio-tednik.si
 Marketing: **Bojana Čeh (02) 749-34-14, Marjana Gobec Dokl (02) 749-34-20, Patricija Majcen (02) 749-34-30, Megamarketing, d.o.o. (Ela Huzjan: (02) 749 34 27)**
 Internet: www.tednik.si, www.radio-ptuj.si
 Naslov: **Radio-Tednik Ptuj**, p. p. 95, Osojnikova cesta 3, 2250 Ptuj; tel.: (02) 749-34-10, faks: (02) 749-34-35. Štajerski tednik je naslednik Ptujkega tednika oziroma Našega dela, ki ga je ustanovil Okrajni odbor OF Ptuj leta 1948. Izhaja vsak torek in petek.
 Cena izvoda v torek je 1,70 EUR, cena izvoda v petek z revijo Stop je 1,95 EUR.
 Celoletna naročnina: 183,20 EUR, za tujino v torek 172,87 EUR, v petek 200,38 EUR. Nenaročeni fotografiji in rokopisov ne vračamo in ne honoriramo.
 Tisk: **Salomon, d. o. o.** Davek na dodano vrednost je vračunan v ceno izvoda in se obračunava v skladu z 41. členom ZDDV-1L (Uradni list 72/2019).
 Vsak obiskovalec gostinske verige Mediabar z nakupom pijače, ne pa hrane in cigaret, prejme določeno število točk, za katere lahko dobi brezplačen izvod revije, časopisa ali križank. Vsak tiskan izvod ima na naslovnici označeno vrednost v točkah. Za vsak porabljen evro stranka pridobi eno točko.
 Več informacij o gostinski verigi Mediabar na www.mediabar.si.

? AREOPAG - staroveško atensko vrhovno sodišče, **PAZ, Octavio** - mehiški pisatelj, nobelovec leta 1990, **ZAPATA, Emiliano** - mehiški revolucionar indijskega izvora

Podravje • Iz studia Radia Ptuj

Orfejček – nova generacija z Barbaro in s Sašem

V zadnjih dneh pred novim letom smo v studiu Radia Ptuj gostili številne glasbenike, ki so se nam pridružili v okviru akcije Podravje na moji dlani – božično darilo na vsaki dlani, smo poslušalcem predstavili tudi novo podobo oddaje Orfejček.

Sredi poletja so se od Orfejčka poslovili Danica Godec, Luka Huzjan in Jože Ekart, ki so tri desetletja poslušalcem lepšali četrtkove večere ter v številne domove prinašali prijetno domačo glasbo. A jasno je bilo, da Orfejček ne more kar izginiti, da poslušalci potrebujejo prijetno domačo glasbo in občutek toplote.

Tako smo spoznali tudi nov voditeljski par Orfejčka – četrtkove večere vam bosta odslej lepšala Barbara Žerjav in gasilec Sašo – Sašo Dobnik.

„Prve priprave so za nama in zelo se že veseliva te nove izkušnje. Poslušalci bodo veliko izvedeli o slovenski glasbi, Sašo pa bo vse skupaj popestril s humorjem. Sicer se že zelo dolgo poznavava, pred leti sva skupaj sodelovala tudi na enem izmed glasbenih festivalov na Hrvaškem. Vodenje Orfejčka, da bova lahko nadaljevala pot, ki sta jo z glasbo, humorjem in veliko dobre volje 30 let predstavljala Luka in Pepi, je za naju velika čast. Obljubljava novo, svežo energijo, veliko smeha, dobre volje, predvsem pa veliko dobre glasbe,“ je dejala Barbara, Sašo pa je dodal: „Vabila k sodelovanju sem bil zelo vesel in seveda takoj začel razmišljati o tem, v kaj se spuščam. Luka, Pepi in Danica so bili del mojega otroštva in kot otrok sem komaj čakal, da gremo na Orfejčkovo paradno. Z Barbaro se bova po najboljših močeh trudila, da

bodo oddaje prijetne, domače in zabavne za vse generacije poslušalcev ... Noro bo, če bo to trajalo trideset let.“

Oddajo Orfejček – nova generacija ste v programu Radia Ptuj prvič slišali v ponedeljek, 26. decembra, ki je datum, že tradicionalno povezan z Orfejčkovo paradno; nato pa vsak četrtek, kot je bilo to tradicionalno utečeno že tri desetletja.

Oddaja bo dolga eno uro, prinaša pa celo paleto glasbenih utrinkov – Barbara in Sašo bosta ohranjala stik s starejšimi poslušalci in se skušala približati tudi mlajši generaciji. Družila se bosta s številnimi glasbenimi gosti, z njimi klepetala in predstavljala glasbene novosti. V goste bosta povabila priznane slovenske glasbenike, ob tem pa dala možnost predstavitve tudi domačim, lokalnim ustvarjalcem. Med drugim bosta tudi obujala spomine na stare glasbene uspešnice in skrbela za zabavo – posebna popestritev bodo izzivi, ki jih bo Barbara postavljala Sašu – kako se bo spopadel z njimi, pa boste lahko spremljali tudi na Facebooku Radia Ptuj.

Orfejček – nova generacija prinaša vesele četrtkove večere z najboljšo domačo glasbo. Spremljajte ga vsak četrtek od 20. ure dalje na Radiu Ptuj.

NŠ

Foto: arhiv Radia

Sudoku • Sudoku

Izpolnite prazne kvadratke s številkami od 1 do 9. Pazite: vsaka številka se lahko v isti vodoravni ali navpični vrstici ter v istem manjšem kvadratu pojavi **le enkrat**.

3		8	5		4	9		
9							2	
			1					
	6							7
		5	9		8	2		
				3				
				1		4		
		3		2				
	5		4		3			6

Od torika do torika

Tadejev znakovskop

	Ljubezen	Posel	Denar	Zdravje
Oven	♥	😊😊	€€€	★
Bik	♥♥	😊😊😊	€	★★★
Dvojčka	♥	😊😊	€€€	★
Rak	♥♥♥	😊	€€	★★★
Lev	♥♥	😊😊😊	€€	★
Devica	♥♥♥	😊😊	€€€	★★
Tehničar	♥♥	😊😊😊	€	★★
Škorpion	♥	😊😊😊	€€	★
Strelec	♥♥	😊	€€€	★★
Kozorog	♥♥♥	😊	€€	★★
Vodnar	♥♥♥	😊😊	€	★★★
Ribi	♥♥	😊😊😊	€	★★

Sestavil: Tadej Šink, horarni astrolog

(Velja za teden od 3. do 9. januarja 2023)

1 znak – slabo, 2 znaka – dobro, 3 znaki – odlično

Lepi spomini ne bledijo!

Spomnite se dogodkov, ki so zaznamovali vas ali vaše bližnje, in si naročite arhivsko številko Štajerskega tednika zase ali jo kot izvirno in unikatno darilo podarite sorodniku, znanцу!

Ker temelji prihodnosti ležijo v preteklosti!

Naročila: tajništvo družbe Radio-Tednik Ptuj. Cena izvoda z darilno embalažo je zgolj 15 evrov, za naročnike Štajerskega tednika pa 10 evrov.

www.tednik.si

Tednikova nagradna razrezanka • Kaj je na fotografiji?

Foto: ČG

Da boste lažje ugotovili, vzemite v roke škarjice, razrežite fotografijo po črtah in nato na novo sestavite kvadratke ter jih nalepite na papirnato podlago.

Pravilno sestavljeno razrezanko s svojimi podatki pošljite na naslov Radio-Tednik, d. o. o., Osojnikova 3, 2250 Ptuj, do ponedeljka, 9. januarja. Lahko jo tudi fotografirate (skupaj s kupončkom z izpolnjenimi osebnimi podatki) in jo pošljete na elektronski naslov: tednik@radio-tednik.si.

Izmed vseh poslanih rešitev razrezanke bomo vsak teden izžrebali dobitnika zanimive in lepe nagrade, ki jo podarja Bukvica, knjigarna in papirnica. Zdaj pa veselo na delo!

Srečni izžrebanec Tednikove nagradne razrezanke je:

Miha Horvat, 2281 Markovci

Nagrado prejme po pošti. Iskrene čestitke!

Nagrado podarja

Bukvica
KNJIGARNA IN PAPIRNICA
Bukvica 1: Zagrebška cesta 4, tel.: 02 783 76 51

Tednikova nagradna razrezanka - kuponček

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Telefon: _____

Lepi spomini ne bledijo!

Spomnite se dogodkov,
ki so zaznamovali vas
ali vaše bližnje,
in si naročite arhivsko številko
Štajerskega tednika
zase ali jo
kot izvirno in unikatno darilo
podarite sorodniku,
znancu!

Ker temelji prihodnosti ležijo v preteklosti!

Naročila: tajništvo družbe Radio-Tednik Ptuj, tel. 02 749 34 10. Cena izvoda z darilno embalažo je zgolj 15 evrov, za naročnike Štajerskega tednika pa 10 evrov.

www.tednik.si

V letu 2023
Bodi dober ...
z Radiem-Tednikom Ptuj

esi labs ole hyvä siefgudd
sé bueno wees goed
budi dobar bí go maith be good
byćdobrym Bū geras kun tajjeb
légy jó byťobryý na eísaikalós
ole hea sois sage essere buono
fii bun bud'hodný seja bom
Büidobů gut sein var snäll
Vær god

Štajerski TEDNIK

Štajerski **TEDNIK**

»Brati časopis ni navada, je privilegij biti verodostojno obveščen«

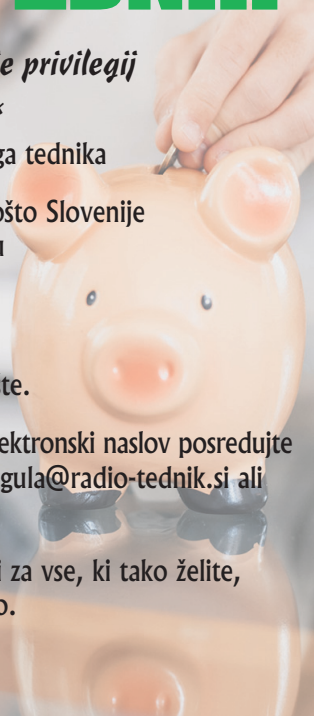
Spoštovani naročniki Štajerskega tednika

Zaradi stroškov poslovanja s Pošto Slovenije in z željo prispevati k varovanju narave želimo s 1. 1. 2023 v družbi Radio-Tednik uvesti posredovanje mesečnih položnic preko elektronske pošte.

Vljudno Vas prosimo, da vaš elektronski naslov posredujete na elektronski naslov: majda.segula@radio-tednik.si ali na tel. št. 02 749 34 16.

Še vedno pa bo ostalo v veljavi za vse, ki tako želite, tudi klasično plačilo s položnico.

Hvala
Uredništvo Štajerskega tednika

Mali oglasi

STORITVE

PRODAJAMO razcepljena bukova drva vseh dimenzij in bukovo hlodovino ter zelo kakovostne smrekove pelete, brezplačna dostava, ugodna cena. Danilo Horvat, s. p., Moškanjci 1d. Tel. 051 667 170.

ODKUPUJEMO vse vrste hlodovine iglavcev in listavcev, hrast, bukev, bor, smreka ... Možnost odkupa tudi na panju in spravilo lesa. Aleksander Šket, s. p., Irje 3d, 3250 Rogoška Slatina. Tel. 041 785 318.

KMETIJSTVO

KUPIMO traktor, traktorsko prikolico, cisterno za gnojevko, krožne brane, cepilnik za drva in preostalo kmetijsko mehanizacijo. Telefon 041 923 197.

NEPREMIČNINE

V NAJEM vzamemo stanovanjsko hišo z vrtom v občini Gorišnica, Markovci ali Dornava. Telefon 031 326 682.

Štajerski **TEDNIK**

www.tednik.si

Stajerskitednik Stajerskitednik

Umrli so

Umrli so: Biljana Perger, roj. Marondini, Videm pri Ptujju 12, roj. 1966 – umrla 20. decembra 2022; Edo Rižmarič, Zavrč 11, roj. 1972 – umrl 18. decembra 2022; Zdenko Žuran, Meje 18, roj. 1951 – umrl 21. decembra 2022; Marija Petersič, roj. Žgeč, Dornava 66a, roj. 1930 – umrla 21. decembra 2022; Marija Teskač, roj. Voglar, Zg. Jablane 17, roj. 1932 – umrla 21. decembra 2022; Marija Nemeč, roj. Širovnik, Videm pri Ptujju 17, roj. 1931 – umrla 23. decembra 2022; Marija Bucher, roj. Herega, Strnišče 19, roj. 1937 – umrla 24. decembra 2022; Marija Lamberger, roj. Napast, Dragonja vas 28, roj. 1939 – umrla 24. decembra 2022; Tilika Krajnc, roj. Dernikovič, Pristava 18, roj. 1947 – umrla 25. decembra 2022; Marija Narat, roj. Božičko, Sestrže 84, roj. 1934 – umrla 25. decembra 2022; Marija Pulko, roj. Drevenšek, Zg. Hajdina 115, roj. 1929 – umrla 25. decembra 2022; Jakob Frlež, Ptuj, Ulica Lackove čete 5, roj. 1940 – umrl 25. decembra 2022; Martin Golob, Dornava 48a, roj. 1937 – umrl 25. decembra 2022; Marija Petrovič, roj. Krajnc, Vareja 14a, roj. 1931 – umrla 26. decembra 2022; Marjeta Visenjajk, roj. Karo, Moškanjci 75, roj. 1931 – umrla 26. decembra 2022; Franc Juršek, Gorenjski Vrh 44a, roj. 1957 – umrl 27. decembra 2022; Marija Trafela, roj. Feguš, Dežno pri Podlehniku 5a, roj. 1943 – umrla 28. decembra 2022; Marija Rajh, roj. Rajh, Ptuj, Pivkova ul. 13a, roj. 1938 – umrla 28. decembra 2022; Jakob Strašek, Stogovci 51, roj. 1938 – umrl 29. decembra 2022.

Ljubezni nikoli ne umrejo. Živijo, dokler živimo tisti, ki jih imamo radi.

V SPOMIN

1. januarja je minilo leto, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, tast in brat

Anton Dominc IZ DOLENE 45A

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu, postojite ob njegovem grobu in mu prižgete svečo.

Vsi njegovi

MALE OGLASE, OSMRTNICE, OBVESTILA IN RAZPISE LAHKO NAROČITE

ZA TORKOVO IZDAJO

DO PONEDELJKA ZJUTRAJ DO 9. URE

ZA PETKOVO IZDAJO

DO ČETRTRKA ZJUTRAJ DO 9. URE

majda.segula@radio-tednik.si, tel. 02 749 34 16 ali marjana.pihler@radio-tednik.si, tel. 02 749 34 10, za večje objave predhodno pokličite.

Štajerski **TEDNIK**

Z GLASBO DO SRCA

Bodite v Marjanovi družbi vsako sredo med 20. in 24. uro na radiu Ptuj.

z do

www.radio-tednik.si

TOREK, 03. januar

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Koncert Tamburaškega orkestra Majšperk
- 10:50 Utrip Ormoža
- 11:30 Silvestrska oddaja
- 13:00 Starpoint prodajno okno
- 14:00 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina - v živo
- 18:00 Koncert Tamburaškega orkestra Majšperk
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Ob Dnevu samostojnosti in Majšperku
- 22:00 Starpoint prodajno okno
- 23:00 Video strani

SREDA, 04. januar

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Kronika iz Občine Hajdina
- 10:30 Zapojmaj prijatelji – Franci Smrekar
- 11:30 Adventni koncert v Prepoljah
- 12:30 Starpoint prodajno okno
- 13:30 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina - v živo
- 18:00 Z glasbo v veseli december v Marjeti
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Večer ljudske pesmi v Hajdošah
- 21:30 Literarna prireditev OŠ Hajdina
- 22:30 Starpoint prodajno okno
- 23:30 Video strani

PROGRAMSKI NAPOVEDNIK

TV program v živo tudi preko spleta: www.siptv.si

Uredništvo: Dornava 116d, 2252 DORNAVA; info@siptv.si kontakt: 02 754 00 33; 041 618 044; www.siptv.si

ČETRTEK, 05. januar

- 00:00 Video strani
- 08:00 Jutranja telovadba
- 08:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 09:30 Koncert Okteta Dornava z gosti
- 10:30 Koncert Pihalne godbe Dornava
- 11:30 Starpoint prodajno okno
- 12:30 Video strani
- 14:30 Italijanska trgovina - v živo
- 18:00 Koncert Okteta Dornava z gosti
- 19:30 Mic Mengeš – zdravstvena oddaja
- 20:00 Ta veseli dan kulture v Knjižnici Ptuj
- 22:00 Starpoint prodajno okno
- 23:00 Video strani

V Naši ženi beremo ...

Katere knjige izbrati, se posvetujemo v knjižnicah, tako glede na kakovost kot vsebino. Glede kakovosti se lahko orientiramo tudi po literarnih nagradah za mladinsko književnost, pri nas so to predvsem desetnica, večernica, nagrada Kristine Brenkove za izvirno slovensko slikanico, Levstikove nagrade. Nagradene knjige in druge nominirane so zagotovo kakovostne.

Že v prodaji!

Hujšanje po luni v letu 2023

VSAK TOREK!

Ne spreglejte v novi Jani

Na izbranih prodajnih mestih na voljo v kompletu s časopisom **Novice Svet24**, za samo **3,59 EUR** v kompletu z revijo **Lady**, za samo **4,99 EUR**.

PeTV PISANA - ZABAVNA - AKTUALNA

TOREK 3. januar

- 7:30 Glasbena osmica (slo.)
- 7:30 Glasbena osmica (slo.)
- 8:00 Otroški kotiček 7. oddaja
- 8:25 Iz dežele ob Muri 33. oddaja
- 9:05 Minuta za Mestni svet
- 9:55 Bralni razgledi 9. oddaja
- 10:10 Utrip MNZ, sez. 2022/2023, 1. odd.
- 10:20 Lokalne volitve 2022
- 10:40 Jaelc: Ios in ogrevanje
- 11:00 Bogatjevi dnevi 2022
- 11:15 Art Stays 2022
- 11:25 Dobrote slovenskih kmetij 2022
- 11:40 Risanka
- 12:00 Ptujška kronika
- 12:35 Čista umetnost – december
- 13:05 Pogled nazaj
- 13:30 Glasba za vse
- 14:00 Ispoc zlatih se blešči
- 15:20 Videostrani
- 18:00 Ptujška kronika
- 18:45 Glasbena osmica (tuja)
- 19:15 Otroški kotiček 7. oddaja
- 19:40 Bralni razgledi 9. oddaja
- 20:00 Ptujška kronika
- 20:35 Minuta za Mestni svet
- 21:25 Čista umetnost – december
- 22:00 Ptujška kronika
- 22:45 Pogled nazaj
- 23:10 Pomurski tednik
- 23:40 Utrip Ormoža
- 00:50 Videostrani

ČETRTEK 5. januar

- 7:30 Glasbena osmica (slo.)
- 8:00 Mamba: Snežinka Tinka 2017
- 8:15 Otroški kotiček 7. oddaja
- 9:40 Jaelc: Ios in ogrevanje
- 10:00 Tele M
- 10:25 Glasba za vse
- 10:55 Iz dežele ob Muri 34. oddaja
- 11:30 Bralni razgledi 9. oddaja
- 11:50 Film od blizu
- 12:00 Ptujška kronika
- 12:35 Minuta za Mestni svet
- 13:05 Čista umetnost – januar
- 13:35 Pogled nazaj
- 14:00 Tele M
- 14:30 Videostrani
- 18:35 Ptujška kronika
- 18:35 Glasbena osmica (slo.)
- 19:05 Minuta za Mestni svet
- 20:00 Ptujška kronika
- 20:35 Pogled nazaj
- 21:00 Čista umetnost – december
- 21:30 Bralni razgledi 9. oddaja
- 21:45 Utrip MNZ, sez. 2022/2023, 1. odd.
- 22:00 Ptujška kronika
- 22:35 Utrip Ormoža
- 23:25 Pomurski tednik
- 00:25 Videostrani

Ptujška televizija PeTV, E.031 684 808, info@petv.si, www.petv.si

Snemanje porok

BK PRODUKCIJA

BK Produkcija
Tržaška cesta 65, 2000 Maribor
info@bkprodukcija.si
031/344-639

www.bkprodukcija.si

uresničujemo sanje in pišemo zgodbe z vami

For special people with Love

PRI PRODAJALCIH ČASOPISOV

REPORTER

100

NAJVPLIVNEJŠIH SLOVENCEV

Reporterjeva lestvica najbolj vplivnih v letu 2023

IZ NOVE ŠTEVILKE

100 VPLIVNIH SLOVENCEV
Reporterjeva lestvica najbolj vplivnih v letu 2023

AFERA SEKS V SPOVEDNICI
Zakaj je papež Francišek zaščitil patra Marka Rupnika

INTERVJU: VIDA DRAME OROŽIM
zdravnica, vodja Pro bono ambulante in ime leta 2022

GLOBUS
Na ruševinah Rusije se rojeva Turan

Slovenija • Zasegli več kot 100.000 video posnetkov in fotografij otroške pornografije

160 kazenskih ovadb za spolno zlorabo otrok na leto

Vsake toliko slovensko javnost šokirajo novice o »prijaznih« neznancah, ki na cesti ustavljajo otroke in jih z bomboni vabijo k sebi ali pa jih spolno nagovarjajo po spletu in jim v zameno obljublajo darila. Takšen je tudi nedavni primer iz Gornje Radgone, kjer je moški pristopil k devetletni deklici, ko se je iz šole odpravljala domov, in jo vznemiril s sumljivim nagovorom. Na srečo ga ni upoštevala in je vse skupaj povedala mami, ta pa je neznanca nemudoma prijavila policiji.

Slednja ima veliko dela tudi z zaseženimi količinami otroškega pornografskega gradiva. Celjski kriminalisti so pred dnevi kazensko ovadili mlajšega moškega, osumljenega prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva. Pri hišni preiskavi so na zaseženih elektronskih napravah našli več kot 2.700 slikovnih in video datotek hujših spolnih zlorab otrok. Osumljeni je poleg tega preko Facebooka vzpostavil stik z najmanj dvema mladoletnima osebam, ki ju je spolno nagovarjal, a sta mladoletnika o tem takoj obvestila starše, ki so ukrepali. Preiskovalni sodnik je osumljenemu odredil pripor.

Različna kazniva dejanja

Na Generalni policijski upravi (GPU) so nam povedali, da ne zbirajo statističnih podatkov o številu nagovarjanja otrok. »Te podatke beležimo le v primerih, ko je bilo storjeno kaznivo dejanje ali prekršek. V kolikor gre za spolno nadlegovanje osebe, ki je mlajša od 15 let, govorimo o kaznivem dejanju spolnega napada na mlajše od 15 let. Če storilec otroka v starosti od 15 do 18 let nagovarja k izdelavi intimnih fotografij, tudi preko inter-

Kazenske ovadbe v zvezi z otroškim pornografskim gradivom

	2017	2018	2019	2020	2021
Število kaznivih dejanj	189	141	134	150	176

Vir: GPU

neta, govorimo o kaznivem dejanju prikazovanja, izdelave, posesti in posredovanja pornografskega gradiva, če pa otroka do 15. leta preko interneta ali drugih oblik komuniciranja, ki jih ponuja informacijska tehnologija, nagovarja na srečanje in temu sledijo konkretna dejanja, iz katerih je razvidno, da bo do srečanja dejansko prišlo, pa govorimo o kaznivem dejanju pridobivanja mlajših oseb za spolne namene,« pojasnjuje Maja Čiperle Adlešič iz GPU.

Policija je v obdobju zadnjih petih let, natančneje med 2017 in 2021, pri različnih osumljencih zasegla preko 100.000 video posnetkov in fotografij, ki prikazujejo spolno zlorabo otrok.

V 81 primerih ovadene ženske

Iz priložene Tabele 01 pa je razvidno, koliko je bilo v tem času za prikazovanje, izdelavo, posest in posredovanje pornografskega

gradiva, ki prikazuje spolno zlorabo otrok, podanih kazenskih ovadb: največ, 189, leta 2017 in najmanj, 134, leta 2019, v povprečju pa skoraj 160 na leto. Gre za različne izvršitvene oblike spolne zlorabe otroka, v tabelo so vključena tudi tista kazniva dejanja, kjer je osumljeni še neznan. Predpisana kazen je do osmih let zapora. »Ob tem morda ne bo odveč pojasnilo, da naš kazenskoopravni sistem sicer res govori o pornografskem ali seksualnem gradivu, ki vključuje mladoletne osebe, vendar policisti in strokovnjaki, ki se ukvarjajo s tem področjem, raje uporabljajo izraz gradivo, ki prikazuje spolno zlorabo otrok.« Med osumljenci je največ moških, nikakor pa niso edini. Kot kaže Tabela 02, so namreč policisti v obdobju med 2017 in 2021 za omenjena kazenska dejanja izdali 81 ovadb tudi ženskam, in sicer 29 za spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let, 52 pa za prikazovanje, izdelavo, posest in posredovanje pornografskega gradiva.

Foto: arhiv Svet24

Kazenske ovadbe zoper spolno nedotakljivost otrok, kjer je bila osumljena ženska

	2017	2018	2019	2020	2021
Spolni napad na osebo, mlajšo od 15 let	8	10	6	5	5
Prikazovanje, izdelava, posest in posredovanje pornografskega gradiva	15	6	18	8	5

Vir: GPU

Bi pomagala javna objava pedofilov?

Zanimalo nas je, ali bi lahko vsaj delno preprečili delovanje pedofilov, če bi v Sloveniji uvedli prakso za njihovo javno objavo. Čiperle Adlešičeva najprej opozori, da niso vsi, ki spolno zlorabljajo otroke, pedofili, zato je bolje govoriti o storilcih spolnih zlorab otrok.

»Kljub temu da nimamo javne evidence o storilcih spolnih zlorab otrok, pa obstaja kazenska evidenca, ki se uporablja za različne namene. Med drugim denimo 107. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja določa, da na področju vzgoje in izobraževanja ne more skleniti delovnega razmerja oziroma opravljati dela oseba, ki je bila prav-

nomočno obsojena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev, ali tista, ki je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost.«

Nadzor nad uporabo pametnih naprav

Veliko vlogo pri zaščiti otrok pred spolnimi zlorabami zlasti preko spleta imajo starši pa tudi šola. Strokovnjaki odsvetujejo, da bi otrok prehitro dobil v uporabo pametne naprave, pa tudi, ko je večji, naj bi mu jih dovolili postopoma ter z nadzorom in filtrom vsebin. Samo če bomo otroka dovolj zgodaj, najbolje še preden

dobi pametno napravo v svojo last, naučili, kako biti in ostati varen ter kakšne pasti nastavlja splet, bomo zmanjšali tveganje. Poleg staršev so za otroke seveda odgovorni tudi vsi ostali, ki z vzgojo in z lastnim vzgledom prispevajo k otrokovi varnosti na internetu in tudi v fizičnem okolju. Kar se fizičnega nagovarjanja prijaznih stričkov tiče, pa je dobro, da starši svojemu otroku povedo, naj ne vstopa v tuja vozila, ne prejema daril od neznanih oseb in naj jim ne sledi ne glede na obljubljen darila. Otrok se mora naučiti, da se v takšnih primerih ponudbi zoperstavi z odločnim ne, ob tem pa naj si zapomni čim več podrobnosti o osebi, ki ga je nagovorila, o vozilu in podobno.

Senka Dreu

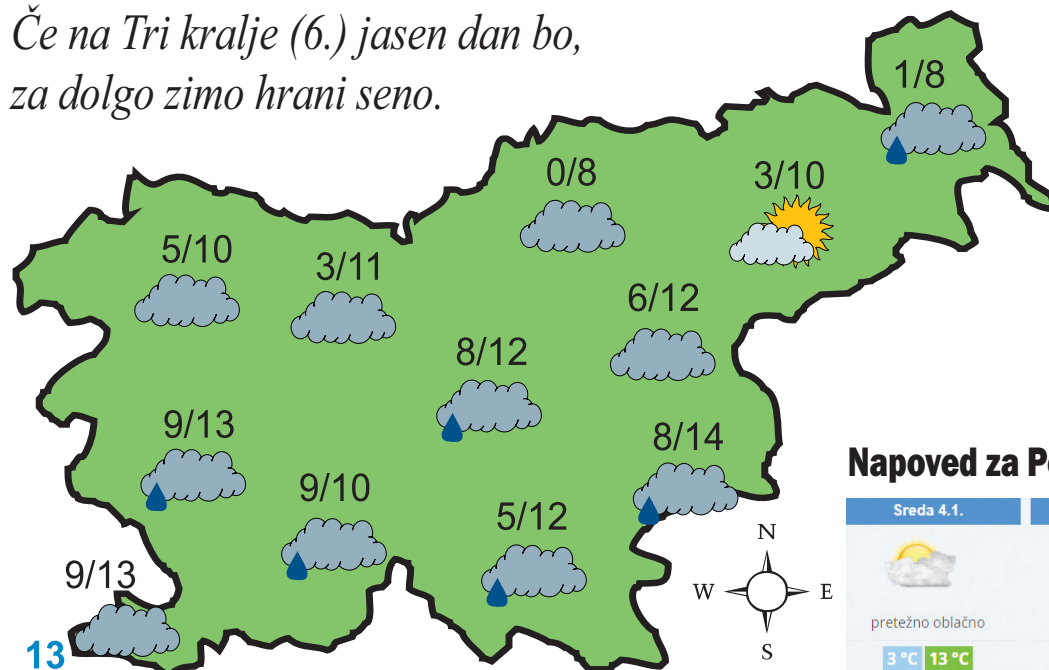

Foto: arhiv Svet24

Rojstva: Suzana Vajda Fridl, Zgornja Hajdina 12c, Hajdina – deček Oliver; Karolina Očko, Smolnik 11, Ruše – deklica Liana; Katja Medved, Majšperk 22c, Ptujška Gora – deček Naj; Petra Ozmeč, Osluševci 26, Podgorci – deklica Zala; Ines Murad, Pušenci 22, Ormož – deklica Ivona; Janja Caf, Jiršovci 30, Destričnik – deček Teo; Natalija Mlakar Ljubec, Stanošina 11b, Podlehnik – deklica Živa; Tanja Pučko – deklica Neža in deček Teo; Natalija Vidovič – deklica Taja.

Poroka – Ptuj: Mitja Mikulič in Ines Bezjak, Gajevci 25b.

Če na Tri kralje (6.) jasen dan bo, za dolgo zimo hrani seno.

Danes zjutraj bo na severu in vzhodu še nekaj jasnine, na severovzhodu bo ponekod megleno, drugod bo večinoma oblačno. Čez dan se bo povsod pooblačilo, predvsem v južni polovici Slovenije bo občasno rahlo deževalo. Jutranje temperature bodo na severu od 1 do 6, drugod od 6 do 10, najvišje dnevne od 7 do 12, na jugovzhodu do 15 °C
OBETI: V sredo bo suho, oblačnost se bo čez dan trgala.

Napoved za Podravje

Sreda 4.1.	Četrtek 5.1.	Petek 6.1.
3°C 13°C	-1°C 12°C	0°C 14°C

Vir: ARSO